

UNIVERSITETET I OSLO

FRITID I FELLESSKAP PÅ FURUSET

Ei analyse av organisasjonslivet på Furuset i perioden 1970-2010

INGEBJØRG EIKENES

Masteroppgåve i historie

Våren 2011

Institutt for arkeologi, konservering og historie

Humanistisk fakultet

Universitetet i Oslo

FORORD

I arbeidet med denne oppgåva har eg hatt mange og sterke støttespelarar. Mange fortener ein stor takk.

Først og fremst takk til rettleiar Knut Kjeldstadli, som gjorde nettopp det, leia meg inn på rett tema, og retta meg ut av villspor undervegs. Takk for motiverande veiledningssamtalar!

Ein stor takk rettar eg til alle ildsjelene eg har intervjuet på Furuset.

Takk til Culcom- Alna prosjektet for inspirerende seminardiskusjonar og stipend. Takk også til Osloforskning for stipend.

Tusen takk for hjelp med korrekturlesning av tekst, Målfrid og Pål, og takk til pappa for korrekturlesing av tal.

Takk mamma og pappa, søsken og vener for støtte og trøyst når det butta, og mest av alt takk til Pål, for eit tålemod som strekker seg frå Blindern til månen.

Ingebjørg Eikenes,

Oslo 2011

INNHALD

1. Innleiing	7
1.1 Problemstilling	7
1.2 Historiografi	10
1.3 Kjeldebruk	15
1.4 Omgrepsavklaring	19
1.5 Disposisjon	21
2. Teoretisk, historisk og empirisk grunnmur	23
2.1 Teoretisk stillas	23
2.2 Historisk fundament	28
2.3 Offentleg engasjement i det sivile samfunnet	36
2.4 Empirisk fundament	40
3. Tal og prosent – Nothing succeeds like success	43
3.1 Organisasjonslivet i tal og prosent	43
3.2 Foreiningsliv i media	47
4. Sosiale og kulturelle organisasjonar	61
4.1 Oppkomst og fråfall av sosiale og kulturelle organisasjonar	62
4.2 Ulvane frå Groruddalen	65
4.3 Furuset Allidrett	69
5. Religiøse organisasjonar	75
5.1 Kristne organisasjonar	75
5.2 Muslimske organisasjonar	77
5.3 Ahmadiyya- forsamlinga og tilhøvet til nærområdet	78
5.4 Speidargruppa KFUK/KFUM og lokalmiljøet	81
6. Politiske organisasjonar	87
6.1 Oppkomst og fråfall av politiske organisasjonar	89
6.2 Furuset Ap og Furuset Høyre- to ulike historier om lokalmiljøet	92
7. Etnisk baserte og integreringsfokuserte organisasjonar	97
7.1 Oppkomst og fråfall av etnisk- og integreringsfokuserde foreiningar	97
7.2 Pakistansk familienettverk, GWAN og lokal tilknytning	100
8. Samanfattande diskusjon og konklusjon	107
8.1 Utviklinga i organisasjonslivet – brudd og kontinuitet	107
8.2 Organisasjonane si rolle i lokalmiljøet – produsentar av sosial kapital?	108
8.3 Konklusjon	113
Kjelder og litteratur	115
Vedlegg 1 - organisasjonsoversikt	121

1 Innleiing

I en tid med stadig økende privat velstand og individualisme har vi også behov for sosial tilhørighet gjennom deltakelse i ulike fellesskap. Frivillig sektor er en slik kanal for engasjement og samfunnsdeltakelse og har avgjørende betydning for livskvalitet, fellesskap og utvikling. Frivillige organisasjoner er en grunnpilar i velferdssamfunnet og demokratiet. Deltakelse i frivillige organisasjoner fremmer sosialt fellesskap, gir læring og kunnskap og bidrar til å utvikle demokratisk kompetanse. Frivillig arbeid gir mennesker muligheter til å bruke og utvikle seg selv, føle seg til nytte og få mening i tilværelsen.¹

Sitatet ovanfor syner at deltaking i sivilsamfunnet er tillagt stor meining som integrerande, sosialiserande og demokratiforvaltande institusjon av det offentlige. Denne oppgåva har som mål å undersøke det sivile samfunnet på Furuset gjennom ei analyse av den tredje sektor, det frivillige organisasjonslivet, over ein tidshorisont på 40 år. Hovudtesa er at det lokale organisasjonslivet har ei sentral rolle som bærebjelkar av identitet og kjensle av tilhøyrslø i eit lokalmiljø. Lokalmiljøet Furuset er valt ut i frå dei demografiske endringane staden har gått gjennom, frå å vere ei etnisk og kulturelt einsretta bygd til å bli ein multietnisk- og kulturell drabantby.

1.1 Problemstilling

Dei overordna problemstillingane i oppgåva er: *Korleis har utviklinga i organisasjonslivet på Furuset vore i perioden 1970 til 2010- i takt eller utakt med dei demografiske endringane som har føregått der? Og kva rolle spela organisasjonane som bindeledd for samhald og tilhøyrslø i lokalmiljøet?*

To hovudoppgåver inngår altså i analysa; for det første ei kartlegging av organisasjonssamfunnet på Furuset i perioden 1970-2010, og for det andre ei undersøking av organisasjonane si rolle i dette lokalmiljøet.

¹ St.meld. nr. 39 (2006-2007), s. 12.

Under spørsmålet om utviklinga i organisasjonslandskapet er det fleire spørsmål som må opplysast. For det første er det naturleg å fokusere på grad av organisasjonstettleik i lokalmiljøet, storleiken på organisasjonlandskapet så å seie. Til dette kjem det naturleg å undersøke om organisasjonslivet er prega av brudd eller kontinuitet i høve til den demografiske utviklinga.² Kva organisasjonar har eksistert i perioden, og kva type organisasjonar er dette? I kva grad overlevde dei etablerte organisasjonane den demografiske veksten og auka i kulturellt og språkleg mangfald? Eller omvendt- i kva grad var det etablerte organisasjonstilbodet imøtekomande mot innflyttarar? Kva type nyorganisasjonar fekk ein i perioden? Kva organisasjonar forsvann i løpet av perioden?

Andre del av problemstillinga, kva rolle organisasjonslivet hadde som eit bindeledd mellom individ og samfunn, knytt til seg teoretiske koplingar mellom lokalt organisasjonsliv, sosial kapital og kjensle av tilknytning til staden.³ I kva grad er organisasjonane knytt til lokalmiljøet? I kva grad er etnisk einsretta organisasjonar (det vere seg i majoritet- eller minoritetsbefolkninga) opne og brubyggande ovanfor lokalmiljøet? Er det vanskeligare å skape sosial kapital i eit slikt samansett samfunn? Desse forskingsspørsmåla utgjer hovuddelen av analysa i denne oppgåva.

Tidsmessig og geografisk avgrensing

Hovudmotivet for den tidsmessige og geografiske avgrensinga er endringsprosessar som foregår i nettopp dette lokalmiljøet i akkurat denne perioden. Periodiseringa følgjer lokalmiljøet Furuset frå 1970- like før drabantbybygginga tek til og famnar om omdanninga av lokalmiljøet frå ei relativt skjerma bygd i utkant-Oslo til ein moderne drabantby, med t-banetilknytning til omkringingande drabantbyar og storbyen. I perioden 1970-2010 føregjekk det med andre ord ein brå urbaniseringsprosess på Furuset. Utbygginga, som førte med seg ei sjudobling av folketalet i løpet av ein seksårsperiode, skapte behov for ny sosial infrastruktur. Folketalet fortsette å auke i tråd med ei meir heterogen befolkningsmessig samansetning utover på 1990-talet, og innan 2010 var drabantbyen eit bustadområde som saman med Holmlia og Stovner var det mest mangfaldige bumiljøet i Norge, der over halvparten av befolkninga hadde innvandrarbakgrunn.⁴ I andre enden av tidsskalaen var det eit poeng å få med eventuelle verknadar som følgje av Groruddalssatsinga, som i 2008 starta med ei

² Generasjonshypotesa er særskilt relevant i høve til kontinuitet og brudd i organisasjonslivet (hypotesa vert presentert i kapittel 2.1 "Teoretisk stillas").

³ Gjennomgang av dei teoretiske koplingane vert gjort reie for i kapittel 2.

⁴ SSB Rapport 2009: 22, s. 5, 64. Med innvandrarbakgrunn meiner eg i denne oppgåva at ein enten har innvandra til Norge sjølv, eller har to foreldre som er innvandrarar.

områdesatsing mellom anna på Furuset, med ambisjonar om å heve bumiljøet ved å satse på sivilsamfunn og organisasjonar, samt fysiske oppgraderingar.

Sidan dette prosjektet tidsmessig nesten går heilt fram til skrivande stund, hamnar undersøkinga openbart under genren samtidshistorie. Dette fører med seg særskilt to problemstillingar ein må vere merksam på. For det første må ein vere klar over at sjølv om utviklingstendensar i denne oppgåva vart følgt gjennom fire tiår, så dreier det seg om utviklingsprosessar som ikkje er avslutta. Endringar i framtida kan endre biletet denne framstillinga gjev. I denne oppgåva har eg difor i hovudsak halde meg til innsamling av tal og fakta. Kor mange organisasjonar som eksisterte i perioden 1970- 2010 er kunnskap som vil vere riktig også om 100 år, sjølv om det skulle komme ein brå omveltning i 2012. Det er, for det andre, også ein fare for at ein vert nærsynt i undersøking av samtidige prosessar. Når eg i denne oppgåva brukar munnlege kjelder, intervju med organisasjonsleiarar, er dette kjelder for korleis desse såg saka i si samtid, ikkje kjelder for korleis ting *var*. Mine tolkingar av tala og dei munnlege kjeldene vil også vere prega av mitt samtidige perspektiv. Det media skriv, og også det at folka eg skriv om er i live, kan prege teksten. Eiga samtid klarar ein uansett ikkje heilt å lausrive seg frå, enten ein tolkar 150 år gamle tekstar eller tilnærma samtidige.

Det konkrete valet på drabantbyen Furuset som nedslagsfelt i denne studien hang saman med prosjekttilknytninga til "Culcom- Alna-prosjektet", eit tverrfagleg forskingsprosjekt som ser på inkluderande og ekskluderande element i lokalmiljø i Alna bydel.⁵ Likevel har Furuset fleire interessante element ved seg. Drabantbyen Furuset er av dei mest representative i Norge når det gjeld kulturmangfald og etniske samansette lokalmiljø. Ein har også den mest samansette befolkninga i Alna bydel, ikkje berre fordi det er størst prosentvis andel av mennesker med innvandrarbakgrunn, men også fordi Furuset, i motsetnad til ein del andre drabantbyar i bydelen, var eit kjent stadsnamn, og hadde både bumiljø og eksisterande organisasjonsliv før store innflyttarmassar kom til i perioden 1973-1980. Dette har gjort at drabantbyen også sosioøkonomisk har vorte samansett.⁶

Å avgrense ei kartlegging av organisasjonsliv i ein drabantby kan synast uproblematisk, men det skulle syne seg å vere ei utfordring å skilje ut kva organisasjonar som hørde heime på Furuset, og dermed fall inn under oppgåva, og kva organisasjonar som ikkje gjorde det. Noko

⁵ Full prosjekttittel er: *Exclusion and inclusion in the suburb: The centripetal and centrifugal forces of locality and place*. Alna-prosjektet blir finansiering gjennom Norges Forskningsråd sitt program, Velferd, Arbeid og Migrasjon (VAM), og pågår frå hausten 2009 til våren 2013. For meir informasjon, sjå <http://www.sv.uio.no/sai/forskning/prosjekter/alna/> lest 20.04.11

⁶ Det historiske bakteppet på Furuset vert presentert meir inngåande i kapittel to, under 2.2 "Historisk grunnmur".

av det som var problematisk var organisasjonar som var bydelsorienterte, eller skreiv seg til eit større område, slik som Furuset og Høybråten kristelige ungdomssklubb, som haldt til på Høybråten, men også hadde medlemsmasse frå Furuset. Organisasjonar har ofte også flytta på seg. Frå intervju med organisasjonsleiarar veit eg at organisasjonane i stor grad trakk til seg folk utanfor drabantbyen, med god infrastruktur og korte distansar er grensene for organisasjonstilhøyrse ikkje klare. Likevel vart den avgjerande faktoren for om organisasjonen vart rekna med i undersøkinga om dei så å seie skreiv seg til Furuset, om det var der aktiviteten eller verksemda hadde hovudsete.⁷

Sjølv om analysa er sett i ei smal geografisk ramme, med spesifikke og unike utviklingsforløp er målet at undersøkinga kan syne noko allment om organisasjonar i kryssingspunkt med urbaniseringsprosessar, og frivillig virke i sosialt og kulturelt samansette bumiljø. Furuset står i skrivande stund ovanfor nye utbyggingsplanar og byutviklingsprosjekt som etter planane på ny vil gje Furuset ei ny brå auke i folketal, då mellom 1000 og 2000 nye bustadar er planlagt i drabantbyen.⁸ Undersøkingar frå utviklinga i sivilsamfunnet i førre runde kan kanskje også av denne årsak vere nyttige i høve til dei nye planane på Furuset.

1.2 Historiografi

Forsking på frivillige organisasjonar

Historieforsking på frivillig organisasjonsliv i Norge har fokusert på oppkomsten av dei store folkerørslene frå midten av 1800-talet. Desse har enkeltvis og samla fått mykje fokus som intstitusjonar i samfunnsbygginga. Moderne organisasjonsliv har fått auka grad av fokus først frå slutten av 1970-talet. Den første store systematiske undersøkinga av organisasjonsliv vart gjort i 1979/1980 i samarbeid mellom Hordaland Fylkeskommune og forskarar frå Institutt for samanliknande politikk ved Universitetet i Bergen.⁹ Undersøkinga dreidde seg om landkommunar i Hordaland.¹⁰ Etter initiativ frå eit offentleg utval, som i 1988 kom ut med utreiinga *Frivillige organisasjoner*, vart undersøkinga på nytt gjennomført i 1988, og liknande undersøkingar vart gjort i Buskerud og Finnmark for å vere meir gyldige på landsbasis¹¹. Same

⁷ Framgangsmåte for å fastsette dette står meir om under 1.3 "Kjelder".

⁸ Sjø f.eks <http://www.groruddalen.no/furuset-inn-i-fremtiden.4755389-77747.html> lest 20.04.11, Aftenposten Aften 25.08.10, Aftenposten Aften 19.01.11

⁹ NOU 1988: 17, s. 169. (Tal frå 1941 fanst også frå nazistane sine registreringar av organisasjonsverksemd under andre verdskrig. Desse var særskilt omfattande for Hordalandssområdet, men vart først behandla gjennom den nemnte Hordalandundersøkelsen i 1979/1980)

¹⁰ Nyare undersøkingar av bykommunen Bergen kom først i 2000. Selle og Wollebæk 2002, s. 254.

¹¹ NOU 1988: 17, s. 169

undersøking vart gjennomført i 1998/1999 og 2009. I 1997 vart Norge med i det internasjonale forskingsprosjektet John Hopkins Comparative Nonprofit Sector Project, som samla informasjon om haldningar og bidrag til det frivillige organisasjonslivet i befolkninga, og om det lokale organisasjonslivet. For første gong vart det med denne gjort forsøk på fullstendig kartlegging av organisasjonssamfunnet i Norge, med innhenting av tal på organisasjonar og deltaking på landsbasis, samt interne høve som økonomi og intern struktur.¹² LOS- senteret (Norsk senter for forskning i ledelse, organisasjon og styring, seinare ein del av Rokkansenteret) i Bergen stod for gjennomføringa av denne. Samla har desse undersøkingane, sidan dei representerer størst tidsmessig kontinuitet, gjeve talmaterialet som har lege til grunn for mykje av organisasjonsanalysane i nyare tid.

Dei mest sentrale aktørane for tolking av dette kjeldematerialet har vore forskarar knytt til Rokkansenteret/Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor. Mellom anna har statsvitaren Per Selle vore ein sentral aktør sidan han deltok i Hordalandundersøkinga frå starten av, og også var med i utvalsgruppa for Makt- og demokratiutreiinga (1998-2003) som mellom anna tok føre seg individet si stilling i høve til medverknad i organisasjons- og sivilsamfunnet. I kjølvatnet av desse undersøkingane, og arbeidet med makt- og demokratiutreiinga, har Per Selle vore medforfattar i tre sentrale bøker: *Frivillig organisering og demokrati* (Selle og Øymyr 1995) *Frivillig innsats* (Selle, Lorentzen, Wollebæk 2000) og *Det nye organisasjonssamfunnet. Demokrati i omforming* (Selle, Wollebæk 2002). I desse bøkene vart undersøkingane analysert i lange linjer, og saman med utreiingane til makt- og demokratiutvalet har desse i stor grad lege som empirisk ressursmateriale for stortingsmeldinga *Frivillighet for alle*.¹³ Dei norske sivilsamfunnsforskarane har også vore med på samanfatting av forskning på organisasjonsliv mellom landa i Norden i m. a *Frivillighedens udfordringer- nordisk forskning om frivilligt arbejde og frivillige organisationer* (Red. Henriksen, Ibsen 2001).

¹² St.meld. nr. 39 (2006-2007), s. 27

¹³ St.meld. nr. 39, (2006-2007)

I 2008 vart Senter for forskning på sivilsamfunn & frivillig sektor, eit samarbeidsprosjekt mellom Institutt for samfunnsforskning og UNI Rokkansenteret i Bergen, starta. I løpet av dei to åra eg har arbeidd med denne masteroppgåva har dette forskingssenteret gjeve ut tolv rapportar om ulike delar av sivilsamfunnet.¹⁴ Mellom anna har dette forskingsprosjektet vidareført Hopkinson/Hordaland-undersøkingane. Dei empiriske hovudtrekka frå arbeidet med Hopkinson og Hordaland-undersøkingane dannar grunnlag for komparative slutningar i denne oppgåva. Dei sentrale elementa i utviklinga i organisasjonslivet i Norge har eg difor behandla meir grundig i kapittel 2.

Av forskingsprosjekta som er iverksett gjennom Senter for sivilsamfunn & frivillig sektor, er det Guro Ødegård si analyse av lokalmiljøet Veitvet basert på feltarbeid i lokalmiljøet i 2009, som ligg tettast opp til mitt eige.¹⁵ Analysa er i likskap med denne oppgåva ei kvalitativ studie av formelle nettverk i eit fleirkulturelt miljø, med eit teoretisk bakteppe som fokuserer på sosial-kapital tankegang.¹⁶ Ho finn ut i frå si analyse at det i mangel på eit sterkt etablert organisasjonsliv på Veitvet har vakse fram ei meklarrolle hjå lokale ressurspersonar og dei lokale myndigheitene, som opererer som koordinatorar og koplar saman individ og nettverk. Ho konkluderte mellom anna med at nettverk mellom organisasjonar, og med det utveksling av sosial og politisk inkludering, var lav på Veitvet. Ho slo fast at *"lokalsamfunnet ikke har sterke frivillige organisasjoner som har fungert som arenaer for lokal identitet og aktør for utadrettet nettverksdanning i lokalsamfunnet"*.¹⁷ I tillegg til dei ulike metodiske framgangsmåtane skil det nemnte prosjektet seg sterkast frå dette prosjektet ved at Veitvet-prosjektet er ei synkron framstilling, med fokus på deltakar-aspekt og lokale myndigheiter sine evner som brubyggjarar i lokalmiljøet.¹⁸ Dette prosjektet vil i større grad ta opp i seg den

¹⁴ Sentrale rapportar var Hagelund og Loga, *Frivillighet, Innvandring, Integrering. En kunnskapsoversikt*. 2009, Enjolras og Wollebæk, *Frivillig organisasjoner, sosial utjevning og inkludering*. 2010, Ødegård, *Foreningsliv i et flerkulturelt lokalsamfunn*. 2010, Wollebæk og Sivesind, *Fra folkebevegelse til filantropi? Frivillig innsats i Norge 1997-2009*. 2010, Eimhjellen og Segaa, *Etniske minoriteter og frivillige organisasjoner*. 2010, Lorentzen, *Statlige tilskudd til frivillige organisasjoner. En empirisk kartlegging*. 2010, Gulbrandsen og Ødegård, *Frivillige organisasjoner i en ny tid. Utfordringer og endringsprosesser i en ny tid* 2011.

¹⁵ Ødegård 2010. Ei anna kvalitativ studie med fokus på etnisk heterogent organisasjonsliv vart presentert 28/10/10 under eit seminar i regi av Senter for sivilforskning, som eit pågåande feltarbeidsprosjekt. Prosjektet skulle omhandle Møhlenpris i Bergen, og vart gjennomført av Jill Loga, som også var tilknytta forskingssenteret. Rapporten var ikkje ferdig i skrivande stund.

¹⁶ For meir om det teoretiske rammeverket sjå kapittel 2.1

¹⁷ Ødegård 2010, s. 106

¹⁸ Ødegård 2010, s. 9f

diakrone horisonten som kan syne utvikling og utfordring sett gjennom organisasjonane sine auge.

Eg har i samband med oppgåva også sett på undersøkingar som ser på tilknytning og lokal kjensle i fleirkulturelle miljø. Ei masteroppgåver som vart skriva frå Groruddalen, har eg vektlagt her. Ingunn Larsen Reisæter si masteroppgåve i samfunnsgeografi *Min dal, din dal, vårt felles hjemsted. En studie av nordmenns respons på endringsprosesser i Groruddalen*, undersøkte majoritetsbefolkninga si oppleving av deira fleirkulturelle heimstad og bumiljø i Groruddalen.¹⁹ Også ei prosjektoppgåve frå Humanistisk prosjektsemester på oppdrag frå Plan- og bygningsetaten i Oslo kommune, *Hvor føler du deg hjemme?*, ser på stadsidentitet i Groruddalen. Målet med undersøkinga her var å finne ut i kva grad området og namnet Groruddalen var noko innbyggjarane identifiserte seg med.²⁰

Forsking på innvandrarnettverk og integrering i organisasjonslivet

I samband med arbeid med Norsk innvandringshistorie vart delar av innvandrarorganisasjonane kartlagt. Frå byrjinga av 1900-talet har ulike folkegrupper stifta organisasjonar for eiga gruppe; jødar, kvener, svenskar, sigøynarar, tyskarar, russarar, danskar og norske remigrantar frå Amerika er døme på grupper som tidleg etablerte seg på ulikt vis i det nye landet.²¹ I 1979 fann Hallvard Tjelmeland at det eksisterte 40 nasjonale eller fleirnasjonale foreiningar i Oslo med omegn.²² I den nasjonale utreiinga frå 1988 stod det at det i 1987 var registrert ca 250 innvandrarorganisasjonar, som fekk om lag 2 mill. i statleg støtte fordelt gjennom kommunane.²³ Jørgen Melve var av dei første som gjekk inn for å skaffe ei omfattande oversikt også over dei lokale innvandrarorganisasjonane i Norge. I den fellesnordiske oversikta, *Indvandrerorganisationer i Norden* frå 2003, anslo han talet på innvandrarorganisasjonar i Norge å vere om lag 1000.²⁴ Dei runde tala antyder at organisasjonslivet i denne genren er vanskeleg å kartlegge fullstendig.

Ein viktig motivasjon for undersøkingar omkring etnisk/kulturelt og nasjonalt fokuserte organisasjonar har vore å undersøke innvandrarar sine moglegheiter for allmennpolitisk innverknad og ivaretaking av eigne interesser gjennom deira eigne organisasjonar. Line Nyhagen Predelli gav i 2006 ut ein forskingsrapport om

¹⁹ Reisæter 2009

²⁰ Bakke m.fl. 2001

²¹ Kjeldstadli 2003 s. 392ff

²² Tjelmeland i Kjeldstadli (red) 2003, s. 164

²³ NOU 1988: 17, s. 24

²⁴ Melve, i Mikkelsen (red.) 2003, s. 202f

innvandrарorganisasjonar i Norge, med fokus på utforming, aktivitetar og politisk deltaking. Rapporten var basert på ei spørjeundersøking sendt ut til alle innvandrарorganisasjonane dei kjende til, og stilte spørsmål om mellom anna foreiningane sine medlemstal, aktivitetar, interne og eksterne målsetningar og kjensle av politisk påverknadsmoglegheit.²⁵ Undersøkinga forsøkte å finne ut i kva grad organisasjonane var fokusert på innadretta saker, sosiale og kulturelle aktivitetar for medlemmane, og i kva grad dei var opptekne av ekstern deltaking. Resultatet, sett i lys av kor opptekne foreiningane var av politisk deltaking eller politiske spørsmål, synte at om lag halvparten hadde interesse for politikk, medan den andre halvparten var apolitisk.²⁶ Dei fleste organisasjonane hadde få medlemmar (40 % hadde 50 medlemmar eller færre, kun 33 % hadde over 100), og hadde eit budsjett på 20 000 kroner eller mindre (56 %).²⁷

Ei sentral makt-og demokratianalyse vart gjort av Jon Rogstad i 2007. Han fokuserte også på innvandrарorganisasjonar og demokratisk påverknadsmoglegheit. Han har mellom anna problematisert støtteordningsystema i samtida. Dei landsdekkande organisasjonane som fekk støtte, var meint å vere press- og høyringsgrupper og talerøyr for minoritetsbefolkninga. Desse organisasjonane, som ofte var stiftingar, hadde ikkje noko krav om medlemsbase eller demokratisk valde styrer som premiss for støtta. Styra uttala seg i realiteten berre ut i frå eigen ståstad.²⁸ Dei mange, små lokalforeiningane hadde derimot medlemsbase og demokratisk oppbygning som premiss for støtteordningar. Dermed var talerøyra i desse valde, men desse har som regel hatt veldig avgrensa kontaktflate med myndigheitene.²⁹

Etter tusenårsskifte har fokus på frivillig verksemd innad i innvadrarmiljø, etnisitet og deltakarkultur vore sett klårare fokus på.³⁰ Organisasjonar som integreringsverktøy vart særskilt poengtert då ein fellesnordisk konferanse vart halde i Oslo i 2002 under overskrifta *Den frivillige sektors bidrag til integration af flygtninge og indvandrere i Norden* initiert og finansiert av Nordisk ministerråd og Nordisk Råd.³¹ I Norge er det særskilt Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor som har vidareført stafettpinnen med gjennomføringa av store spørjeundersøkingar omkring deltaking.

²⁵ Predelli 2006, s. 30

²⁶ Predelli 2006, s. 64

²⁷ Predelli 2006, s. 34f

²⁸ Rogstad 2007, s. 106

²⁹ Rogstad 2007, s. 102ff

³⁰ Jmf. Rapportseriane nemnt i note 14.

³¹ Foredrag kom ut i skriftelig versjon under same tittel. Hjære og Mikkelsen (red.) ANP 2003: 705

1.3 Kjeldebruk

I denne oppåva har lokalaviser og intervju med organisasjonsleiarar vore dei mest sentrale kjeldene bak analysa. Ei hovudoppgåve i dette prosjektet var å kartlegge organisasjonslivet for å kunne få innblikk i utviklinga av organisasjonslandskapet. I denne kartleggingsprosessen forsøkte eg å finne oversikter over organisasjonslivet i Oslo som kunne vere til nytte i kartleggingsprosessen. Forsøk på å finne slike både i finansrådmannen, sosialrådmannen, samt innvandraretaten sine arkiv, synte seg likevel ikkje å føre fram. Grunnen til dette var at oversiktene kun synte dei foreiningane som allereie var dei største og best kjende i lokalmiljøet. Eksempelvis var ein søknad om frivillighetstilskot til Furuset Vel einaste stønadssøknad frå Furuset å finne i finansrådmannen i Oslo sine arkiv frå 1962-72. Furuset IL vart nemnt først i 1978.³² Også innvandraretaten sine arkiv var vanskelige å følgje då dei ofte hadde mangelfulle opplysningar om kva bydel organisasjonane høyrde heime i. Adresselistene var mangelfulle, og i etterkant lite representative, då det gjerne var leiarar for foreiningane sine dåværande privatadresser som stod oppført. Oversiktene i arkivet vart med andre ord ikkje lokale nok, men hadde byomfattande, og til ein viss grad landsomfattande fokus. Det synte seg dermed at kjeldegrunnlaget i lokalavisa og i bydelsadministrasjonen sine nyare oversikter over frivillig verksemd i bydelen var dei mest hensiktsmessige kjeldene.

Dei fleste etnisk baserte organisasjonar og breiare innvandrarorganisasjonar eg har funne fram til har kome til i løpet av dei siste 15 åra. Dermed var det mykje informasjon å finne gjennom bydelsadministrasjonen og Oslo kommune sin *Enhet for mangfold og integrering* (EMI) under samt *Integrerings- og mangfoldsdirektoratet* (IMDI) sine nettsider. For å kontrollere organisasjonar si tilknytning til Furuset vart det likevel naudsynt å ta kontakt med kontaktpersonar for dei aktuelle organisasjonane for å avkrefte eller stadfeste at dei hamna innanfor oppgåveramma. Dette vart gjort munnleg over telefon, då e-postkontakt ikkje førte fram. At oversikta likevel kan vere mangelfull er ikkje umogleg, då nokre organisasjonar truleg har eksistert utan å etterlate seg spor i media, lokalmiljøet eller i offentlige oversikter.

Noko litteratur om lokalområdet fekk eg tilgang på gjennom organisasjonar eg var i kontakt med, som til dømes idrettslaget si historiebok og det lokale arbeidarpartilaget sine eigne historieskrifter³³. Nærområde-kunnskap fekk eg også gjennom lokale årbøker og områdeanalyser gjennomført mellom anna av Obos og NIBR³⁴.

³² Sosialrådmannens arkiv– boks A-20185

³³ Lajord (red.) 2003, Noreng og Danielsen 2001

³⁴ Sjølie 1980, Ruud 2008

Skriftlege kjelder

Lokalaviser er viktige kanalar for å synleggjere seg lokalt og regionalt for frivillige organisasjonar og lag. For å få oppslutnad om arrangement, rekruttere medlem, hauste tilhengarar og sanke økonomisk støtte har lokale media vore eit heilt sentralt reiskap. For utanom å vere ei kjelde til å kartlegge organisasjonslandskapet kan også ei slik undersøking syne i kva grad dei ulike laga har vore representert i den lokale pressa. Dette kan igjen vere eit mål på i kva grad dei ulike organisasjonane har vore synlege og sentrale organisasjonar i lokalsamfunnet. Eg har i ei undersøking av lokalavisa *Akers Avis Groruddalen* teke føre meg fire periodar med totalt 22 årgangar av avisa og undersøkt kva saker som har kome på trykk. Avisa hadde i perioden 1970-2005 gjennomsnittleg ca. 23 sider, og kom ut to gongar i veka. Sidan det kjeldemessig vart for omfattande å gå gjennom heile perioden gjekk eg gjennom avisa i femårs-bolkar, og undersøkte årgangane 1971-75, 1980-1986, 1991-1995, 2001-2005. Den største delen av informasjon om organisasjonslivet har eg fått i gjennomgangen av lokalavisa. Det er mogleg at organisasjonar som var kortlevde, var i media sitt søkelys i årgangane eg ikkje har fått studere. Likevel er det grunn til å tru at organisasjonsoversikten gjev eit realistisk generelt utviklingsbilete frå drabantbyen.

Avisa Østre Aker vart stifta i 1928, og var i byrjinga ei avis med litt uklart dekningsområde, og dekkja ein periode store deler av Aker. Sidan 1960 har avisa konsentrert seg om saker frå Groruddalen. No som tidlegare heiter redaktøren Hjalmar Kielland, han har sitte i denne posisjonen sidan han tok over avisa i 1958. Sonen Hjalmar Kielland jr. var i 2010 nyheitsredaktør. Avisa kom ut to gongar i veka gjennom heile perioden 1970-2005, og dekkja heile dalen si befolkning på om lag 160 000 innbyggjarar. Avisa var i 2010 den største avisa med ikkje- daglege opplag i Norge.³⁵

Ein må vere seg bevisst fleire utfordringar med bruk av lokalavisa som kjeldegrunnlag. Målet med å bruke lokalavisa i oppgåva er mellom anna å sjå kva organisasjonar som markerte seg som sentrale på Furuset. Paradokset her er at avisa gjennom val av dekningsområde av organisasjonslivet kan vere det som gjer organisasjonane profilerte og betydningsfulle. Avisa kan vere både utøvande, i høve til å løfte fram organisasjonar som kanskje elles ville vore anonyme i lokalmiljøet, eller den kan vere refererande, ved at den skriv saker frå det som er dei mest sentrale organisasjonane i eit lokalmiljø. Denne oppgåva baserer seg på at det siste er sant nok til at mediebiletet er ei gyldig kjelde, men begge dimensjonane er interessant i høve

³⁵ <http://www.groruddalen.no/avisens-historie.19216.no.html> lest 09.05.11

til dynamikken i organisasjonslivet, difor er det også interessant kva organisasjonar som ikkje får mediedekning.

Sentralt for analysa er ei kvantitativ oppteljing av kva saker som vart dekkja frå ulike typar organisasjonar. Det som ikkje kjem godt fram i ei oversikt som denne, er storleiken på oppslaga i avisa. Nokre gongar, som tilfellet er i nokre idrettsreportasjar, kan det vere snakk om ei notis om eit resultat, som kan innehalde under 20 ord. Andre gongar er det snakk om jubileum der organisasjonen si historie vert bretta ut på to- tre sider. Jo fleire og større annonsar, jo meir sannsynleg er det at lesaren vil få med seg historia, og få eit bilete av organisasjonen. Om ein har tru på at avisa forsøkte å vere der det hende noko i lokalmiljøet, er ei analyse av tal på omtalar av organisasjonar likevel eit brukbart mål for aktivitetsnivå, og på kor synleg organisasjonen har vore. Som eit minimum kan ein seie at saka som sette organisasjonen sitt namn på trykk, er ein synleggjerande faktor ein kan telje med.

Sidan avisa dekkjer eit folkerikt område med fire bydelar, og fleire drabantsentra, er det noko som blir rekna for å vere meir i allmenn interesse enn andre ting. Saker som vert omtala, skal ha lesarinteresse i heile kretsen. Sjølv om det med jamne mellomrom kjem eigne bilag for kvar av bydelane med informasjon frå mellom anna bydelsadministrasjonen, er fokuset på at det er ei avis for heile dalen tydeleg. For at eit lokallag på Furuset skal få saka si på trykk må det difor vere interessant også for dei på Rommen og Bjerke.

Også mindre formelle avgrensingar kan vere avgjerande for om ein organisasjon får saka si på trykk. Mykje har med kontaktar å gjere, ein kjem langt med det rette nettverket. For å fange media si interesse er det også viktig å kunne dei sosiale og språklege kodane media opererer etter, for å kunne selje inn saka si og få den merksemda ein ønskjer. Her kan kulturelle forskjellar komme til å utgjere ei skiljelinje. Sjølv om det er mange faktorar som avgjer om ein hamnar i avisa eller ikkje, vil avisa i etterkant kunne fortelje ein heil del om eksistensen av organisasjonar, levetid og oppslutnad, gjennom små og store saker, annonser og kunngjeringar. Dekninga av organisasjonslivet ser eg difor an til å vere eit godt mål for å peike ut sentrale organisasjonar, nettopp fordi det krev ei viss interesse blant lesarane.

Munnlege kjelder

I kjeldematerialet mitt har eg også intervju med 13 organisasjonsleiarar innanfor sosiale/kulturelle, etnisk baserte, religiøse, og politiske organisasjonar. Formålet med desse intervjuva var å få eit bilete av korleis organisasjonane sjølve plasserer seg i lokalmiljøet, samt å få eit sterkare bilete av interne høve som medlemsmasse, rekruttering og statuttar, samt i kva grad organisasjonane har vore opne og samlande, eller lukka for ein utvalt krets. Den

kvalitative undersøkinga er særskilt relevant i høve til andre del av problemstillinga, som dreier seg om organisasjonar si rolle som bindeledd og tilhøyrslfremmande element i lokalmiljøet. Målet for intervjuet var med andre ord å sjå organisasjonane innanfrå. Intervju med organisasjonsleiarar vil få fram subjektive svar. Undersøkinga eignar seg difor ikkje til å generalisere over organisasjonsliv, men kjem som eit supplement til kartleggingsundersøkinga som ser organisasjonslandskapet utanfrå. Dei lokale aktørane sit med kunnskap og meiningar om lokalmiljøet som ein ikkje kan finne i lokalavisa eller andre skriftlege kjelder. Med dette for auge kan ein gjennom samtalar med aktørar få ei større djupne, særleg omkring organisasjonane si rolle og høve til lokalsamfunnet.

Fleire metodologiske utfordringar knyt seg til gjennomføringa av kvalitative intervju. Val av informantar var ei avveging eg tok på grunnlag av kvar eg kunne få mest informasjon om drift og oppslutnad. Alternativet til å intervju organisasjonsleiarar kunne vere å intervju organisasjonsmedlem, dei som så å seie er brukarar av dei ulike foreiningane. Desse ville truleg kunne fortelje om gode og mindre gode sider ved organisasjonen, men ville kanskje ikkje kunne bidra i like stor grad med informasjon omkring meir praktiske sider ved foreiningsdrifta. For meg var organisasjonsleiarane viktige informasjonskanalar for å få innsikt i dynamikken innad og utanfor organisasjonen. I utvalet av leiarane var kva type foreiningar det var snakk om den viktigaste faktoren. Det var også eit poeng å få med aldersmessig breidde, få fram organisasjonsbreidda av foreiningar drive av og mynta på ulike generasjonar. Også kjønnsmessig ønska eg å få eit representativt utval av informantar.³⁶

Kvar intervjuet skulle finne stad let eg informantane velje, for at dei skulle kjenne seg mest mogleg komfortable i intervjusituasjonen. Med unntak av eitt, foregjeikk alle intervjuet på Furuset. Intervjuobjekta valde i stor grad å møtast enten i lokala der organisasjonen hadde sitt virke, på arbeidsstaden eller i eigen heim. To intervju vart også gjennomført på grupperom på biblioteket på Furuset. Eg brukte diktafon då eg intervjuet, for i etterkant å kunne gjengje informasjon så etterrettleg som mogleg. Transkriberingsprosessen i etterkant gjorde også at informasjonen frå informantane vart grundigare gjennomarbeidd.

Alt frå minnekapasitet hos personen ein intervjuar, og innstilling i høve til organisasjonen, kan skape bias eller skeivheit i høve til verkeleg hending. Ein kan i etterkant både forskjønne eller forverre eit inntrykk utan sjølv å vere det bevisst. Å vere bevisst spørjemåte og endringar i høve til narrative konstruksjonar er nokre av utfordringane som knyt seg til ein intervju-situasjon. Intervjuet i denne undersøkinga dreidde seg i stor grad om

³⁶ For oversikt over informantane, sjå litteraturliste s. 116

sak, og bestod tidvis av nøkterne faktaspørsmål om drift, gjennomføring av aktiviteter og liknande. At spørsmåla fokuserte på høve som var relativt saklege og ikkje nødvendigvis gjekk inn på organisasjonsleiarane si private sfære, kan vere modererande i høve til kredibilitet i intervjua. Sjølv om nokre av informantane mine var tidlegare leiarar, vart det ei overvekt av samtidige framstillingar av organisasjonen. Sidan tema for intervju ofte ikkje hadde ei retrospektiv ramme vart problemstillingar knytt til narrativ framstilling og hukommelse mindre problematiske i denne analysa.

Likevel er det truleg at organisasjonsleiarane har hatt eit ønskje om å framstille eigen organisasjon i eit gunstig lys. At dei sit i styret eller leier ei foreining gjer det truleg at dei også har ei særleg interesse for saka/aktiviteten og kan tenkjast å ha eit brennande engasjement for det som organisasjonen frontar. Sidan intervjuobjekta visste at eg intervjuar representantar frå fleire ulike organisasjonar, kan dette truleg også ha ein modererande effekt i høve til om organisasjonsleiarane overdriv betydinga av eigen organisasjon for lokalmiljøet.

1.4 Omgrepsavklaring

Kva som ligg i omgrepet *Frivillige organisasjonar* har i dei største empiriske undersøkingane nemt innleiingsvis vore definert ulikt alt etter kva mål ein har hatt for undersøkinga. Om ein er ute etter den økonomiske delen av frivilligheita, har ein gjerne fokusert på allmennyttig frivillig verksemd, utan at det er spesifisert som organisasjonsarbeid, medan ein i større grad har vore oppteken av formelle medlemskap og organisasjonsstruktur som kvalifikasjonar dersom fokus har lege på den organiserte drifta innan tredje sektor (verksemd uavhengig av offentlig og privat sektor). Ein klar juridisk definisjon vart etterlyst av ei arbeidsgruppe i forkant av arbeid med ei lov om frivillighetsregisteret.³⁷ Gråsonene gjalt netopp om det dreidde seg om frivillig aktivitet (verksemd) eller frivillig organisering. På engelsk har omgrepa *charity* og *nonprofit* ei breiare dekning av frivillig virke enn deltaking i, eller medlemskap i frivillighetssektoren. Eg støtte på denne problemstillinga i møte med offentlege institusjonar som hadde mykje frivillig verksemd knytt til seg; slik som seniorsenteret og dei tidvis kommunale ungdomssklubbane. I denne oppgåva har eg vektlagt den *organiserte* frivillige verksemda, og har utelate frivillig verksemd tilknytta m.a bydelsadministrasjonen sitt ansvarsområde, sjølv om desse drivkreftene ofte er svært sentrale for drifta. Avgrensinga her vart gjort av praktiske omsyn i høve til kartlegginga. Omgrepet lokalorganisasjon/ lokale organisasjonar nyttar eg i denne oppgåva synonymt med omgrepet frivillige organisasjonar.

³⁷ St.meld.nr 39 (2006-2007), s. 25

Lokalsamfunn/lokalmiljø/lokalområde/nærmiljø/nærområde vert i denne oppgåva brukt synonymt. Alle omgrepa vert nytta om dei fysiske omgjevnadane omkring den angjevne staden, samt "de sosiale, mellommenneskelige relasjonene og kontakten mellom mennesker innenfor disse fysiske rammene".³⁸ Samfunnsgeografar brukar ofte å skilje mellom nærmiljø og lokalområde, der nærmiljøet er områder innanfor gåavstand, medan lokalmiljøet er ei større eining, som til dømes ein bydel.³⁹ Sidan Furuset i dag er ei nokså klart avgrensa eining og eg, med mindre anna er spesifisert, skriv utelukkande om dette området, er både lokalmiljø og nærmiljø områdespesifikke skildringar frå Furuset.

Eg nyttar i oppgåva omgrepet *multietnisk/multietnisitet* for å skildre befolkninga på Furuset. Sosioologen Grethe Brochmann har problematisert bruken av ordet etnisitet som ofte vert oppfatta "eksotiserende"- som "ikke tilhørende".⁴⁰ Eg finn at det i denne oppgåva likevel er hensiktsmessig å nytte omgrepet då det i undersøkinga er naudsynt å peike på at det er ei breidde i bakgrunn kva språk, religion, tradisjon og kultur angår, og at omgrepet fangar dette opp i større grad enn alternative omgrep som kulturpluralistisk eller fleirkulturelle samfunn, som av fleire har vorte anklaga for å vere uklart. Det multietniske aspektet er eit trekk i lokalsamfunnet eg har utheva for å aktivt analysere utviklinga i lys av dette. Det kan slik sett seiast å vere ei konstruert framstilling av lokalsamfunnet på Furuset, det er slett ikkje sikkert at innbyggjarane sjølv vil karakterisere lokalsamfunnet sitt slik. Omgrepet *samansette samfunn*, som m.a historikar Knut Kjeldstadli nyttar aktivt, er eit meir inkluderande omgrep som ikkje uthevar etnisk bakgrunn og dermed ikkje virkar "eksotiserande".⁴¹ Dette omgrepet famnar breiare om seg, og kan skildre også sosioøkonomisk og klasserelatert breidde i samfunnet. I oppgåva nyttar eg også dette omgrepet i skildringa av samfunnet på Furuset, som også sosioøkonomisk har vore samansett.

Oppgåva er delt inn i kategoriar av typar organisasjonar. Dette er ei grov sortering av dei nettverka som fins, fleire organisasjonar kunne under andre kriterium vore plassert annleis. Kva som fell under dei ulike typane; Sosiale og kulturelle organisasjonar, politiske og økonomiske organisasjonar, religiøse organisasjonar og etnisk baserte organisasjonar vert gjort greie for i dei kapitla som omhandlar kvar av desse kategoriane.

³⁸ NOU 88: 17, s. 21

³⁹ Sjå f.eks gjennomgangen av omgrepa i St.meld. nr 16 " Bedre nærmiljøer" (1979-80) i Brun 1996, s. 22f

⁴⁰ Brochmann i Kjeldstadli (red) bind 3, 2003, s. 203

⁴¹ Kjeldstadli 2008, s. 16f

1.5 Disposisjon

Analysa baserar seg på to teoretiske reisverk, sosial kapital- tankegong og ei generasjonshypotese. I tillegg har det vore eit mål å syne analysa i eit komparativt lys til nyare forskning om generell utvikling i organisasjonslivet på landsbasis. For at analysa skal vere gyldig må den også settast i ei kontekstuell ramme av historisk bakgrunn og demografisk utvikling. Desse høva vert dekkja opp i det følgjande kapittelet, kapittel 2, "*Historisk, teoretisk, empirisk grunnmur*". Til slutt i kapittelet tek eg også med grovtrekka i økonomiske rammer for det lokale organisasjonslivet og tilhøve til kryssande instansar, offentlige sektor på lokalt og sentralt plan.

I kapittel tre "Tal og prosent- nothing succeeds like success", vert kartlegginga av organisasjonslivet og dei empiriske resultata av avisundersøkinga presentert. Dette kapittelet svarar på første del av problemstillinga i tal og prosent. I kva grad kjem det til nye foreiningar, i kva grad vert organisasjonar lagt ned, i kva grad markerer organisasjonar seg i media? Kva organisasjonar fell utanfor media sitt søkelys? Desse spørsmåla vert fokusert på her. I dei fire neste kapittele går eg kvalitativt til verks og går gjennom organisasjonslivet kategorisk.

Kapittel fire startar med ein gjennomgang av dei sosiale og kulturelle organisasjonane på Furuset som eksisterte innanfor perioden 1970-2010. Kapittelet går grundigare til verks for å sjå korleis dei sosiale og kulturellt fokuserte organisasjonane tilpassa seg, og utvikla seg i løpet av perioden. Dei sosiale organisasjonane omfattar også idrett, som på grunn av tyngden i kjeldematerialet har fått eit hovudfokus her gjennom intervju av tre leiarar frå ulike greiner av idrettsforeininga på Furuset.

Kapittel fem tek føre seg dei religiøse organisasjonane på Furuset i perioden. Her har intervju med ein leiar for speidergruppa på Furuset, og leiaren for ein ungdomsorganisasjon tilknytta ahmadiyyaforsamlinga på Furuset, lagt grunnlaget for store delar av diskusjonen.

Tilsvarende har målet i kapittel seks vore å sjå nærmare på politiske foreiningar. Kapittelet er basert mellom anna på tre ulike intervju med politiske leiarar i frå tre lokale partiforeiningar.

Etniske organisasjonar er gjenstand for gjennomgang og diskusjon i kapittel sju. I samband med anklagar mot etnisk orienterte organisasjonar som innadretta og demed lite sosial kapital-byggande i lokalmiljøet, er eit sentralt spørsmål her knytta til desse organisasjonane si rolle og tilknytning til nærområdet.

Kapittel åtte er ein samanfattande diskusjon som hentar oppatt teoretiske element og klargjer funn frå undersøkinga. Til slutt vil eg oppsummere og konkludere.

2 Teoretisk, historisk og empirisk grunnmur

I dei fire tiåra som utgjer tidsramma for dette prosjektet, skjedde det store endringar nasjonalt, regionalt og lokalt, som la grunnlaget for den multietniske drabantbyen Furuset og utviklinga i organisasjonslivet der. For å forstå dette lokalmiljøet og endringsprosessane er det difor nødvendig å setje prosjektet inn i ein større historisk, empirisk og teoretisk kontekst. I dette kapittelet vil eg først syne det teoretiske bakteppet for undersøkinga, før eg kort skisserer opp det nasjonale omrisset, det generelle bybildet i hovudstaden, og den konkrete utviklinga som forvandla Furuset frå å vere ei bygd til ein drabantby. Her vil eg óg ta med eit riss av rammevilkår og tilhøve mellom offentleg sektor og organisasjonslivet, sidan desse rammene har stor innverknad for sivilsamfunnet. Til slutt vil eg sjå på resultatet frå nokre empiriske undersøkingar i Norge, som har lagt grunnlaget for samanlikning i analysa.

2.1 Teoretisk stillas

Denne oppgåva byggjer på i hovudsak to teoretiske reisverk, med to ulike perspektiv. Det eine er tufta på funderingar omkring organisasjonar sin livssyklus, sett innanifrå, altså frå organisasjonane si side. Det andre dreier seg om eit metaperspektiv, det generelle sosiologiske konseptet om sosial kapital, der organisasjonane vert sett utanfrå, som eit av fleire sosiale nettverksforum, i ein større samanheng. Teoriane er valt ut i frå den tosidigheita denne oppgåva har, undersøkinga av organisasjonslandskapet i drabantbyen Furuset, og frivillige organisasjonar som identitetsberande institusjonar i dette miljøet.

Sosial kapital og identitetsaspektet

Teoriar om sosial kapital legg vekt på dei mellommenneskelige banda av nettverk og kontaktflater som kjelde til tillit, tilhøyrslø og identitet hos individ, og som kjelde til kollektiv handling og verdsetting av kollektivet, oppretthalding av demokratiske verdiar og forståing, funksjonalitet og menneskelig produktivitet i samfunna. Nettverk mellom menneske skapar kunnskapsutveksling, tryggleik og forståing for samfunnssystem og for kvarandre, og vert difor sett som ein verdi, som kan kjenneteikne ulike samfunn i meir eller mindre grad. Ulike forskarar har lagt vekt på sosial kapital som konsept i ulike samanhengar, i samanheng med

forståing og strategi for integrering, som demokratibevarende og skapende system, og som forskingsverktøy for maktstrukturar, for å nemne nokre.

Eg vil i denne oppgåva fokusere på forskinga til den amerikanske statsvitaren Robert D. Putnam og hans bruk av omgrepet. Grunnen til at eg nyttar han, er at han i stor grad har sett uttrykket 'sosial kapital' i samheng med frivillige organisasjonar, og er svært oppteken av lokalt engasjement og lokale nettverk (community-based organizations), som viktige katalysatorar for sosial kapital. Han definerer sosial kapital som: *"features of social organization, such as trust norms, and networks, that can improve the efficiency of society by facilitating coordinated actions."*⁴² Han legg vekt på at det er summen og styrken til nettverk i eit lokalmiljø som gjev utslag i kor høg sosial kapital ein finn:

..a well-connected individual in a poorly connected society is not as productive as a well-connected individual in a well-connected society. And even poorly connected individuals may derive some of the spillover benefits from living in a well-connected community.⁴³

Dette seier han ut i frå eiga forskning på deltakarkultur i USA. Han ser dei strukturelle nettverka som ein *føresetnad* for gjensidige tillitstilhøve mellom menneske, og meiner at det hovudsakeleg er nettverk og institusjonar der ein møtast ansikt til ansikt som er produsentar av slik tillit. Han har i sine studium lagt vekt på å sjå på deltakinga i formelle organisasjonar som eit mål på den sosiale kapitalen i det amerikanske samfunnet. Reint metodologisk har han drive med analyse av endringar i det frivillige organisasjonslandskapet; kva typar organisasjonar ein finn, kor store dei er, og han har også undersøkt endringar i deltakarmassen. Han har likevel ikkje berre halde seg til registrerte organisasjonar i lokalmiljøet, men også sett på mindre formelle medlemskap i nettverk- folk sine sosiale vanar, i familiemiljø, med arbeidskollegaer og vener, for å nemne nokon.

Sosial kapital- tankegangen er svært relevant for meg i denne oppgåva. Møtestadane dei lokale organisasjonane utgjer i lokalsamfunnet speglar moglegheitene folka i området har til å lære, erfare og bygge tillit saman. Skule og arbeidsliv er ikkje nok, jo fleire arenaar ein har, og jo større oppslutnad ein har - jo større vert utbyttet, for den enkelte og for samfunnet. Kapitalbehaldninga veks ved bruk, og svekkast når den står uutnytta.⁴⁴ Ikkje dermed sagt at alle organisasjonar og nettverk er til nytte for samfunnet: Aktørane i den kriminelle B-gjengen

⁴² Putnam 1993, s. 167

⁴³ Putnam 2000, s. 20

⁴⁴ Ostrom og Ahn, i Hansen og Tjerbo 2002, s. 21

frå Furuset hadde neppe nokon positiv innverknad for miljøet eller identiteten til menneske i lokalmiljøet. Slike gjengar, og andre meir formelle kriminelle organisasjonar som til dømes Bandidos, står som dømer på organisasjonar med antisosiale effektar, sjølv om ein klart ser at medlemsskapet er sterkt identitetsberande og tilknytningsskapande for individa innanfor gruppa.

Putnam meiner også at det er ulik kapitalavkastning å hente i ulike *typar* organisasjonar. Nokre organisasjonar er innoverretta og knyter sterke band til dei som er medlem (bonding organizations), medan andre er opne og utadretta og skapar band også utover medlemslistene (bridging organizations).⁴⁵ Den siste typen meiner Putnam er den mest fordelaktige både for individ og samfunn. Medan bonding *"bolster our narrower selves"*, kan brubyggande nettverk *"generate broader identities and reciprocity..."*.⁴⁶ Innadretta organisasjonar kan faktisk vere til hindring, eller av negativ art dersom den bygger mur eller skapar mistillit mellom inn-gruppe og samfunnet elles, meiner Putnam. Dette kan sjåast i samband med dømet om Bandidos ovanfor. Denne tankegangen har lege til grunn for kritikk mot såkalla etniske organisasjonar, organisasjonar som tek sikte på å samle menneske med lik etnisk bakgrunn, ofte for å oppretthalde eigen kultur, språk og utøve eigen religion.

Teorien om at slike etnisk baserte innoverretta organisasjonar er negativt for samfunnsdynamikken er likevel ikkje synleggjort i andre samfunn. Tvert i mot syner Jeffrey G. Reitz i ei omfattande undersøking om integrering, at sterk etnisk mobilisering innanfor innvandarmiljø i Canada gjev sterkare grad at tilhøyrerle til nasjonalstaten, målt ved kor mange som er statsborgarar.⁴⁷ Dette vert sett i samband med at ein får ein trygg identitetsbase, som i alle tilfelle gjer ein person betre styrka til å vere i kontakt med menneske og samfunnet, uavhengig av om den er etnisk fundamentert. Jon Gjerde har også funne at dette var sant når det gjaldt norsk-amerikanarar i USA: *"Complementary identity merged allegiance to national and ethnic group in a self-reinforcing dynamic that embedded pluralism into the national fabric as immigrants and their leaders understood it."*⁴⁸

Engasjement i lokalmiljøet og nettverksbasert samhald generelt er positivt både for borgarar og samfunn, det kan dei fleste forskarar einast om. Putnam meiner at det er ein klar samband mellom engasjement og deltaking i sivilsamfunnet - i kor, idrett, speidargrupper og andre foreiningar, og valdeltaking- og summen av verdiar og haldningar som fremjar

⁴⁵ Putnam 2000 s. 23f

⁴⁶ Putnam 2000 s. 23f

⁴⁷ Reitz et.al 2009

⁴⁸ Gjerde i Nichol (red.) 2002, s. 18

demokratiet og kollektivt samhold i eit samfunn. Ved å sjå på organisasjonslivet i nærmiljøet; kor stort organisasjonsnett er, kva samanheng som fins mellom dei ulike foreiningane, korleis medlemstal og deltakarmasse endrar seg over tid, og om organisasjonane er innoverretta eller brubbyggande- kan ein i følge Putnam seie noko om den antekne sosiale kapitalen i det gjeldande området, i denne samanhengen Furuset. Nettverks- ”mengda” vert då eit mål på den sosiale kapitalbehaldninga i lokalmiljøet. Når ein tilfører dimensjonen med at Furuset er eit befolkningsmessig breitt spreidd samfunn, både når det gjeld sosial bakgrunn og etnisitet, vert det interessant å sjå organisasjonslivet i eit historisk perspektiv. Det er likevel viktig å merke seg at det er korrelasjonen mellom eit vitalt organisasjonsliv og sosial kapital, og dermed fellesskapskjensle, identitet og skaping av tilhøyrse og her har fokus på. Om sosial kapital sin oppkomst, om den er kulturelt gitt eller basert på rasjonelle val, er ei side av sosial kapital- debatten og ikkje kjem til å gå inn på i samband med denne oppgåva.⁴⁹

Tidstypiske organisasjonar og generasjonsaspektet

Innanfor organisasjonsteori er det ein vanleg tanke at det til ei kvar tid fins organisasjonar som representerer den tida og generasjonen den vart stifta i. Arthur L. Stinchcombe er ein av arkitektane bak denne retninga. Han funderte over at ulike næringsorganisasjonar hadde så ulike oppbygging og struktur. Ulikskapane mellom tekstilindustrien og bygningsindustrien i organisasjonsstruktur, leiarstruktur og liknande forklara han ut i frå at dei hadde opphav i ulike tidsepokar. Han fann at organisasjonar som vart prega av si tid når dei vart stifta; ideologisk, strukturelt og teknologisk, også vart prega av dette i sitt vidare organisasjonsliv.⁵⁰ Institusjonell tregleik og tanken om å ”never change a winning team” er ein av forklaringane, men også at det er strukturelle ordningar som følgjer med generasjonen av stiftarar, og at det i mange samanhengar skal stort ytre press til for å endre organisasjonen nemneverdig.

Om frivillige lokale organisasjonar ikkje opererer etter heilt same type logikk som næringsorganisasjonar, kan dei likevel vere sårbare for flyktige trendar. Små lag kan stå og falle på kun ein pådrivar, eller ein person med spisskompetanse, fell dei frå kan det velte heile organisasjonen. Difor er det dei generelle trekka, vekst og fall av like typar organisasjonar, som best kan illustrere om det er eit teikn på endring.

Dei norske organisasjonsforskarane Per Selle og Dag Wollebæk kallar fenomenet med tidstypiske organisasjonar generasjonshypotesen.⁵¹ Dei vektlegg denne teorien *ekstra sterkt* når

⁴⁹ Sjå til dømes Hansen og Tjerbo 2003 for ein gjennomgang.

⁵⁰ Stinchcombe i March (ed.) 1965

⁵¹ Selle og Wollebæk 2002, s. 21

det gjeld frivillige organisasjonar. Grunnen til det er at organisasjonar i det sivile samfunnet ikkje er like plaga av ytre pressfaktorar som organisasjonane Stinchcombe konsentrerte seg om. Omstruktureringar og reformar i næringslivet er ikkje så uvanleg når økonomien stagnerar eller konkurransen aukar, men i bridgeklubbar, kor og misjonsforeiningar kan organisasjonen stå seg i opphavleg form lenge etter at samfunnet rundt har lagt om kursen. Sidan organisasjonane står som døme på den tida dei vart skipa i, seier organisasjonane sin livssyklus oss noko, og ein kan få eit vindaug inn i samfunnet då organisasjonane vart stifta. Dette gjer denne teorien svært høveleg når ein ser eit lokalsamfunn og organisasjonslandskapet i eit historisk perspektiv, slik eg vil gjere i denne oppgåva. Gjennom å sjå kva organisasjonar som dukkar opp, kva organisasjonar som bukkar under, og kva organisasjonar som er populære og store, kan det også seie noko om norma, ideane, idealane og tankestraumane i samtida.

Selle og Wollebæk meiner generasjonshypotesen er analog med korleis individuelle interesser og verdiar gjerne er prega av den tida ein veks opp i. Nye haldningar og verdisyn festar seg betre hos unge enn eldre, og dette skapar eit gap. Om det ikkje berre er forbigåande trendar, vil unge flest (til ei kvar tid) ta desse verdiane med seg vidare i det vaksne livet. Dette vil føre til at ulike generasjonar skipar og deltek i ulike typar organisasjonar. Dette ser ein om ein studerer ein lenger periode under eitt. Eit tydeleg døme på generasjonsskifte kan vere kvinnene sin entré inn i den mannsdominerte delen av organisasjonslivet. Nokre eldre organisasjonar tviheld på guteklubben, med adgang forbudt for kvinner, medan nyare stifta organisasjonar oftast ikkje opererer med kjønnskilje. Samtidig er dette kanskje også eit døme som syner at når omformingane i samfunnet vert store nok, krev det omstrukturering hos dei ulike organisasjonane, til trass for at dei var stifta i ei anna tid. Presset frå samfunnet, til dømes om kvinne del i styret, kan verte for stort. Slike samfunnsendringar som påverkar alle, uansett generasjon, kallar Selle og Wollebæk periodeeffektar, medan endringar som er generasjonsspesifikke vert omtala som generasjonseffektar.⁵²

I kjeldene eg har gått igjennom, og i intervjuet eg har gjort, har det vore eit viktig poeng å spore opp når organisasjonen vart til, og kva generasjon som var stiftarane av dei ulike organisasjonane. Organisasjonar som forsvinn frå kartet, og klasar med nye organisasjonar kan gje indikasjonar på endringar. Sidan organisasjonar raskt kan etablerast, kan nye samfunnstrendar raskt kome til syne i organisasjonslandskapet, kanskje raskare enn andre områder av samfunnslivet lar seg prege. Nokre av desse trendane er døgnfluger, medan andre vert ståande og kan seie noko om samfunnet dei vart skipa i. Fleire forskarar meiner at frivillige

⁵² Selle og Wollebæk 2002, s. 27f

organisasjonar ber nøkkelen til å spegle og ”avsløre” samfunnet. Det er med grunnlag i forskning i organisasjonslandskapet at Robert Putnam hevdar at folk i USA isolerar seg og at demokratiet vert svekka.⁵³

2.2 Historisk fundament

I denne oppgåva er eg oppteken av organisasjonsliv og tilhøyrslar i eit område som gjekk gjennom store endringar demografisk, kulturelt og reint fysisk i løpet av svært kort tid. For å gjere analysen av organisasjonslivet på Furuset gyldig er det nødvendig å sette staden Furuset inn i kontekst både i rom og tid. Kva historiske og utanforståande element har påverka utviklinga frå bygd til drabantby, frå eit kulturelt homogent til eit kulturelt heterogent nærområde?

1970-2010: Samfunnskritisk brytningstid- framveksten av eit samansett samfunn

Tidsmessig startar denne oppgåva i 1970. 1970-åra har vorte ståande som ei brytningstid i Norge på fleire arenaer. Stabile ting vart rokka ved. Familien vart oppløyselig, partitilhøyrslar vart flyktig, sekularismen var på frammarsj, og Norge var i ferd med å bli eit kulturelt mangfaldig land. Tankestraumane i tida omforma samfunnet mellom anna gjennom ei lang rekke protestrørslar. Dei rådande ideane og framtidsoptimisme som hadde prega oppgangstida på 50- og 60- talet vart utfordra på fleire plan. Utvidinga i det politiske landskapet, radikaliseringa av venstresida på 70-talet og nyliberalisme manifisert gjennom oppkomsten og suksessen til Fremskrittspartiet på 80-talet, kan stå som eksempel på dette. Fragmenteringa synte at den ”sosialdemokratiske orden” hadde mista sin stabilitet blant veljarane. Nye grupper sette seg sjølv på dagsorden. Kvinner tok opp kampen om posisjonen dei hadde i samfunnet, og nådde fram med ei bevisstgjerling som førte til politiske vedtak om m.a abort og kvotering. Likeeins vart samane organisert til likestillingskamp, på etnisk grunnlag med fokus på eigen kultur og identitet, og tok opp kampen om ressursane i nordområda.

Historikaren Edgar Benum ser oppvurderinga av dei ideelle og allmennyttige organisasjonane i sivilsamfunnet som breidde om seg utover på 80-talet delvis som ein del av protestrørslar frå 70-talet.⁵⁴ Mot slutten av 80-talet kom ei offentleg utreiing til å framheve betydninga av denne ’tredje sektor’, som stod uavhengig av stat og marknad. Desse organisasjonane, som hadde lege i bakleksa for dei store økonomisk- fundamenterte

⁵³ Putnam 2000, s. 338ff

⁵⁴ Benum 2005, s. 162

fagforeiningane, vart no sett på som ein maktregulerande sektor, som stod for ivaretaking av fellesskapsideal og mellommenneskelige verdiar i ei elles individualiserande samtid.⁵⁵ Med større innslag av marknadsliberalisme og ei stadig utbygging av veldferdsstaten har særskilt 80-talet vore halde for å stå som ei tid som brakte med seg auka individualisme. Ungdom viste frå midten av 80-talet ei haldningsendring i retning av å verte meir materialistisk orientert.⁵⁶ Sekulariseringa av samfunnet fekk tak, og nye samfunnsutfordringar kravde nye svar. Dei allmennyttige organisasjonane vart sett på som ein motkultur mot desse tendensane, og utfordra staten på samfunnsoppgåver gjennom å sette nye saker på dagsorden, enten det dreidde seg om naturvern eller helsevern. Ofte var frivillige organisasjonar også fleire hakk føre velferdsstaten i velferdstilbod.

Individualiseringa i samfunnet vart av mange sett som ein bieffekt av den økonomiske veksten som kom, særskilt då oljeindustrien forvandla Norge frå eit industrisamfunn til eit service- og informasjonssamfunn- men også veksten i velferdsstaten har vore under kritikk. Fritida, tida til overs etter at arbeid og plikter var utført, vart utvida i tråd med teknologiske nyvinningar og kortare arbeidsdagar. Myndigheitene vart på 70-talet opptekne av at denne tida var høveleg for kulturell aktivitet. Ein ny og utvida kulturpolitikk vart utforma med mål om å stimulere til meningsfull fritid.⁵⁷ Kulturpolitikken vart med dette desentralisert, og kulturomgrepet vart utvida frå tidlegare å omfatte "høgkultur" til også å gjelde idrett og hobbyaktivitetar. Med utvida deltakarfokus og større breidde for satsing på kultur var dette starten på ei utvikling kor staten i stadig større grad utvida tilskotsrammer og satsinga på kulturpolitikk.

På 1970-talet kom også innvandring på dagsorden i Norge. Mot slutten av sekstitalet fall arbeidsinnvandring til Norge saman med globale sør-nord migrasjonsmønster. Nye folkegrupper frå mellom anna Marokko, Tyrkia, og særskilt frå punjab-provinsane i India og Pakistan kom til Norge, i det som til då var uvanleg store kvanta mot midten av 1970-talet. Samtidig som kulturpluralisme fekk større gjennomslag og det blei teke oppgjær med assimilasjonspolitik, mellom anna ovanfor samane, kom erkjenninga at ein trengte ein innvandringspolitikk.⁵⁸ Ein byrja å innsjå at "framandarbeidarane" ikkje tenkte å gjere vendereis. Den nye innvandringa utfordra synet på nasjonalstaten, og rykte opp i førestillinga

⁵⁵ Benum 2005, s. 162f

⁵⁶ Benum 2005, s. 312

⁵⁷ Benum 2005, s. 245

⁵⁸ Tjelmeland i Kjeldstadli (red) bind 3, 2003, s. 134

om den norske befolkninga som ei einskapleg eining.⁵⁹ Ein måtte ta stilling til tiltak for integrering og definere Norge si rolle som mottakarland for innvandring også frå fjerne strøk. Integrasjon av innvandrarakar vart for første gong diskutert i Stortinget i 1974.⁶⁰ Implementeringa av innvandringsstoppen i 1975 vart likevel berre ein første kurvetopp i ein lang føljetong av restriksjonspolitikkk som skulle verte ståande og styrke seg dei komande åra. Innvandring og integrering vart utover på 80-talet stadig meir institusjonalisert, og vart gjennomgåande eit allmennpolitisk element innanfor dei fleste kommunale og statlege organ. Dette skjedde i takt med at bølger av nye typar innvandring gjorde seg gjeldande. Folk kom i aukande grad til landet gjennom familiegjenforeining, eller som flyktningar og asylsøkarar.

Bygginga av ”nye samfunn”- drabantbyen veks fram

Etterkrigstida førte til store endringar og ei stadig utviding, både i areal og folketal i Oslo. I årsskifte 1947/1948 gjorde hovudstaden eit hopp i innbyggartal frå 289 000 menneske til 429 536, og utvida arealet av byen i alle kantar.⁶¹ Årsaka til utvidinga var samanslåinga av Oslo og Aker kommune. Kommunesamanslåinga skulle demme opp for trykket på eigedomsmarknaden i hovudstaden, og i 1947 gav bygda endeleg etter for både fysisk og politisk press frå byen. Utbygginga av Aker markerar starten på drabantbyane i Norge, som vart byrjinga på ein ny byggeskikk- og eit nytt syn på bustadbygging og samfunnsbygging i by. Groruddalen, eit område aust i Aker, gjekk frå å vere ein jordbruksdal til å verte drabantbyområdet framfor noko i Norge. Groruddalen byrja å bli utbygd første halvdel av 1950-talet, men utbygginga skaut fart først omkring 1960.

Utbygginga av Groruddalen skjedde raskt, men bar likevel preg av å vere eit byggeprosjekt med klare visjonar om å skape gode sosiale og sjølvstendige miljø, i tråd med trendane i tida. Dei nye byggeprosjekta vart også i samtida sett på som utbygginga av ”nye samfunn”.⁶² For det første dreidde bygginga seg no om heilt andre dimensjonar enn tidlegare, med høghus og befolkningstette sentra utanfor bykjerna. For det andre låg områda klarare åtskilt frå byen rundt, avgrensa og omkransa av skog og mark. Men kanskje viktigast hadde

⁵⁹ Brochmann i Kjeldstadli (red) bind 3, 2003, s. 155

⁶⁰ Brochmann i Kjeldstadli (red) bind 3, 2003, s. 155

⁶¹ http://www.google.no/url?sa=t&source=web&cd=5&ved=oCDcQFjAE&url=http%3A%2F%2Fwww.bystadbygging.oslo.kommune.no%2Fgetfile.php%2Fbyarkivet%2FInternett%2FBilder%2Fbefolkning%2F520MTE%2FODY3MzQ3OTIwNzIzNjIuNj.rtf&rct=j&q=folketall%20oslo&ei=p6yATcDmFtSUsAaPuYwF&usg=AFQjCNGdVsehMcCz73_2MlcUu_zww0LwsQ&cad=rja lest 16.03.11

⁶² Benum 1994, s. 36

fokus flytta over på bydelane som sosiale einingar. Ein skulle lage fellesskap utover familien i dei nye samfunna.⁶³

Samfunnsbygginga la vekt på tanken om å legge til rette for nettverk mellom menneska. Dette var ein tanke som vart vidareført frå den aldri formelt vedteke Generalplan frå 1950, med byplansjef Erik Rolfsen som primus motor.⁶⁴ Påverka av engelske "New Towns" var han oppteken av at institusjonar skulle dyrke fram sosialt fellesskap på ulike nivå. Ein ideatype av slike nye samfunn, oppbygd av fleire nivå av sosiale fellesskap og institusjonar, som til saman skulle dekke behova til folk i bydelen, var formgjevande for drabantbyutbygginga i etterkrigstida. Her skulle ein på det lågaste nivået bygge *boliggruppen*; der det skulle ligge ein leikeplass omkransa av bustadar. Neste nivå var *nærhetsgruppen*: barnehage, nærbutikk og større leikeområde skulle ligge innan ein omkrets på eit par hundre meter. Neste nivå var *nærhetssenteret*, som bestod av mellom fire og seks nærhetsgrupper; institusjonar som skular, ungdomsklubbar og helsestasjon skulle ligge her. Og på det fjerde nivået kom *bydelssenteret* som skulle bestå av mellom anna sjukehus og gymnas, bibliotek, kontor og fleire arbeidsplassar.⁶⁵ Desse nye samfunna skulle danne eigne og uavhengige sosiale fellesskap og nettverk som også geografisk vart skilt frå byen, med naturen som naturleg avgrensing. Dei skulle også innebere noko nytt i høve til kommunikasjon, T-banenettet følgde utbygginga hakk for hakk, stasjon etter stasjon. Dei små samfunna var tenkt å skulle avgrense trafikken gjennom eit solid kollektivtilbod. Reisinga skulle foregå i tunnelbaner utan kryssande trafikk. Store industriområde vart knytt opp til samfunna i Groruddalen, og nærleik til arbeidsplassane skulle vere med på å avgrense reisebehovet.⁶⁶

Seinare kom kritikken av drabantbyen som upersonleg, uestetisk og monoton, og statusen drabantbyen hadde hatt vart endra. Den fekk kritikk for å vere usosial, dimensjonane hadde vakse sidan dei første drabantbyane vart utbygd, og storleiken vart kritisert for å vere framandgjerande og hindre sosialt fellesskap.⁶⁷ Industrialiseringa av byggenæringa gjorde det mogleg å prefabrikkere heile bygningsdelar, effektiviseringa gjorde bygga høgre og breiare, og arkitekturen fekk av visse karakteristikken "vulgærfunksjonalisme".⁶⁸ Drabantbyens rykte fekk grove riper i lakken med elendigdomsskildringar i Ammerud - og Stovnerrapportane som 40 år

⁶³Barmen og Mydland (red.) 2004, s. 69

⁶⁴ Benum 1994, s. 37

⁶⁵ Benum 1994, s. 39

⁶⁶ Barmen og Mydland (red.) 2004, s. 63

⁶⁷ Benum 1994, s. 352

⁶⁸ Barmen og Mydland (red) 2004, s. 70

seinare stadig var merkbare.⁶⁹ Nybygde drabantbyar sleit også med sosialutgifter. Dei siste drabantbyane som vart bygd følgde heller ikkje mønsteret til dei eldre drabantbyane, der oppstartsproblem raskt avtok, men stod ifølgje byhistorikaren Benum i fare for å "*bli mer permanente lavstatusområder*".⁷⁰ Folketalet i Oslo gjekk ned med 42.000 i perioden 1969-1983. Likevel vart det bygd 60.000 nye bustadar, nesten like mange som 1950-64, då folketalet vaks med 51.000.⁷¹ Dermed vart dei siste drabantbyane, Furuset inkludert, bygd ut etter at Oslo si befolkning var minka. Dei nye bustadane var dermed ikkje så ettertrakta som då bustadkrisa stod på som verst.

Oslo har stått i ei særstilling som mottakarområde for migrasjon i perioden etter den moderne innvandringa til Norge starta. Det vart på 1990-talet meir vanleg for innvandrarak enn for nordmenn å bu i hovudstaden.⁷² Framandarbeidarar fekk arbeid i industri og servicenæringa som hovudstaden hadde masse av. Med utflytting frå Oslo fylte denne gruppa innvandrarak eit tomrom både i arbeidslivet og i bustadmarknaden - særskilt i indre aust i byen der fråflyttinga hadde vore størst og husleiga var låg. To tredjedelar av framandarbeidarane budde her.⁷³

Utover på 80-talet byrja stadig fleire innvandrarak å busette seg også i dei nye byområda, særskilt i Groruddalen og på Søndre Nordstrand. Tidlegare var det Oslo indre aust, Grünerløkka og Grønland, som hadde husa flest av dei fleste innvandrargrupper, og var prega av det som i "Norsk innvandringshistorie" vart kalla slum-liknande tilstandar.⁷⁴ Årsaka til at det snudde, kom dels av at mange no var komen i ein livsfase der dei hadde stifta familiar, og dels at mange hadde vore i Noreg lenge nok til at dei kjende bustadmarknaden. Det var dei med betre økonomisk situasjon som flytte ut frå indre aust til drabantbyane.⁷⁵ I tillegg kan ein anta at gentrifiseringa som kom, særleg på Grünerløkka etter at middelklassen byrja å busette seg der, har hatt innverknad på flyttestraumen til ytre bystrøk. På slutten av 80-talet budde berre 38 % av innvandrarak med ikkje-vestlig bakgrunn i indre by, og dobbelt så mange barn av innvandrarak vart fødde i ytre bydelar.⁷⁶ Dei nyaste drabantbyane har vore mest populære hos dei ikkje-vestlige innvandrarakane, i 1988 var 10% av innbyggarakane her innvandrarak frå Asia og Afrika. I 2001 hadde andelen vakse til 27% av befolkninga.

⁶⁹ Hansen og Sæterdal 1969, Stovnerreporten 1975

⁷⁰ Benum 1994, s. 307

⁷¹ Benum 1994, s. 348

⁷² Brochmann i Kjeldstadli (red) bind 3, 2003, s. 253

⁷³ Benum 1994, s. 344

⁷⁴ <http://www.ssb.no/vis/magasinet/analyse/art-2002-09-04-01.html> lest 09.05.11

⁷⁵ Brochmann i Kjeldstadli (red) bind 3, 2003, s. 254

⁷⁶ Benum 1994, s. 344

Drabantbyen Furuset

Furuset 1970: På Furuset bur det om lag 1000 menneske.⁷⁷ Nokre bur på gard, men dei fleste bur i einebustadar og rekkehus. Nokre få bur i lavblokker. Befolkninga er i hovudsak etnisk norsk middelklasse, med arbeid i Oslo eller omegn. Furuset har barneskule med elevtilfang frå heile nord-austre Groruddalen. Dei største foreiningane er idrettslaget og skulemusikkorpset, i tillegg til velforeininga, sanitetsforeininga, barneforeininga og lokallag for Høgre og Arbeidarpartiet. Bygda har ikkje noko sentrum utover velhuset "Furusetheimen", skulehuset og idrettsanlegg på Stubberudmyra (sør for Furuset).

Furuset 2008: På Furuset bur det 9046 personar. 3308 av desse er innvandrarar, 1767 er barn av to innvandrarar. Til saman utgjer dette 56% av befolkninga.⁷⁸ 148 nasjonar er representert i befolkninga, men flest kjem opphavleg frå (eller har foreldre frå) Pakistan (27% av innvandrargruppa) og Tyrkia (9%). Om lag 90 % av Furuset er blokkbygningar som vart oppført i løpet av 1970 og 80- talet.⁷⁹ Det fins om lag 50 lag og foreiningar på Furuset. Her fins fem idrettsanlegg: Furuset Tennissenter, Furuset Forum, Furusethallen, Furuset Stadion og Furuset symjehall. Det fins to barneskular, ei kyrkje og fire moskear. Her fins t-banestasjon, eit kjøpesenter, kommunale kontor og tenester, sjukeheim, eldresenter og bibliotek og frilvillegheitssentral.

Den stikkordsmessige kortversjonen over utviklinga på Furuset ovanfor syner kor store endringar som har funne stad på området i løpet av nokre tiår. Stikkorda er likevel berre ein liten del av biletet. Furuset var, som Groruddalen elles, ei jordbruksbygd før kommunesamanslåinga, og drabantbyutbygginga endra landskapet drastisk. Furuset var av dei aller siste drabantbyane som vart bygd i Groruddalen, og vart ikkje påbegynt før i 1973. Forutan gardsbruk fans det før utbygginga eit villastrøk på Nordre Furuset, med bebuarar frå hovudsakleg middelklassen, som arbeidde i Oslo. Likevel opplevde nok den jamne Furuset-bebuar at drabantbyforvandlinga hadde teke til allereie før 1973, sidan områder som tidlegare hadde vore rekna under Furuset var byrja å bli bygd ut. Sidan det var over 20 år sidan drabantbygginga tok til i Groruddalen, var det ikkje tvil om kva som kom då dei siste gardane

⁷⁷ Eigne kalkuleringar basert på tal på gjennomsnittleg antal bebuarar per husstand, ganga med busetnad bygd før 1960- frå folketellinga i 1990. SSB 1992: 16 Furuset, tabell 13 og 28, s. 31, 42

⁷⁸ M. Ruud 2008, s. 18

⁷⁹ [http://www.bydel-alna.oslo.kommune.no/getfile.php/bydel%20alna%20\(BAL\)/Internett%20\(BAL\)/Dokumenter%20Bydel%20Alna/Komiteer%20-%20or%C3%A5d%20-%20utvalg/Politiske%20saker%20-%20opprotokoller/2007/Handlingsplan%202009.pdf](http://www.bydel-alna.oslo.kommune.no/getfile.php/bydel%20alna%20(BAL)/Internett%20(BAL)/Dokumenter%20Bydel%20Alna/Komiteer%20-%20or%C3%A5d%20-%20utvalg/Politiske%20saker%20-%20opprotokoller/2007/Handlingsplan%202009.pdf) s. 3, lest 16.03.11

vart ekspropriert.⁸⁰ Som Øyvind Holen skriv i reiseskildringa han har skrive frå sin "barndoms grågrønne dal": *"På same vis som Grorud var langt større før T-banen delte dalen opp i mindre steder, var Furuset det dominerende området sørøst i Østre Aker"*.⁸¹ Området som seinare skulle bli etablert som Lindeberg, med T- banestopp som hovudmarkørar på kartet, var berre ei jordbrukslette unna søndre Furuset bruk.

Fraksjoneringa av område som tidlegare vart rekna som eitt, førte til omdefinering av kvar grensene for lokal tilhøyrse gjekk- også når det kom til organisasjonslivet. For kvart T- banestopp og drabantentrum dukka det opp eit nytt idrettslag. Ein mangeårig leiar av Furuset Ishockey opplevde det slik då den nye Lindeberg-generasjonen flytte inn:

..hvor vi da tok og presenterte hva Furuset var, hva vi dreiv med, at vi lå 500 meter der nede, der ser du fotballbanene, der ser du ishallen, der ser du kafeen, klubbhuset.. Da fikk jeg sånn aha- opplevelse, fordi atte: Nei, Furuset? De bodde ikke på Furuset. Furuset det var der oppe der med Furuset skole, det var Furuset. -Vi? Nei vi bor på Lindeberg vi, vi har ikke noe å gjøre med Furuset i det hele tatt. Og på den måten så ble det da dannet Lindeberg sportsklubb. [...] Det var jo fjernt for meg og de som bodde der å ikke ha tilknytning til Furuset, men da var det altså plutselig Lindeberg.

Med utbygginga, som tok til i 1973 og vart ferdig først på starten av 80-talet, var Furuset forvandla til ein moderne drabantby der tyngdepunktet av bueiningane var bustad i blokk. Blokkene var lågare enn nokre av dei andre, nyare drabantbyane, som Ammerud og Stovner, dei fleste burettslaga hadde mellom fire og seks etasjar. Sjølv om drabantbyen ikkje fekk like stort 'bumaskin'- preg som dei mest monumentale drabantbyane, vart Furuset med sine drøye 7000 innbyggjarar den største drabantbyen i Groruddalen.⁸² Likevel var den bygd opp etter same mønster og ideal som dei andre moderne drabantbyane, med stor tru på fellesskapsbygging gjennom nærmiljø og servicetilbod, som skulle gjere området til ein sjølvstendig by i byen.⁸³

Furusetbebuarane fekk ein ny skule i 1979, Gran skole, som skulle demme opp for den store folkeveksten og vere både barne- og ungdomsskule. Gran kom som eit tillegg til barneskulen som fanst frå før, Furuset skole, som vart oppført på Furuset allereie i 1861.

⁸⁰ Alsvik i Christensen (red.) 2002, s. 38f

⁸¹ Holen 2007, s. 225

⁸² I Oslo kommune si informasjonsbrosjyre til ny bebuarar i drabantbyen, "Furuset: Ny by i byen" frå 1978, står det at befolkninga etter siste utbygging i 1980/81 vil vere 13.500 menneske - *"i bebyggelse som varierer fra rekkehus til 8 etasjers boliger"*. Dette talet dreier seg om eit utvida Furuset, som m.a omfattar Lindeberg. Beflokninga på Furuset vaks frå 1980 til 2010 med om lag 2000 menneske.

⁸³ Jmf. tittelen på brosjyra frå Informasjonssenteret i Oslo kommune, "Furuset: Ny by i byen".

Furuset fekk etter kvart eit senter som innehaldt postkontor, helse/sosial-senter, trenings- og symjehall, bibliotek, samfunnshus i tillegg til matvarehandel og anna kommersiell drift. Seinare vart senteret i privat eige, men kommunen har fortsett å leige lokale til kommunale tenester og bydelsadministrasjon. I 1980 fekk Furuset ei eiga arbeidskyrkje etter å ha hatt tilknytning til Høybråten menighet og soknekyrkja Østre Aker. På slutten av nittitalet kom det sunnimuslimsk moské på Furuset, og nokre år seinare kom ein afghansk sunnimuslimsk moské på øvre Furuset. Allereie i 1999 starta arbeidet med å få bygginga av Nordens største ahmadiyya- moské i gang i sentrum av Furuset. Ti år seinare stod den nesten klar til bruk.

Gjennom eit samarbeid med IKEA fekk Furuset Idrettslag eit nytt idrettsanlegg (ishockey og handballhall) ved T-banestasjonen og Furuset Senter, mot å gje frå seg ei tomt til IKEA- varehus på Stubberudmyra. I tillegg stod IKEA for oppgradering av stadion og områda som var igjen av arealet Furuset IL disponerte sør for Furuset sentrum.

Befolkningssamansetninga vart gradvis meir samansett. Innflyttarane som kom i hopetal i perioden 1973-83, var stort sett kvite nordmenn, men mot slutten av 80-talet og utover på 90-talet vart innvandrarar frå Afrika og Asia stadig eit mindre uvanleg syn i nærmiljøet. På 2000-talet akselererte utviklinga med at personar med innvandringsbakgrunn flytte til bydelen. Folka som flytte ut av drabantbyen var i stor grad etniske nordmenn. Bukarriere har blitt løfta fram som ei viktig årsak til at etniske nordmenn flytta ut i utgangspunktet - folk ville vidare til rekkehus eller einebustad. Likevel var det teikn til at det på 2000-talet også skjedde ei meir bevisst utflytting av særskilt barnefamiliar, som flytta ut før ungane skulle starte på skulen på grunn av den høge innvandrarandelen på skulane i drabantbyen. Gran skule hadde i 2009 ein såkalla "minoritetsandel" på 97%, medan Furuset hadde om lag 73% "minoritetsselevar"-omgrep som ikkje vert meningsfulle når det tvert om er snakk om ein sterk *majoritet* av ikkje-etnisk norske elevar. Folketalet har dei siste åra vore stigande, mellom anna fordi innvandrarfamiliar statistisk sett har fleire familiemedlem og er meir trongbudde enn etniske nordmenn.⁸⁴ Nyare levekårundersøkingar har synt at befolkninga i Groruddalen har noko svakare tilknytning til arbeidslivet, og at folk i arbeidsdyktig alder har lågast inntekt i høve til gjennomsnittet i Oslo.⁸⁵ Negativ omtale i media, knytt til at staden tidvis har hatt problem mellom anna med ungdomskriminalitet, har vore eit problem for omdømme til Furuset.

⁸⁴ Nadim 2008, s. 49f

⁸⁵ Nadim 2008, s. 7

2.3 Offentleg engasjement i det sivile samfunnet

Offentleg sektor og særskilt bydelsadministrasjonen har sentrale roller ovanfor organisasjonslivet. I ulike instansar står offentleg sektor mellom anna som pådrivar, ressursmessig premissleverandør og tilretteleggar, samordningsorgan og i nokre tilfelle konkurrent for det lokale organisasjonsmiljøet. Organisasjonar får i ulik grad stønad for aktivitetar og drift, og kommunale bygg vert, der det er økonomi til det, stilt til disposisjon. Det vert bevilga midlar til idrettsanlegg gjennom overføringar frå kommune og Norges Idrettsforbund, og stønad til kulturell aktivitet har stadig auka i omfang. Nedanfor vert ein kort gjennomgang av stønadsordningar på lokalt og nasjonalt plan presentert, før eg ser nærmare på samhandling mellom det lokale organisasjonslivet på Furuset og det lokale forvaltingsorganet.

Tilskot

Tilskot over statsbudsjettet til frivillige organisasjonar har om lag firedobla seg dei siste 25 åra. Ei utrekning bakover i tid synte at medan tippemidlar og statlige tilskot i 1985 utgjorde 1,1 milliardar kroner var det i 1995 snakk om omkring 1,8 milliardar. I 2009 var sumen om lag 4,7 milliardar kroner.⁸⁶ Mellom 1995 og 2009 har over 2 milliardar av auka i bevilgningar kome frå Kulturdepartementet.⁸⁷ Ulike instansar har til ulike tider forvalta og fordelt frivillighetsmidler. Ei omfattande gjennomgang av dette ville i denne oppgåva føre for langt. I denne samanhengen nøyer eg meg med å gjere eit riss av moglegheitene for stønad innanfor ulike typar av foreiningar.

Nokre hovudorganisasjonar får støtte til drift over statsbudsjettet, men berre dersom dei er organisert etter hierarki/foreningsmodellen, med krav om ein demokratisk oppbygning og geografisk spreiding i lokallag. Til dømes har Norges Idrettsforbund sjølv forvalta både bevilgningar over statsbudsjettet og tippemidlar, og fordeler etter medlemstal nedover på region-nivå og lokalnivå. For sosiale og kulturelle organisasjonar har tendensen vore at driftsmidlar i større grad vert forvalta av liknande paraplyorganisasjonar, som til dømes Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner, som har forvaltning- og fordelingsansvar for midlar til landsdekkande barne og ungdomsorganisasjoner. Sidan 2000 har viktige tilskot her kome gjennom ordninga Frifond, som også gjev moglegheiter for stønad til lokale organisasjonar utan sentralledd.

⁸⁶ Lorentzen 2010, s. 66

⁸⁷ Lorentzen 2010, s. 27

Tilskot til landsdekkande innvandrorganisasjonar har hatt nokre særskilte krav som ikkje gjeld for andre norske organisasjonar. Støtteordningar for innvandrorganisasjonar er unntake inngangskriterier som i andre organisasjonar er til for å sikre ein demokratisk struktur.⁸⁸ I tillegg kjem særneigne krav om styresamansetning ut i frå bakgrunn, synleggjering av "kontakter" og at det ved driftsstøtte vert kravd at nye mottakarar må tilfredstille "udekkede behov".⁸⁹ Det siste inneber at det normalt ikkje vert gjeve støtte til fleire enn ein organisasjon for kvar folkegruppe/nasjonalitet.

Over statsbudsjettet vert det også løyva midlar som er direkte mynta på *lokale* innvandrorganisasjonar. Tilskotet vert fordelt av Integrering og mangfoldsdirektoratet (IMDI) til fylkeskommunane ut frå tal på innbyggjarar med innvandrarstatus. I Oslo har Enhet for mangfold og integrering (EMI) forvaltningsansvar for tilskotsmidla til integreringstiltaka, kapittel 651, post 71 på statsbudsjettet om driftsstøtte og tiltaksstøtte *som bidreg til dialog og samhandling i lokalsamfunnet*. For å motta grunnstøtte frå EMI må lokale innvandrorganisasjonar i Oslo som søker ha eksistert i minimum to år, og ha minimum 100 medlemmar. Ifølgje denne etaten fans det i 2009 eit absolutt tak for grunnstøtte på 60,000kr. For støtte til tiltak/ konkrete aktivitetar, såkalla prosjektstøtte fanst det eit usynleg tak på 100.000, medan gjennomsnittleg utbetaling låg på mellom 20-30.000.⁹⁰ Forutan støtte per medlem (over 100) gav ein også midlar til husleige. Fleire organisasjonar frå bydel Alna har oppfylt støttevilkåra frå EMI, til dømes organisasjonen Pakistansk familienettverk.

I tillegg til staten sine tilskot har Oslo kommune egne tilskotsordningar, som også vert forvalta gjennom EMI. I 2010 låg desse på 2.900.000 kroner til integrerings- og mangfoldstiltak. Desse vart inndelt i fire ulike prioriterte områder:

- 1: Aktiviteter og tiltak som motiverer barn og ungdom med minoritetsbakgrunn til å lære og prestere i skolen, og foreldre til å engasjere seg for barnas utdanning.
- 2: Aktiviteter og tiltak som bidrar gjennom hjelp til selvhjelp til sosial mobilitet og økt deltakelse i samfunnet
- 3: Aktiviteter og tiltak som bidrar til nettverksbygging og til at kompetansen i minoritetsbefolkningen blir meir synlig for bedrifter og arbeidsgivere.
- 4: Aktiviteter og tiltak som fremmer interkulturelle relasjoner og styrker mangfoldskompetansen i samfunnet.⁹¹

⁸⁸ Lorentzen 2010, s. 38-39

⁸⁹ Lorentzen 2010, s. 38

⁹⁰ Samtale med konsulent ved EMI haust 2009

⁹¹ <http://www.bydel-grunerlokka.oslo.kommune.no/getfile.php/bydel%20gr%C3%BCnerl%C3%B8kka%20%28BGA%29/Internett%20%28BGA%29/EMI/Vedtak%20frivillig%20virke%202010.pdf> lest 10.05.11

Her var det i 2010 fem innvandrorganisasjonar frå Furuset som fekk støtte i tillegg til Furuset IL og Furuset Allidrett.⁹²

I tillegg til stønadsordninga på statlig og kommunalt nivå, er det også mogeleg å søke om støtte på bydelsnivå gjennom *tilskot til frivillig virksomhet i lokalsamfunn*. Alle foreiningar, også religiøse lag og burettslag (bebuarforeiningar), kan søke støtte. Men i seinare tid har det vore sett som premiss at organisasjonen rettar seg mot meir enn ei bestemt gruppe, hovudsakleg som tiltaksmidler for prosjektsamarbeid mellom ulike lokale aktørar. Ein uttala målsetnad for tilskota er ”å skape møteplasser i lokalsamfunn på tvers av etnisk og nasjonal opprinnelse”.⁹³ I 2004 var potten for tilskot til lokale foreiningar i bydel Alna 970.000 kroner.⁹⁴ I 2010 var det i bydel Alna 88 ulike søkarar om bydelen sine stønadsmidlar, fordelt på 114 søknadar. 74 av desse foreiningane fekk tilslag, der 1.528.500 kroner vart fordelt ujamnt mellom dei ulike søkarane.⁹⁵ Åtte organisasjonar fekk støtte til tiltak under merkelappen «Flerkulturelle tiltak», som fekk tilsaman 272.000, i underkant av 18% av totalbeløpet.⁹⁶

Utanom den offentlige støtta organisasjonane kan søke om, kan ein også motta pengar frå private aktørar; skaffe seg sponsorar. Også utanfor idretten er dette vorte meir vanleg. Leiaren for pakistansk familienettverk fortalde til dømes at dei i 2009 hadde motteke 15.000 av Storebrand livsforsikring i støtte til musikkundervisninga dei hadde starta opp. Foreininga *Alna for alle* har fått midlar frå Coca-Cola og Hafslund i støtte til innsamlinga for idrettsutstyr. Tall frå 2004 viser at 56% av frivillig verksemd sine midlar kjem gjennom ”egengenererte inntekter”.⁹⁷

Offentleg sektor som konkurrent, initiativtakar og koordinator

På ulike nivå kryssar det frivillige foreiningslivet og den offentlige sektor sine verknadsområder over kvarandre. Gjennom utbygginga av velferdsstaten og det lokale kommunale tenestetilbodet har bydelsadministrasjonen kome i nær kontakt med den frivillige organiserte aktiviteten. På det lokale nivået har bydelsadministrasjonen knytt til seg frivillige ressursar

⁹² Dei fem var: Association of Ghanians in Norway (30.000), Kharian Welfare Society Norway (15.000) Alna Kvinnegruppe (70.000), Norsk Vietnamesisk senter(20.000) og Somali kvinneklubb(20.000). Alna Kvinnegruppe fekk støtte på to ulike postar. Furuset Allidrett fekk 40.000, Furuset IF fekk 50.000. Association of Ghanians in Norway, Kharian Welfare Society Norway og Norsk Vietnamesisk senter har hatt adresse Furuset, men har eit byomfattande fokus og har ikkje aktiv verksemd på Furuset.

⁹³ http://www.imdi.no/Documents/BrosjyrerHefterHaandbok/Retningslinjer_2010_August.pdf lest 10.05.11

⁹⁴ A.A Groruddalen 24.03.04

⁹⁵ <http://www.bydel-alna.oslo.kommune.no/article162796-1043.html> lest 10.05.11

⁹⁶ Ibid

⁹⁷ St.meld nr.39 (2006-2007), s. 46

formelt, gjennom råd og samarbeidsutval og uformelt gjennom å mobilisere frivillig arbeidskraft også innanfor kommunal sektor (som til dømes frivillighetssentralen). Døme på formelle band er til dømes initiativet frå bydelen i 2008 om å stifte eit internasjonalt råd med mandat til å uttale seg og bli høyrte i lokale saker. I dette rådet har bydelen knytt til seg sentrale krefter frå det lokale organisasjonslivet med etnisk- og integreringsfokusererte foreiningar. Frå før fann det i bydelen eldreråd og ungdomsråd, frivillighetsforum, samt Idrettens samarbeidsutvalg.

Samtidig har det auka kommunale tenestetilbodet gått på bekostning av nokre organisasjonar, då det har rykka i eksistensgrunnlaget deira og gjort dei meir eller mindre overflødige. Dette var, som vi skal sjå, tilfellet med sanitets- og velforeininga.

Det at mykje initiativ ligg hos bydelen kan dels sjåast som ei følgje av press frå befolkninga om tilbod (som til dømes krav om kommunal ungdomsklubb) og dels som ein strategi for vidareutvikling av den relativt unge bydelen, og dels som forsøk på å motarbeide sosiale problem i bydelen.

Også sentralt har det kome satsingar på området som virka direkte inn på organisasjonslivet på Furuset. To omfattande økonomiske og strategiske satsingar, *Kulturbydel Furuset* og *Groruddalssatsinga*, har mellom anna hatt som målsetnad å styrke det lokale organisasjonslivet på Furuset. I 1994 var det prosjektstart på "Kultur som strategi for utvikling av bydelar" som Norsk Kulturråd, Oslo kommune og byrådet til saman gav 7,5 millionar kroner i støtte til.⁹⁸ Groruddalssatsinga er eit samarbeid mellom staten og Oslo kommune for å betre miljø- og levekår i regionen. I perioden 2007-2016 skal det overførast over ein milliard kroner, (stat og kommune skal bidra med minimum 50 millionar kroner kvar per år til regionen). Det dreidde seg i begge satsingane om ei utstrakt bruk av kultursatsing kombinert med å gjere området meir attraktivt gjennom fysisk oppgradering. Den største ulikskapen mellom desse planane har vore dimensjonane. Dei hadde også ei ulik geografisk ramme. Kulturbydel Furuset konsentrerte seg om å skape fellesskapskjensle og tilhøyrse på bydelsnivå, ein ønska å endre på det ein oppfatta som *for* lokal tilhøyrse, det at folk identifiserte seg meir med Høybråten, Lindeberg, Ellingsrud og Furuset enn med *bydelen* Furuset.⁹⁹ Groruddalssatsinga la opp til ei områdesatsing på utvalde sentra, mellom anna drabantbyen Furuset. I 2007 var ikkje berre oppfatninga av bydelstilhøyrse endra, men også sjølv bydelen, gjennom bydelsreforma i 2004 som endra grensene frå det som tidlegare hadde vore eininga Furuset bydel, til den større bydel Alna. Det desse satsingane hadde til felles var synet på kultur som viktige kjernepunkt

⁹⁸ Akers Avis Groruddalen 21.01.94

⁹⁹ Brun 1996, s. 97

for samfunnsbygging. Begge satsingane definerte samtidig idrett ut av kulturboksen.¹⁰⁰ Mykje av arbeidet med organisasjonsliv i områdesatsingane på Furuset har likevel føregått gjennom idrettsorganisasjonane. Dette var også tilfelle då Furuset i 1995 kom med under kulturdepartementet si satsing "Storbyprosjektet", der mellom anna eit "Fargerikt svømmetilbud" med Varg IL i spissen fekk 75 000 kroner i støtte i "Prosjekt Nettverk"¹⁰¹

Offentlig sektor har gått hardt ut for å imøtekomme ein del sosiale problemstillingar på Furuset, og for å bidra til å knyte bruer innad i miljøet.¹⁰² Både lokale og sentrale myndigheiter har vore initiativtakrar for samhandling og satsing på sivilsamfunnet på Furuset. Sentralt på lokalt plan er opprettinga av samarbeidsråd og forum, medan det på sentralt plan dreier seg om omfattande ressuroverføringar med målsetnad om områdeløft.

2.4 Empirisk fundament

For å kunne seie noko om endringar i organisasjonslandskapet og sosial kapital på Furuset, og for å få fram eventuelle ulikskapar og likskapar mellom Furuset og resten av Noreg, er det nødvendig å ha eit empirisk bakteppe. Difor skal eg no raskt syne det empiriske rammeverket som har kome til, særskilt i løpet av dei siste 10 åra.

Empiri frå norske undersøkingar

Dei siste åra har som nemnt eit knippe norske forskarar studert organisasjonslivet og samla inn tal om deltakarkultur frå heile landet, med tyngdepunkt frå Hordaland.¹⁰³ Store undersøkingar har vore gjennomførte i over tre tiår, som fortel korleis utviklinga har vore på landsbasis. Ein

¹⁰⁰ Prosjektet Kulturby Furuset definerte kultur slik: "Med kultur mener vi de verdier, normer og symboler som knytter grupper saman i større eller mindre samfunn, i ulike former for fellesskap, overlevert frå en generasjon til neste. Kultur handler også om å utforske uttrykksmulighetene i den enkelte, alene og i fellesskap med andre, som opplevelse og som del av en individuell og kollektiv erkjennelsesprosess. [...] [det er] fra bydelens side enighet om å definere ut idrett, hobby og organisasjonsvirksomhet utan noen form for kulturelt innhold." Volstad 1994, lest i Brun 1996, s. 99. Strategidokumentet frå Groruddalssatsinga definerte kultur noko smalare: "Kultur er det verdigrunnlaget og de tradisjoner som holder en gruppering eller et samfunn sammen i et sosialt fellesskap. Med kultur mener vi i denne sammenhengen aktiviteter og uttryksformer med tilknytning til sang, musikk, dans, drama, håndverk, design, mattradisjoner, media, underholdning, hagestell. Friluftsliv, lokalhistorie og kulturminner. [...] Idrettslivet i Groruddalen er utelatt i strategidokumentet. Vår vurdering etter møteserien er at idretten har gode kår i forhold til planlegging, utredning av finansieringsmuligheter og som høringsinstans, gjennom den hjelp som tilbys gjennom Oslo Idrettskrets og ISU (Samarbeidsutvalget for idrett/bydel). Tiltak innen idrett er derfor ikke prioritert her". Kulturaktiviteter i Groruddalen. Strategier for arbeidet. Plan og bygningsetaten 2004, s. 4.

¹⁰¹ Aftenposten Aften 12.05.95

¹⁰² Sjå også bydelen sitt engasjement som meklar mellom religiøse forsamlingar i kapittel 5.

¹⁰³ Hovudsakleg tilknytta Senter for sivilsamfunn og frivillig sektor og Prosenteret/Rokkansenteret (Selle, Wollebæk, Lorentzen, Strømsnes, m.fl.)

har sett fleire tydelige endringar i organisasjonslandskapet i den perioden eg konsentrerer meg om, og det er ikkje vanskeleg å sjå samanheng mellom stikkorda som står sentralt i den historiske gjennomgangen av perioden, og stikkorda forskarane har kome fram til gjennom undersøkingar av organisasjonar og frivilligheit i Norge.

Frivilligheita har vakse seg større og større frå etterkrigstida opp til nittitalet, og har sidan stagnert, og vist teikn til nedgong det siste tiåret.¹⁰⁴ Organisasjonane har ikkje vakse jamt. Nokre organisasjonar har møtt hard kamp om livsgrunnlaget, særskilt gjeld dette dei store ideologiske, politiske og religiøse rørslene som prega store delar av førre århundre. Selle og Wollebæk snakkar om både *avideologisering* og *sekularisering* av organisasjonslivet.¹⁰⁵ Desse folkerørslene, som til dømes målrørsla, hadde ved inngangen til 2000- talet minka til ein brøkdel av det engasjementet og den utbreiinga den hadde for femti år sidan.

Dei interesseorienterte organisasjonane, ikkje berre dei politiske partia, blei meir spesialiserte. Funksjonshemming er så mangt, og no fans det minst ei foreining for kvar art. Auka *differensiering* er noko som kjenneteikna frivilligheita også heilt generelt. Idretten fekk mange nye greiner. Dei som interesserte seg for motorsport, kampsport, sverdkamp og hundehald fekk eige klubbtilbod.

Organisasjonsdeltakinga har tilsynelatande vorten mindre robust, det var vore minkande grad av *stabilitet* hos medlemsmassen. Det vart større grad av utskifting, organisasjonar ein heiv seg på, og av igjen, var med i for ei tid, for så å skifte over til noko anna. Dette gjer at Selle og Wollebæk samanliknar delar av organisasjonslandskapet med tilhøvet mellom produsent og konsument.¹⁰⁶ Ein shopper meir rundt i dag, i det omfattande tilbodet som fins. Organisasjonane som opplevde sterkast vekst, var dei meir "lettbeinte" organisasjonane som bydde på ulike fritidsaktivitetar for medlemmane. Desse var meir uforpliktande i krav om engasjement og oppslutnad. Som Selle og Wollebæk skriv: " *Mange stadar er det framleis mogleg å få folk med på å bake kake, men det er verre å få dei til å ta styreverv, eller forplikte seg meir langsiktig*".¹⁰⁷ Denne typen uforpliktande organisasjonar, utan noko ideologisk eller interessebasert manifest, kallar Selle og Wollebæk serviceorganisasjonar.¹⁰⁸

Tendensen er at også sjølve strukturen i organisasjonsbygginga har endra seg. Frå eit mønster med hierarkiske oppbygde organisasjonar med lokallag, regionallag og sentralstyre i

¹⁰⁴ Wollebæk 2009, Selle og Wollebæk 2002, Selle, Strømsnes og Wollebæk 2008

¹⁰⁵ Selle og Wollebæk 2002, 77, 227

¹⁰⁶ Selle og Wollebæk 2002, s. 227

¹⁰⁷ Selle Wollebæk 2002, s. 16

¹⁰⁸ Selle og Wollebæk 2002, s. 43ff

byane, har vi no meir *lausrivne* organisasjonar. Desse er enten gjerne kun lokalt basert, eller organisasjonar som ikkje har noko lokal forankring, men arbeider sentralt. Dette gjeld ofte interesseorganisasjonar, som kun ønskjer deltaking under særskilte omstende, som ved pengeinnsamling, underskriftskampanje eller liknande. Sjølv om dei store kampsakene har svunne hen hos folk flest, er det ei auke i organisasjonar som engasjerer seg i *lokale* saker. Grendalag og velforeiningar og organisasjonar skipa opp mot enkeltsaker, foreiningar mot utbygging av eit særskilt vassdrag, eller mot omlegging av motorvegen inn i eit friområde, er døme på slike saker som skapar engasjement medan det er oppe til debatt, eller mogleg å påverke. Som erstatning for dei store kampsakene har det kome ei vekst innanfor filantropiske foreiningar, fleire folk støttar gjerne opp om ideelle foreiningar med pengegåver.¹⁰⁹

Organisasjondeltaking og frivilligheit blant innvandrarbefolkninga ligg statistisk sett noko lågare enn deltaking i majoritetsbefolkninga. Deltakinga i frivilligheita var likevel ikkje lågare enn at den (blant innvandrarakar med bakgrunn frå Afrika og Asia som hadde budd minst fem år i Norge) var på nivå med det som var vanleg på nasjonalt plan i Danmark.¹¹⁰ Likevel har undersøkingar om inkludering av etniske minoritetar i norske organisasjonar i Oslo synt at born og unge, og særskilt jenter, er tydeleg underrepresentert.¹¹¹

Utviklinga i organisasjonslivet fell saman med tankestraumar og generell utvikling i samfunnet. Auka individualisering og differensiert engasjement prega det politiske landskapet, så vel som organisasjonslivet. Flyktig tilhøve til partiprogram fell saman med flyktige interesser i fritida. Sekulariseringa av samfunnet går hand i hand med at dei kristne organisasjonane vert svekka.

Drabantbyen Furuset gjekk som vi har sett gjennom store demografiske forvandlingar i perioden 1970-2010. Drabantbyane i Oslo vart konstruert med tanke om å skape best moglege kår for sosiale nettverk. Då dei var ferdige vart dei kritisert for det motsette, nemleg å vere framandgjerande. Furuset slapp unna dei største dimensjonane og har vore ein populær stad for par å etablere seg. Særskilt dei siste femten åra har den etniske og kulturelle samansetninga på Furuset vorten større, med ei befolkningssamansetning der majoriteten har innvandringsbakgrunn, og der denne tendensen har vore stigande. I det neste kapittelet skal vi sjå korleis utviklinga i organisasjonslivet føyer seg inn i denne generelle utvikling.

¹⁰⁹ Wollebæk og Sivesind 2010, s. 101

¹¹⁰ Wollebæk og Sivesind 201, s. 100

¹¹¹ Kavli 2007, Friberg og Gautun 2007

3 Tal og prosent - Nothing succeeds like success

I dette kapittelet er det hovudsakleg to ting som skal diskuterast; talmessig utvikling i organisasjonslivet og organisasjonane si synlegheit i media.

Først ønskjer eg å syne ei generelt oversikt over utviklinga i organisasjonslivet på Furuset i tal og prosent, og utforme ei framstilling av organisasjonsutviklinga gjennom faktiske tal. Kva hende med det etablerte organisasjonslivet? Kor mange foreiningar vart stifta i perioden? Kor mange vart nedlagt? Kva slags foreiningar forsvann, og kva typar kom til? Det er omrisset av totalbiletet som her vert gjeve, meir detaljert framstilling av utviklinga innanfor ulike *kategoriar* av organisasjonar vert gjort reie for i dei neste fire kapittele.¹¹² Tala baserer seg, som synt innleiingsvis, mest på aviskjelder og nyare oversikter frå bydelsadministrasjonen.

Aviskjeldene kan imidlertid også seie noko om *betydinga* til dei ulike organisasjonane i ulike tidsepokar. Gjennom å analysere tal også på oppslag, har ein moglegheit til å sjå i kva grad dei ulike foreiningane på Furuset utmerka seg som sentrale for liv og leven på Furuset. Kva organisasjonar synest å vere dei mest sentrale på Furuset sett gjennom media i perioden? Kva foreiningar fell utanfor media sitt søkelys?

3.1 Organisasjonslivet i tal og prosent

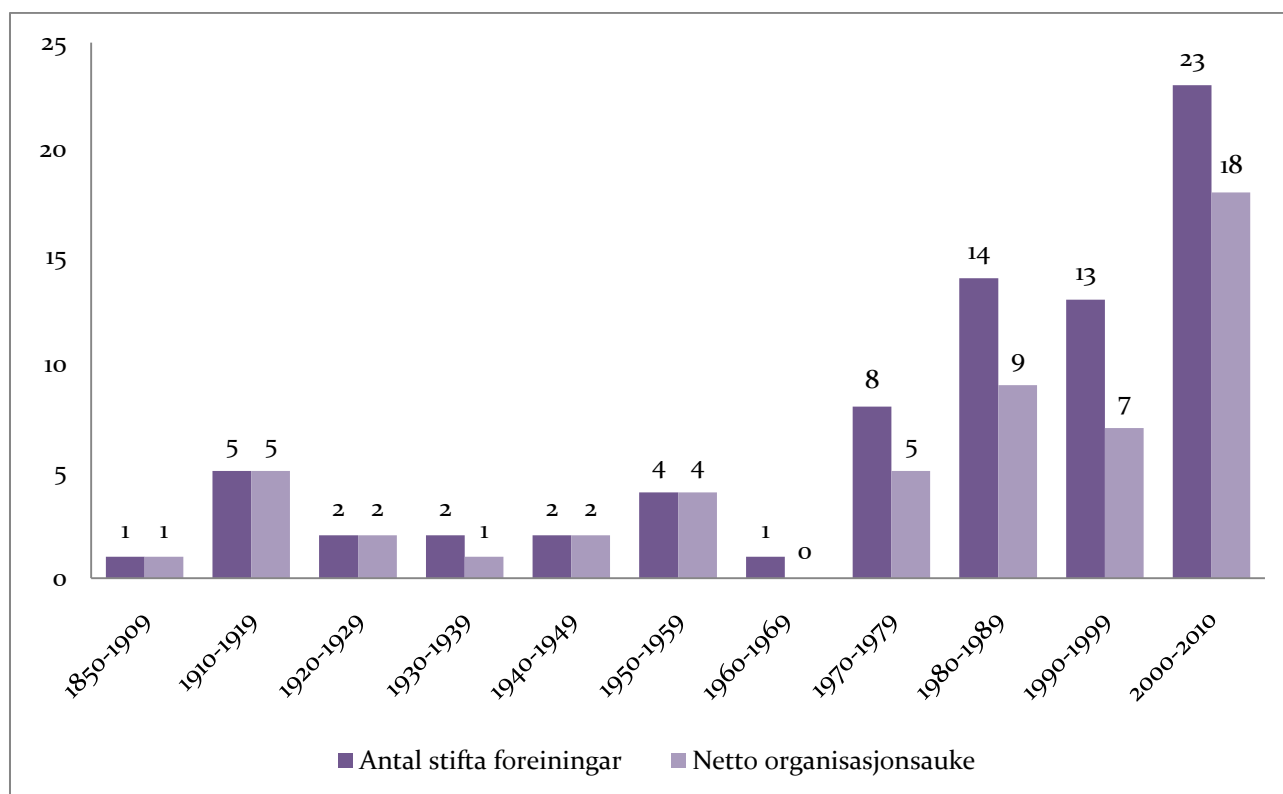
Ved inngongen til 1970 var det 13 foreiningar som hadde aktivitet på Furuset. Ved utgongen av 2010 var det over 50.¹¹³ Utreiinga av organisasjonslivet har altså nesten femdobla seg, medan folketalet nidobla seg. At tala her ikkje seier noko om medlemstal, og utvikling i deltaking i foreiningslivet, gjer det vanskeleg å seie noko om utviklinga i oppslutnad om dei ulike organisasjonane. Veksten i tal på organisasjonar kan likevel tyde på utvida nettverkstilbod,

¹¹² Kategoriseringa av organisasjonslivet synt seg å vere utfordrande. Ei av hovudproblemstillingane var om ein skulle fokusere på aktivitet eller målgruppe. Etter å ha analysert organisasjonane i håp om å finne mest mogleg sannferdige kategoriar, gav eg opp ei organisasjonsinndeling som ytte alle organisasjonane rettferd ved å vere nyanserte i høve til aktivitet, målsetnad og fokusområde. I denne oppgåva opererer eg difor med fire opne og store kategoriar; etnisk baserte og integreringsfokuserte organisasjonar, religiøse organisasjonar, sosiale og kulturelle organisasjonar, og til slutt politiske organisasjonar.

¹¹³ Her er ikkje "sovande" foreiningar eller foreiningar som ikkje driv aktivitet hovudsakleg på Furuset talde med.

som gjev kjelde til sosial kapital ved å skape fleire potensielle møtestadar og auka sannsynlegheit for band av kjennskap og venskap, som er med på å knytte eit individ til ein stad.

Diagram 3.1 Oversikt over nyskipingar og netto foreiningsvekst på Furuset i perioden 1850-2010 *

* Bygger på innsamling av data gjennom munnlege kjelder, aviser og oversikter frå bydelsadministrasjonen. For full oversikt over organisasjonar med årstal for stiftingar og nedleggingar, sjå vedlegg 1.

Diagrammet ovanfor syner organisasjonsvekst på Furuset periodisert etter tiår. Tabellen syner at organisasjonslivet på Furuset har hatt vekst gjennom heile perioden 1970- 2010, med sterk stigningskurve tiåret etter at innflyttingsstraumen var størst, og endå sterkare innanfor siste tiår. På 1990- talet var veksten meir moderat enn i perioden 1980 til 89, medan ein frå 2000 til 2010 hadde den sterkaste veksten. Den bråe auka i organisasjonar på 80-talet som følgde innflyttinga av om lag 6000 menneske er ikkje uventa. Folketalet fortsette å stige smått utover på 90-talet, med ei jamnare stiging etter 2000. Noko av årsaka til at folketalet steig var at par i etableringsfasen busette seg her, og at born dermed stod for ein del av folkeveksten. Til dette kjem også at det etter kvart kom fleire bornefamiliar med innvandrarbakgrunn til staden, noko som statistisk sett gjev større familiar. I Groruddalen i 2009 hadde tre fjerdedelar av ektepara

og sambuarpara born, noko som er høgare enn gjennomsnittet i Oslo.¹¹⁴ Frå 2006 til 2008 vaks bydel Alna med 600 innbyggjarar. Heile veksten kom blant delen av befolkninga som var innvandrarar og norskfødde med innvandrarforeldre.¹¹⁵

På landsbasis har organisasjonsveksten følgt eit mønster der den nådde toppen av omfattande organisasjonsvekst i 1990-åra og har stabilisert seg med svak vekst i etterkant av dette, og i følge Wollebæk og Sivesind ein svak tendens mot nedgong i organisasjonsvekst og deltaking frå 2010.¹¹⁶ Bekymringa ligg i at ressurspersonane som held organisasjonslivet i drift er eit trua folkeslag, sidan nye generasjonar ikkje har same haldningar og engasjement. Dei kallar utviklinga "erosjon av organisasjonssamfunnets grunnfjell".¹¹⁷ Utviklinga på Furuset med stadig aksellererande auke i nye organisasjonar, som også fører til nettovækst i tilbodet, gjev ikkje noko bilete av at organisasjonsberande krefter i lokalmiljøet er trua. I Perioden der det på landsbasis er teikn til nedgong skil altså Furuset seg ut med særskilt høg netto-vekst i organisasjonssamfunnet. For å forklare denne utviklinga er det interessant å sjå nærmare på kva organisasjonsvekst som kom, og særskilt sjå på veksten som kom på 2000-talet.

Kva organisasjonar kom til og kva foreiningar forsvann?

*"Det ble jo en voldtekt av det lokale organisasjonslivet her".*¹¹⁸ Sitatet er eit utsegn frå leiaren av Furuset Allidrett om møtet med masseinnflyttinga frå midten av 70-talet. Utsegnet peikar på strukturelle utfordringar i det frivillige organisasjonslivet med å imøtekomme ei brå og stor auke i folketalet i eit lite lokalmiljø. Veksten i organisasjonslivet syner at det opphavlege tilbodet ikkje var tilstrekkeleg. Likevel føyer den auka differensieringa seg inn i tradisjonar i tida. På landsbasis var tendensen til stadig differensiering i organisasjonslivet ei av hovudforklaringane på den omfattande veksten i organisasjonslandskapet, særskilt frå 1970- til 90- talet. Barne- og ungdomsorganisering auka taktfast gjennom heile perioden. Samtidig gjorde ny teknologi og kommunikasjonsmoglegheiter sitt for å gjere lokal organisering lettare. Eit oppkomme av nye idrettar, nye saker som vart sett på dagsorden gjennom saksorganisering, og hobbyforeiningar etablerte seg. Utviklinga på Furuset fulgte her organisasjonslivet i Norge på generell basis. Ulikskapen ligg i at ein på Furuset ikkje nådde metningspunktet på 90-talet.

Tilsynelatande tok dei første foreiningane som kom til etter 1970, utgangspunkt i eksisterande organisasjonsliv, nokre foreiningar "gjenoppsto" med aktivitet på Furuset etter å

¹¹⁴ SSB-rapport 2009: 22, s. 13

¹¹⁵ SSB-rapport 2009: 22, s. 60

¹¹⁶ Wollebæk og Sivesind 2010, s. 99ff

¹¹⁷ Wollebæk og Sivesind 2010, s. 99

¹¹⁸ Intervju med leiar for Furuset Allidrett 01.10.09

ha lege nede i lenge tid. Dette gjalt både Furuset håndball, Furuset tennis og KFUK/KFUM-speidarane. Den etablerte sanitetsforeininga i drabantbyen starta også opp ei barnesanitetsforeining, "Miniklubben". Dette kan kome av at desse aktivitetane drog nytte av ressursar som så å seie låg latent i lokalmiljøet, både i form av treningsområder og ressurspersonar innanfor interessefelt.

Mykje av den tidlege aktiviteten på Furuset vart også organisert på burettslagsnivå. Avisa Groruddalen hadde fleire reportasjar av skikonkurransar og andre aktivitetar i ulike burettslag. Desse aktivitetane har i denne oppgåva vore vanskelige å ha med i analysa, då dei ofte hadde meir sporadisk form, og var svært vanskelig å spore i etterkant, sidan avisa berre unntaksvis dekkar desse aktivitetane.

At også det religiøse foreiningslivet vaks på 80- talet skil seg frå landet elles. Mykje av forklaringa på dette var truleg at det først på 80-talet kom ei kyrkje på Furuset, og dermed var det rom for slike organisasjonar som andre stadar var etablert noko tidlegare. Med kyrkja kom særskilt fleire tilbod til born, gjennom ulike song- og musikktilbod. Også etter 1999 vart det auka i religiøs aktivitet på Furuset, men denne gongen var det fire muslimske aktivitetstilbod som stod for utvidinga. Forutan ein muslimsk stiftelse var desse knytt til tre ulike islamske forsamlingar.

Utviklinga av eit meir differensiert aktivitetstilbod ser ein i dei nye organisasjonane frå 80- talet, med oppstart av foreiningar for særinteresser som hagelag og Furuset selskapsklubb for "*et voksent publikum*".¹¹⁹ Oppstarten av eit handicaplag er i tråd med den differensieringa ein ser på landsplan med utvida fokus på spesifikke pasient- og støttegrupper i samfunnet. Ein finn også ei auka breidde innanfor idretten med tilveksten av nye idrettsgreiner. På Furuset gjalt dette særskilt i perioden etter 2000. Noko av organisasjonsveksten her kan truleg knyttast til den nye idrettsbygningen Furuset Forum, som sentraliserte idretten i sentrum av Furuset i 1998, og gjorde utvidinga i idrettstilbodet mogleg.

Dag Wollebæk og Karle Henrik Sivesind har i ein rapport frå 2010 hevda at den frivillige stoda i Noreg har gått frå folkebevegelse til filantropi. Både tradisjonelle organisasjonar, som Furuset Lions, og nyare foreiningar, som venneforeininga til sjukeheimen, samt etnisk baserte støtteforeiningar var døme på slike i lokalmiljøet på Furuset. Tendensen til vekst av slike på lokalt nivå er likevel ikkje sterk.

Frå 1992 til 2010 vart 17 foreiningar med eit etnisk fokus, ikkje- kristeleg religiøst fokus, eller integreringsfokus skipa. Desse foreiningane stod dermed for om lag 50% av netto

¹¹⁹ Akers Avis Groruddalen 06.04.84

organisasjonsvekst i perioden. Dette syner at utvidinga i det etniske mangfaldet var ei av hovudforklaringane på at organisasjonssamfunnet på Furuset utvida seg på 2000-talet.

Som Selle har peika på at kan ein også sjå denne utviklinga som fragmentering.¹²⁰ Masseoppslutnaden omkring store røyrsler har gått nedover og organisasjonstilknytting mellom lokallag og sentralledd har vorte svekka. Organisasjonar som vart stifta frå 1990-åra står i sterkare grad frikopla som sjølvstendige organisasjonar utan å vere ein del av eit organisasjonssystem med tilknytning til ein sentral hovudorganisasjon. Sidan seks av desse nystifta foreiningane er basert på etnistet- eller nasjonalitetsbakgrunn kan ein til ei viss grad også snakke om ei etnisk fraksjonering blant dei organisasjonar skipa særskilt etter 1995. At det også kom til tre spesifikt integreringsfokuserte organisasjonar, som aktivt søker å knyte band mellom grupper er likevel med på å moderere dette biletet.

Av dei etablerte organisasjonane som dreiv aktivt på Furuset omkring 1970 var ni av 13, altså om lag to tredelar, framleis eksisterande i 2010. Av desse var det to religiøse, to politiske, tre idrettsforeiningar og tre organisasjonar med sosialt fokus (Furuset Vel, pensjonistforeininga og Furuset skole sitt musikkorps). Fire foreiningar forsvann, to av desse var idrettssforeiningar (ski og friidrett), ei var religiøs (barneforeiningen Solstrålen), den siste var Furuset Sanitetsforeining. Flest organisasjonar (seks) forsvann på 90-talet. Veksten var likevel stor nok til at organisasjonslandskapet i same periode hadde nettovækst på 7 foreiningar i lokalmiljøet. Færrast foreiningar vart nedlagde i perioden 1970- 1979.

Ifølgje det generasjonshypotesa seier om stor utskifting i organisasjonslandskapet, er det truleg at organisasjonane vil bere preg av tida den er stifta i, og syne endringar i samfunnet på Furuset. At Furuset har vorte meir samansett kan ein sjå igjen i organisasjonslivet. Likevel dreier dette seg meir om periodeeffektar, sidan det er ei utvikling som ikkje er generasjonsspesifikke. Generasjonseffektar knyt seg, som vi skal sjå i dei komande kapittla, meir til at nyare organisasjonar så å seie står "lausare knytt" til samfunnet, utan dei tradisjonelle hierarkiske banda.

3.2 Foreiningsliv i media

Den talmessige oversikta over oppgangen og nedgangen i organisasjonslivet ovanfor syner korleis organisasjonslivet på Furuset breier om seg i perioden 1970-2010. Det den derimot seier lite om er tilslutninga til dei ulike organisasjonane. Gjennom lokalavisa kan ein derimot få eit bilete av kva organisasjonar som utmerkar seg- kva organisasjonar som engasjerar og skapar

¹²⁰ Selle i Hjære og Mikkelsen 2003, s. 19

aktivitetar, som med det tiltrekk seg merksemd frå lokale media. Gjennom å studere omfanget og breidda av avissaker i ulike periodar, kan ein få eit bilete av i kva grad både nye og eldre organisasjonar på Furuset klarar å generere oppslutnad og interesse. I gjennomgangen nedanfor er mediebiletet periodisert etter årgangar innanfor 70-80-90- og 2000-talet.

Foreiningsliv i lokalavisa 1971-1975

Tabellen nedanfor syner organisasjonar som hadde meir enn eitt oppslag i løpet av femårs-perioden 1971 til 1975 i lokalavisa *Akers Avis Groruddalen*. Utanom dei tre sportsgreinene ishockey, fotball og skøyter, kom og oppslag av det meir generelle slaget, administrative nyhendingar om personar og problemstillingar i Furuset IF, som difor har fått ei eiga kolonne, sjølv om sportsgreinene høyrer inn under denne organisasjonen. I tillegg til organisasjonane i tabellen har *Barneforeningen Solstrålen*, *Aksjon Spire*, *Furuset Blindesaksforening* og *Furuset menighets gutteklubb* hatt eitt oppslag kvar i løpet av perioden.

Tabell 3.2: Organisasjonar på Furuset omtala meir enn ein gong i perioden 1971-1975 i Akers Avis Groruddalen. Tala syner antal oppslag per år etter organisasjon og type

	<i>Organisasjon</i>	<i>1971</i>	<i>1972</i>	<i>1973</i>	<i>1974</i>	<i>1975</i>	<i>Sum</i>	<i>Prosent</i>
Idrettslag	Ishockey	24	16	21	17	40	118	52
	Fotball	15	7	3	2	10	37	16
	Skøyter	1	1	0	1	0	3	1
	Furuset IF	0	2	0	1	4	7	3
Sum idrettssaker		40	26	24	21	54	165	73
Sosiale/ kulturelle Lag	Musikkorps	5	0	1	2	3	11	5
	Sanitetsforeningen	4	3	6	0	4	17	7
	Furuset Vel ¹²¹	5	11	7	5	6	34	15
Sum sosiale/ kulturelle lag		14	14	14	7	13	62	27
Totalt omtalte saker		54	40	38	28	67	227	100%

Gjennomgåande hadde ishockey størst dekning i media frå 1971-1975, og skil seg klart i tal frå resten av organisasjonane. Ishockey hadde altså eit stort engasjement i lokalmiljøet allereie før drabantbyen var ordentleg utbygd. Om lag 52% av sakene frå Furuset dreidde seg om ishockey i denne femårsperioden, ein sesongsport som varer frå september til mars. Eit uvanleg høgt tal,

¹²¹ Organisasjonen Furuset Vel hadde ei klart politisk rolle før bydelutvalsordninga kom i 1973. Velet løfta fram saker som var viktige for lokalmiljøet og fungerte ofte som høyringsinstans for planar for utbygging og lokale investeringar. Den vert her plassert innanfor sosiale/kulturelle lag, sidan den i mesteparten av perioden 1970-2010 har hatt ei slik rolle. Meir om dette står i kapittel 4, "Sosiale og kulturelle organisasjonar".

samanlikna med drabantbyane i kring (kanskje forutanom Hasle/Løren) og dei fleste andre lokalsamfunn i Norge. Det kan vere fleire årsaker til at ishockey var så viktig i lokalsamfunnet, kanskje viktigast var det at ishockeyspelarane var gode, og hadde stor suksess på isen. Ein hovudforutsetnad er sjølvstendig at det også ligg til rette for utøving av denne sporten- at ein har ein stad å trene og spele på. Furuset har tydeleg hatt eit klart engasjement for denne idretten, for sjølv då den eine oppblåsbare plasthallen etter den andre vart øydelagd, var det tilsynelatande stor interesse for å oppretthalde aktiviteten i lokalmiljøet.¹²² Dette syner betydninga av å ha personar med kompetanse på området, som er villege til å vere motorar for organisasjonen og trene fram lokale talent.

Furuset Vel var ein annan tradisjonsrik organisasjon på Furuset som særleg i denne perioden var oppteken av å forsøke å påverke utbygginga som stod på for fullt i perioden 70-75. Alt frå namn på gater til forsøk på å legge hovudvegen under bakken var saker dei tok opp med kommunen og fronta gjennom media. Desse sakene skil seg dermed ut som nokså klart saksorienterte innslag i avisa, samanlikna med reportasjane gjort frå sanitetskvinnene sine forsamlingar eller idrettsarrangementa i drabantbyen.

I 1974 trykte Akers Avis ei oversikt over "Foreninger og klubber på Furuset", med den forklaringa at dei ville gjere det kjent for nye Furuset-bebuarar kva som fanst på Furuset. Her kjem det fram organisasjonar som eksisterte, som avisa ikkje har hatt noko sak om i løpet av denne femårs- perioden. Blant desse organisasjonane er det fem kristne lag: Søndagsskolen, Misjonsforeningen, KFUM Triangel gutteklubb, KFUK pikespeidere, og Høybråten og Furuset Kr. Ungdomsklubb. Det er også to politiske organisasjonar: Furuset Høyre og Furuset arbeiderlag, samt ei pensjonistforeining og ein sekulær speidartropp.

Det er interessant å sjå kva organisasjonar som i løpet av femårsperioden ikkje har hamna i avisa sitt søkelys. Ut frå lista over er det ein tendens til at organisasjonar som er religiøst og politisk uavhengige får større dekning enn organisasjonar med slike bestemte fokus. Kanskje var dette eit resultat av at avisa ønskte å syne seg uavhengig politisk og religiøst og bevisst har unngått slike organisasjonar i større grad enn organisasjonar som til dømes driv med idrett og musikk. Det at nokre enkeltsaker (om Furuset menighets gutteklubb og Barneforeningen Solstrålen) faktisk vart rapportert, og avisa si auka dekning på denne type foreiningar i dei neste periodane tyder likevel ikkje på dette. Vel så sannsynleg er det at oppslaga her syner at aktivitetar der ein får synt seg fram, slik som ein korpskonsert eller ein ishockeykamp, har større dekningsinteresse enn til dømes styremøte i den kristne

¹²² Furuset fekk eit oppblåsbart plastdekke over isbana i 1970, og hallen gjekk difor under kallenamnet "bobla". Sjå f. eks Akers Avis Groruddalen 27.02.04

ungdomsforeininga. Biletet her er likevel ikkje eintydig, då oppslag frå styremøter i t.d Sanitetsforeininga gjerne kom på trykk fleire gongar i perioden 1970-1991. At avisa likevel er oppteken av å understreke uavhengigheit kom fram i ein kommentar avisa gav då Sanitetsforeininga i ein årsrapport skreiv at dei *"til en viss grad benytter seg av distriktets avis for å bekjentgjøre sine tiltak"*. Dette, svara avisa, var ein *"sannhet med modifikasjoner"*, avisa dekkja det dei sjølv valde og om ein ville *"bekjentgjøre"* noko oppfordra avisa organisasjonar til å kjøpe annonseplass.¹²³

Det er ikkje nokon grunn til å tru at dei organisasjonane som vart mindre dekkja gjennom avissaker hadde mindre ønskje om å syne seg fram i lokalmiljøet. At det i stor grad dreidde seg om interesse-og religionsfokuserte organisasjonar som fall utanfor media sitt søkelys treng likevel ikkje bety at desse var meir "lukka". Både politiske og kristne organisasjonar har gjerne mål om å nå ut til folk med budskapet dei frontar. Då er det meir truleg at dei ikkje hadde kultur eller tradisjon for å kontakte media, eller at dei kanskje ikkje hadde dei nødvendige kontaktane inn til avisa.

Foreiningsliv i lokalavisa 1980-1985

Perioden 1980-85 var prega av at det hadde vore ei stor auke i folketalet på Furuset i løpet av 70-talet. Lista over organisasjonar som ikkje kjem med på tabellen fordi dei kun er nemnt ein gong er lang, og tabellen med organisasjonar som har fått fleire oppslag, har dubla seg sidan førre tiår.

Tabell 3.3 Organisasjonar på Furuset omtala meir enn ein gong i perioden 1980-1985 i Akers Avis Groruddalen.¹

	<i>Organisasjon</i>	<i>1980²</i>	<i>1981</i>	<i>1983</i>	<i>1984</i>	<i>1985</i>	<i>Sum</i>	<i>Prosent</i>
Idrettslag	Ishockey	27	44	35	25	27	158	54
	Fotball	3	4	2	10	13	32	11
	Furuset IF	7	7	3	2	1	20	7
	Tennis	1	3	0	0	0	4	1
	Handball	0	3	0	6	8	17	6
Sum idrettssaker		38	61	40	43	49	231	79
Sosiale/ kulturelle lag	Furuset musikkorps	2	4	3	2	0	11	4
	Gran	1	0	1	3	0	5	2

¹²³ Akers Avis Groruddalen, 15.06.73

	musikkorps							
	Furuset grendahus	6	0	4	1	0	11	4
	Furuset Vel	4	1	1	8	2	16	5
	Furuset Hagelag	0	0	2	3	0	5	2
	Furuset Selskapsklubb	0	0	0	2	0	2	1
	Sanitetsforening	1	0	1	1	0	3	1
Sum sosiale/ kulturelle lag		14	5	12	20	2	53	18
Religiøse Lag	KFUM Speidere	0	0	2	2	1	5	2
	Menighetens norskkurs	0	0	0	3	0	3	1
Sum religiøse lag		0	0	2	5	1	8	3
Totalt omtalte saker		52	66	54	68	52	292	100%

¹ Tala syner antal oppslag per år etter organisasjon og type.

² 1982 har blitt bytta ut med 1980 pga. mangelfullt og ufullstendig kjeldemateriale frå 1982. Det er likevel ingenting som skulle tilseie at dette vil ha stor innverknad for gyldigheita av analysa, då det er det generelle periodebiletet eg her freistar å spore.

Ein ser, med veksten i tabellen frå førre periode til denne, tydelege teikn til eit meir differensiert organisasjonsliv. Mange organisasjonar har likevel enno ikkje vakse seg store nok, eller har ikkje vore interessante nok til å kome med i avisa, medan andre markerer seg med ein gong. Typisk for perioden er det også at det vert skrive om aksjonsgrupper av meir midlertidig art, som vert oppretta i forsøk på å påverke nærmiljøet, som Aksjonsgruppa mot Speedwaybane på Furuset og aksjonsgruppa for grendehus på Furuset. Den siste vart likevel meir varig, og vart ståande i tabellen fordi dei etter kvart vart årlig arrangørar av midtsommarfest og vinterfest på Furuset. Og grendehuset, "Brakka" fekk dei. Det er også ein del oppslag i denne perioden frå burettslaga, barnehagar og Gran skule, som enno var nye element for lokalmiljøet.

Nokre organisasjonar hører ein mindre om. Sanitetsforeininga og Furuset Vel mistar spalteplass. Ishockeyen står seg derimot godt og vert styrka i antal saker og merksemd i avisa. Også fotball og anna idrett vert dekkja bra av avisa, heile 231 av totalt 292 saker rapportert frå organisasjonslivet på Furuset i denne perioden handlar om idrett, 79% av alle avisoppslag om

frivillige organisasjonar. Sporten har altså ei heilt sentral rolle, sett frå avisa si side. Akers Avis Groruddalen har vanlegvis sport på to sider, men ofte også meir. Delar av sidene består av tabellar for veddeløp på Bjerke, og tabellar frå ulike ligaer, men det er som regel ei eller fleire sider med nyhende frå den lokale sportsarenaen. Norma med sportssider i avisene er truleg noko av forklaringa på sporten si gjennomslagskraft i avisa.

Avisa dekkjer også helst frå sportsarenaer som gjer det bra, som har gode resultat og god oppfølging. Hasle/Løren og Furuset har vore dei to vedvarande høgtranka ishockeylaga i dalen, og det er grunn til å tru at unge som hadde denne interessa reiste til Furuset for å sjå og delta på denne aktiviteten. Slik mobilitet i høve til interesse har det synt seg at også andre idrettar som fotballag og handballag har hatt. Ulike klubbar har vore oppe til vurdering hos ungdom i dalen ut frå kva miljø, fasilitetar og merittliste dei ulike klubbane kunne skilte med. Slik sett skil dalen med drabantbyane seg frå tettstadar elles i landet, der det er mindre valmoglegheiter for kva lag ein skal følgje og spele på. Kontrasten blir stor om ein samanliknar idretten med til dømes korpsa i dalen. Desse fekk langt i frå same dekning i media, dei vart oftast skrivne om i høve jubileumskonserter og 17.mai. Truleg er dette tilfelle fordi det manglar konkurranse- elementet som idrett har, men kanskje også fordi aktivitetane var nokså like frå drabantsentrum til drabantsentrum, og at ein dermed ikkje har noko tilhøve til eller interesse for korpsverksemda utanfor eins eige sentrum.

Det første teiknet på at ein får innbyggjarar med anna morsmål enn norsk inn i lokalsamfunnet ser ein også i denne perioden, med Furuset kyrkje sitt initiativ til norskkurs som står skrive om i 1984. Språkundervisninga hadde vore eit tilbod i kyrkja sidan den vart oppført på Furuset i 1980. Enno har det ikkje dukka opp saker om organisasjonar av og for innvandrarar på Furuset, noko som syner at det enno ikkje er store grupper av innvandrarar på Furuset, men at det er mange nok enkeltindivid til at behovet for å gje eit første tilbod i form av språkundervisning har meldt seg.

Foreiningsliv i lokalavisa 1991-1995

Tabellen nedanfor syner at antal saker frå organisasjonslivet på Furuset fortsetter å vekse år for år. I løpet av tiåret har tal på saker frå Furuset dobla seg. Fleire av dei nye namna i tabellen er likevel ikkje nye, men har markert seg sterkare, vakse og dermed kome i media sitt søkelys i løpet av tiåret. At media no dekkjer markant fleire saker frå Furuset syner at drabantsentrumet har fått ein meir sentral posisjon i Groruddalen. 616 saker om foreiningslivet på Furuset hamna på trykk i denne perioden, medan talet frå 1980-1985 var 292. Furuset vart eit av dei mest

folkerike bydelssentra i Groruddalen då drabantbyen var ferdig utbygd og fekk difor stadig meir spalteplass i lokalavisa.

Tabell 3.4 Organisasjonar på Furuset omtala meir enn ein gong i perioden 1991-1995 i Akers Avis Groruddalen.¹

	<i>Organisasjon</i>	<i>1991</i>	<i>1992</i>	<i>1993</i>	<i>1994</i>	<i>1995</i>	<i>Sum</i>	<i>Prosent</i>
Idrettslag	Ishockey	71	83	67	45	48	314	51,0
	Fotball	26	17	6	10	8	67	10,9
	Handball	2	8	14	17	22	63	10,2
	Tennis	7	0	2	1	7	17	2,8
	Samurai karateklubb	1	1	0	0	0	2	0,3
	Varg svømmeklubb	0	0	0	1	3	4	0,6
	Furuset IF	7	5	6	1	2	21	3,4
Sum idrettssaker		114	114	95	75	90	488	79
Sosiale/ kulturelle lag	Furuset Vel	5	4	3	1	9	22	3,6
	Lions klubb Furuset	0	0	0	2	1	3	0,5
	Furuset Rotary	0	0	1	0	2	3	0,5
	Gran skoles musikkorps	0	1	1	4	1	7	1,1
	Furuset skoles musikkorps	4	1	1	3	3	12	1,9
	Gran skoles kor	3	0	0	0	0	3	0,5
	Grendehuset "Brakka"	3	1	2	0	0	6	1
	Kultur uten grenser	0	0	0	0	2	2	0,3
	Furuset hagelag	2	0	0	1	1	4	0,6
	Furuset pensjonistforening	1	3	0	1	2	7	1,1
	Furuset handicaplag	0	1	0	0	5	6	1
	Furuset Røde Kors	0	0	2	2	0	4	0,6
	Natteravnene	0	1	0	0	1	2	0,3
Sum sosiale/ kulturelle lag		18	12	10	14	27	81	13
Religiøse lag	KFUM speidere	2	2	1	3	0	8	1,3
	Miljøkoret "Løs raffinade"	1	1	0	2	0	4	0,6
	Furuset kirkes jentekor	0	0	0	2	1	3	0,5
	Furuset barnegospel	1	1	0	2	1	5	0,8
	Internasjonal fest i Furuset kyrkje	0	2	1	1	1	5	0,8
Sum religiøse lag		4	6	2	10	3	25	4

Sum økonomiske lag	Furuset fagforening	2	0	5	0	0	7	1,1
Politiske lag	Furuset Ap	2	0	1	2	0	5	0,8
	Furuset Sv	1	1	1	0	0	3	0,5
	Furuset Frp	2	0	1	0	0	3	0,5
	Furuset Høyre	1	2	1	0	0	4	0,6
Sum politiske lag		6	3	4	2	0	15	3
Totalt omtala saker		144	135	116	101	120	616	100%

¹Tala syner antal oppslag per år etter organisasjon og type.

Innanfor alle kategoriane av lag har det vore ei auke både i organisasjonar omtala og antal omtalar. For første gong har også det politiske miljøet på Furuset fått merkbar mediedekning. Dei åra det var kommuneval var det også tendens til auka dekning av dei politiske partia. Ei konflikt mellom Furuset fagforening og bydelsutvalet var noko av årsaka til at fagforeninga fekk påfallande store oppslag i media på 90-talet.

79 % av oppslaga i avisa er stadig frå ulike idrettslag. Talet på saker frå ishockeyarenaen når eit høgdepunkt i 1992, med 83 oppslag i løpet av året. Det er tydeleg at interessa til avisa følgjer seierrekkiene og oppslutnaden hos groruddøler. Denne trenden ser ein tydeleg også i dei andre idrettsgreinene; har jentelaget til Furuset ein god handballsesong, går dei framfor fotballen i dekning. Tennis kjem på bana dei åra då ein kan skilte med eit talent som stadig vinn kampar. Samtidig gjer konkurranse-elementet at ei sportsforeining gjev større sakstilfang enn til dømes ein kulturorganisasjon maktar å kome opp med. Så må det sjølvsagt heller ikkje bli underslått kor stor interessa for idrett tradisjonelt har vore. Likevel vart det frå 1992 også lagt opp til at andre typar frivillige organisasjonar skulle få større dekning, med sidene «Foreningsnytt» som var til disposisjon for alle klubbar og lag:

Verden består ikke bare av Sport, selv om det kan se slik ut. Dette stoffområdet har avisene satset på, og legger ut flere sider til. Men hva med korpslivets mangenslungenhet? Nå har dere sjansen korpsentusiaster. Dere skal få være med å dele en side i lokalavisen...Plass blir det nok.¹²⁴

Avisa såg i denne perioden altså sjølv skeivfordelinga. Sakene frå Furusetområdet fortsette likevel å vere dominert av sportsnyhende, som vi skal sjå.

Framleis er det kyrkja på Furuset som tek initiativ til tilbod retta mot den aukande innvandrarbefolkninga på Furuset. Den årlege internasjonale familiefesten får pressedekning frå 1992 og framover. Norskopplæringa i kyrkja fortsette, men fekk berre eitt oppslag i avisa i

¹²⁴ Akers Avis Groruddalen 07.10.92

1995. Tilbodet om norskkurs vart meir populært for kvart år, og med opninga av ein barnehage i kjellaren av kyrkja i 1994 hadde kvinner ein stad å sende borna mens dei hadde undervisning. Tilbodet vart eit samarbeidsprosjekt mellom bydelen, Arbeidernes Opplysningsforbund (AOF Oslo) og kyrkja. I saker som ikkje dreier seg om frivillige lag kjem klarare fram at befolkningsgruppa blir meir samansatt. Nokre oppslag i perioden dreidde seg om problem i lokalmiljøet mellom etnisk norske og innflyttarar med annan etnisk bakgrunn. Eit folkemøte vart kalla inn i regi av bydelsutvalet for å diskutere det folk opplevde som problem i mellom anna burettslag, som følgje av innflytting av folk frå andre delar av verda. Nokre oppslag kom også om gjengar av norsk ungdom som var i konflikt med ungdom med annan etnisk bakgrunn. Det er enno ikkje teikn i media til skipinga av organisasjonar i lokalmiljøet av og for menneske med innvandrarbakgrunn. Ein av dei første og største, Pakistansk Familienettverk, dukka då heller ikkje opp før i 1999.

Foreiningsliv i lokalavisa 2001-2005

Tabell 3.5 Organisasjonar på Furuset omtala meir enn ein gong i perioden 1991-1995 i Akers Avis Groruddalen.¹

	<i>Organisasjon</i>	<i>2001</i>	<i>2002</i>	<i>2003</i>	<i>2004</i>	<i>2005</i>	<i>Sum</i>	<i>Prosent</i>
Idrettslag	Ishockey	41	41	42	63	71	258	29,12
	Fotball	11	8	4	3	8	34	3,82
	Handball	42	49	48	40	38	217	24,41
	Tennis	0	1	0	6	4	11	1,23
	Satori karateklubb	1	5	1	1	2	10	1,12
	Mudoinstituttet	0	0	1	3	4	8	0,90
	Furuset frisbeeklubb	1	3	1	0	1	6	0,67
	Varg svømmeklubb	15	16	15	21	13	80	9,0
	Furuset Panthers	1	2	0	0	0	3	0,34
	Furuset landhockey	0	0	0	0	3	3	0,34
	Furuset innebandy	0	3	1	0	1	5	0,56
	Furuset Allidrett	0	0	3	9	15	27	3,04
	Furuset IF	11	2	7	8	2	30	3,37
Sum idrettssaker		123	130	123	154	162	692	77,8
Sosiale/ kulturelle lag	Furuset Vel	7	6	15	6	9	43	4,83
	Lions klubb Furuset	8	6	3	4	2	23	2,59
	Furuset Rotary	5	2	2	4	1	14	1,58

	Alna Framlag	0	0	0	0	2	2	0,22
	Gran skoles musikkorps	1	5	1	0	0	7	0,8
	Furuset skoles musikkorps	3	3	2	4	7	19	2,14
	Venneforeningen for sykehjem og behandlingshjem på Furuset/Haugen	3	2	3	1	3	12	1,35
	Kultur uten grenser	1	2	0	0	0	3	0,34
	Furuset hagelag	6	2	2	3	1	14	1,57
	Furuset pensjonistforening	1	0	3	4	3	11	1,24
	Furuset handicaplag	1	1	0	0	0	2	0,22
	Folkeakademiet Furuset	0	0	2	3	2	7	0,79
	Fredsduene	0	0	0	0	3	3	0,34
Sum sosiale/kulturelle lag		36	29	33	29	33	160	18,0
Religiøse lag	KFUM speidere	2	1	2	3	2	10	1,12
	Furuset barnegospel/juniorkor	2	0	1	2	0	5	0,56
	Ahmadiyya menigheten	0	0	0	0	6	6	0,67
	10-13 klubb	2	2	1	1	1	7	0,79
	Stiftelsen Urtehagen	0	5	0	1	0	6	0,67
Sum religiøse lag		6	8	4	7	9	34	3,2
Sum politiske lag	Furuset Ap	2	0	0	0	1	3	0,3
Totalt omtala saker							889	100%

¹Tala syner antal oppslag per år etter organisasjon og type.

Tala frå 2000-talet syner at sakene frå organisasjonslivet på Furuset ikkje har galoppert vidare, men syner ei lita auke i tal på omtalar, og tal på organisasjonar som får omtale. Idretten stod for 77,8% av alle sakene. Sjølv om dette berre er ein nedgang på 1,2% frå 90-talet, er det likevel det prosentvis lågaste talet på idrettssaker sidan før innflyttingsboomen på Furuset. Mest sentralt her er likevel at idretten har fått eit breiare spekter. Det er dobbelt så mange idrettslag og klubbar som har kome med på saksrepertoaret til Groruddalsavisa.

Ishockey og handball har fortsatt klart størst pressedekning, men med fleire talentfulle symjarar har også Varg fått oppslag. Likevel er det sentralt her at ishockeydekninga nærmast er prosentvis halvert sidan førre periode. Hovudårsaka til dette er nok at klubben ikkje kan skilte med same resultat som tidlegare, og at klubben gjekk konkurs i 2002 og måtte byrje om att, med yngre spelarar i andre divisjon.¹²⁵ Kvinnehandballen gjer det bra resultatmessig og får difor stor merksemd i avisa. Sjølv om avisa, som synt, vektlegg å følgje dei idrettslaga som gjer det bra, har nok likevel Furuset sitt ishockeylag vore i ei særstilling i høve til å få det meste av aktivitet dekkja av avisa. Frå 90-talet fekk dei ei eiga kommentatorspalte, som kommenterte "frå boksen". Dei einaste som hadde tilsvarende var basketballspelarane frå Ammerud, der trenaren rapporterte "frå kurven".

Sjølv om idretten stadig gjev avisa mest stoff frå foreiningslivet på Furuset, er rapporteringa frå dei sosiale og kulturelle sfærene nær dobla prosentvis i løpet av dette tiåret. 160 saker i perioden 2001-2005 er ein tydelig framgong frå 81 saker i perioden 1991-1995. Nokre av dei nyare foreiningane er foreiningar med større grad av mangfald, i tråd med befolkningsutviklinga på Furuset. Likevel er ikkje ein einaste av dei mange organisasjonane som gjev tilbod til eiga etnisk gruppe om kulturelle aktivitetar eller liknande, kome med i avisa sitt søkelys, endå det i denne perioden kom til fleire.

Perioden under eitt

Det ein får ut av avisoppslaga i Akers Avis Groruddalen, er eit grovt omriss av sivilsamfunnet Furuset. Ein kan dokumentere eksistens og levetid av organisasjonar, ein kan sjå oppslutnad og engasjement, mellom anna frå tilskodarbenken. Likevel er det er også klart at avisa ikkje syner heile biletet. Idrettar som fotball kan vere vel så populære på deltakarsida, sjølv om avisa gav eit bilete av at ishockey var det heilt store på Furuset.

Idrett, og ishockey i sær, hadde likevel ein heilt sentral posisjon på Furuset slik mediebiletet fortonar seg i etterkant. Dette er heller ikkje heilt unaturleg sidan staden, med omkring 9000 innbyggjarar, tidvis hadde eit hockeylag heilt i toppsjiktet på landsbasis. Likevel kunne ein i dei fem siste årgangane sjå klare spor etter ei minkande interesse, med ei halvering av oppslag om foreininga i siste undersøkte periode. Den hegemoniske posisjonen til idretten som står så klart fram som eit mønster frå undersøkinga av avisene, har organisasjonsforskarane eg innleiingsvis refererte til lagt lite vekt på på landsbasis. Det kan tenkast at avisene er uforholdsmessig opptekne av sport i høve til det folk er. Det synast likevel

¹²⁵ Akers Avis Groruddalen 03.01.03

usannsynleg at ikkje oppfølginga i avisa er prega av deltakinga. Auka i tal på idrettsorganisasjonar tydar jo også klart på at det finst ei brei idrettsinteresse i lokalmiljøet.

At det vart eit meir differensiert tilbod på Furuset gjennom heile perioden kjem tydeleg fram gjennom oppslaga i lokalavisa. Den gjennomgåande doblinga i tal på organisasjonar frå tiår til tiår kan nok ikkje berre tilskrивast dei demografiske endringane, men også trendar i tida. Inntrykket er at kulturelle og sosiale organisasjonar får større tyngde i lokalmiljøet. Reportasjane frå organisasjonar retta mot spesifikke etniske grupper og integreringsfokuserte organisasjonar glimrar derimot med sitt fråvær. Den årlege internasjonale festen i Furuset-kyrkja og språkkurset som vert arrangert der, er dei einaste elementa frå dekninga av organisasjonslivet som syner at befolkninga har vorte meir samansett i bakgrunn.

Ein grunn til dette kan vere at det tar noko tid før organisasjonane dukkar opp til media vert merksame på dei, og lagar saker i denne retninga. At saker retta mot det "etablerte" organisasjonslivet, dvs. organisasjonar som i lengre tid har vore verksame på Furuset, i lang tid var dominerande i avisa kan tyde på at avisa "heng litt etter". Dette kan sjølvstendig også vere fordi desse organisasjonane har leiarskap som er kjend med avisa, og omvendt, slik at det var organisasjonane med det riktige nettverket som kom til i media. Som vi skal sjå i kapittel sju forsterkar to intervju med organisasjonsleiarar for etnisk fokuserte foreiningar dette biletet av at avisa rapporterer noko skeivt i høve til befolkningssamansetning. Dette heng gjerne saman med kven avisa reknar for å vere lesarar av avisa. Martin Fossum, ein masterstudent i medievitenskap som er tilknytt Culcom/Alna-prosjektet, synte i eit prosjektseminar til eit intervju han hadde gjort med redaktøren for Akers Avis Groruddalen at redaksjonen der erkjente at abonnentane i kretsen i overveiande grad var kvite nordmenn, og at dette kanskje også prega dekninga.¹²⁶

Like fullt er organisasjonslivet på Furuset gradvis blitt mindre etnisk og kulturelt homogent, noko ein kan sjå att på bileter frå sportssidene som i stadig større grad representerer den etniske samansetninga. Leiaren for Furuset Fotball kunne fortelje at foreininga per 31.12.09 *"hadde 450 medlemmer. Av disse er ca 380 under 25 år. Foreningen avspeiler befolkningsgrunnlaget på Furuset. 98 % av våre medlemmer er gutter og 90 % har fremmedkulturell bakgrunn"*.¹²⁷

Det religiøse organisasjonslivet på Furuset vart mest omtala avisa i perioden 1991-1995, med fire prosent av oppslaga i perioden. Organisasjonsveksten knytt til kyrkja var her sentral. To organisasjonar som ikkje var knytt til protestantisk kristendom fekk for første gong oppslag

¹²⁶ Fossum, innlegg på seminar i Culcom –Alnaprosjektet, 14.12.10, stadfesta i e-post, 26.04.11

¹²⁷ Leiar i Furuset Fotball IF i e-post 23.04.10

på 2000-talet. Begge desse foreiningane var muslimske organisasjonar. I denne perioden stod til gjengjeld desse foreiningane for om lag halvparten av oppslaga om religiøse grupper.

Vi har i dette kapittlet sett på utviklinga i organisasjonslivet i mediebildet og i faktiske tal. Som synt stod om lag to tredelar av det etablerte organisasjonslivet seg forbi dei demografiske endringane på Furuset. Organisasjonslivet ekspanderte stort i løpet av 80-, 90- og særskilt på 2000-talet. Dei etnisk baserte og integreringsfokuserte organisasjonane stod for ein stor del av denne veksten dette siste tiåret. Bildet av kva organisasjonar som var dei sentrale endra seg i løpet av perioden. Ishockey hadde ein heilt dominerande posisjon i media fram til 2000-talet då ein såg starten på ei nedgang. Ei stadig større breidde i saker frå organisasjonslivet synte ikkje berre den markante utvidinga av organisasjonstilbod som kom med den demografiske veksten, men også tendensar til større interessedyping blant befolkninga- og også lesarane. Det etnisk baserte organisasjonslivet glimra med sitt fråvær i mediedekninga, og avslørte ei skeivheit i dekninga frå avisa samanlikna med befolkningssamansetninga. I dei følgjande fire kapittele skal vi gå nærmare inn på ulike typar organisasjonar, og dermed i hovudvekt forflytte oss over på andre del av den overordna problemstillinga; *kva rolle spela organisasjonane som bindeledd og tilhøyrsløfremmande element i lokalmiljøet?*

4

Sosiale og kulturelle organisasjonar

Fordi bygden var så liten og fordi vi var så få og isolert og befolkningen så homogen, fant vi hverandre- gamle og unge- og kom hverandre tett inn på livet. Vi fikk en sterk følelse av å høre sammen. Vi trengte hverandre. Derfor kom hjemmene til å stå bak oss unge- de fulgte vårt arbeid med interesse og velvilje selv om de nok syntes vi var noen overspente fantaster som tok oppgaver som langt oversteg våre evner og muligheter. Når det røynt på, var vi alltid trygge på deres forståelse og støtte. Vi appellerte aldri forgjeves til dem.¹²⁸

Henrik Maanum, første formann i Furuset Idrettsforening.

Sitatet ovanfor er frå den første formannen i Furuset Idrettsforening, Henrik Maanum, som i 1952, i romantiserande retrospekt, såg tilbake på oppkomsten av foreininga og ramsa opp ingrediensar for oppskrift på suksess i organisasjonssamanheng: Engasjert ungdom blant ei lita og homogen masse, med solid støtte på tvers av generasjonar, heimanfrå og frå lokalmiljøet. Framstillinga hans av Furuset er ei forteljing om noko tilnærma eit idealsamfunn, ein idealtipe av "community", som gjennom tillit og fellesskap bygde opp organisasjonsliv på Furuset.¹²⁹ Om det er desse faktorane, at ein er få, isolerte og like, som skal ligge til grunn for skaping av sosial kapital i eit lokalsamfunn kjem truleg Furuset i dag dårleg ut. Likevel har vi sett at stifting av nye organisasjonar og synlegheita til desse ikkje har stått tilbake for dei demografiske endringane på Furuset. Den homogene massa var vekke, ungdomsengasjement vart sett på som mangelvare, og engasjement frå heimen var det enda meir manko på, om ein skulle tru sentrale folk i idrettsforeininga. Likevel fortel tala i dei føregåande kapittele om eit organisasjonsliv som ikkje vart mindre vitalt sjølv om breidda i samfunnet vart større.

I dette kapitlet skal eg følge utviklinga til organisasjonar med eit sosialt og kulturelt fokus i perioden 1970-2010, med eit særskilt fokus på idrettsforeiningar, nærmare bestemt Furuset Ishockey og Furuset Allidrett.

¹²⁸ Noreng og Danielsen 2001, s.17

¹²⁹ Jmf. Putnam "community-based organizations" s 24

4.1 Oppkomst og fråfall av sosiale og kulturelle organisasjonar

Kva organisasjonar som hamnar under overskrifta sosiale og kulturelle organisasjonar, bør først gjerast greie for. Ein brei definisjon av omgrepa vert her nytta. Alt frå idrett til hobbyforeiningar vert rekna med under kultur, og sosiale foreiningar kan omfatte ideelle og allmennyttige nettverkstilbod. Organisasjonar som hamnar utanfor kategorien, er foreiningar med religiøst eller politisk fokus, eller foreiningar som er etnisk baserte, eller spesifikt integreringsfokuserte. Ut ifrå aktivitetane i desse foreiningane, kunne også desse like gjerne hamna i kategorien sosiale/kulturelle foreiningar, men vert på grunn av forskningsspørsmåla her halde for seg sjølv.

Den første foreininga innanfor denne kategorien som framleis eksisterte på Furuset i 1970, var Furuset Vel (1912).¹³⁰ Velet kom i stand for å stå samla om fellesinteresser som gjaldt Furuset og omegn. Foreininga fekk reist eit velhus, Furusetheimen, som stod ferdig i 1927. Dette vart bygda sitt første forsamlingslokale utanom skulehuset og vart i 2010 framleis nytta av frivillige organisasjonar på Furuset. Velhuset romma i mange år kinodrift i tillegg til å vere møtelokale og festlokale for foreiningar i området. Foreininga bestod ifølgje ein mangeårig leiar stort sett av deltakarar frå einebustad- segmentet på Furuset, og hadde etter bydelsutvalsordninga kom i stand vorte redusert til å drive meir apolitisk verksemd. Ein stor del av arbeidet dreidde seg i 2010 om utleigeverksemd av lokala.

To år etter opprettinga av velet, 10.januar 1914, vart Furuset Idrettsforening stifta, etter ein planleggingsprosess som hadde halde på sidan oktober 1913. Fire unge pådrivarar som ville kalle idrettsforeninga "Jarlen", drog det heile i gang, men på det første ordinære styremøtet vart namnet endra til Furuset Idrettsforening.¹³¹ Denne foreininga har vore sentral på Furuset sidan starten, og hadde i 2010 over 2000 medlemmar fordelt på fem ulike greiner: *fotball* (stifta 1914), *ishockey* (stifta 1934), *handball* (stifta først i 1934, reetablert etter å ha lege nede i 1978), *tennis* (stifta 1928/ reetablert i 1977) og *allidrett* (stifta i 2003).¹³² I 1978 fekk Furuset også ein supporterklubb knytt til ishockeyforeininga, Furuset supporters. Foreininga har hatt vekslende medlemsaktivitet, i 2010 var foreiningsverksemda avgrensa til å halde ved like Furuset Supporters sin blogg.

Også andre idrettsgreiner laust knytt til Furuset IL var i drift i delar av perioden eg såg på: Furuset Friidrett (1916-1982) og Furuset Skiforening (1917-1981), men vart altså nedlagde før

¹³⁰ Østre Aker Skiløperforening vart stifta i 1896, men forsvann på byrjinga av 1900-talet.

¹³¹ Noreng og Danielsen 2001, s. 14f

¹³² Furuset Allidrett vert gjort nærmare greie for seinare i kapittelet.

tusenårsskiftet. Ei anna idrettsforeining som framleis hadde stor aktivitet i 2010, var svømmegruppa *Varg*. Den vart stifta i 1923 og har heile tida stått utanfor Furuset Idrettsforening.

Ein byomfattande fotballklubb bør nemnast sjølv om den ikkje skriv seg hovudsakeleg til Furuset. Oslo City Fotballklubb, som vart stifta i 1987, har hatt eit fokus på å vere eit tilbod til unge som ikkje følte seg heime i dei tradisjonelle norske klubbane. Klubben hadde i 1999 medlemmar frå 30 ulike land. Klubben kravde ikkje treningsavgift frå medlemmane og haldt opne treningar for folk som ikkje ønska å spele kampar, men berre ville komme og trene, og fekk med det ein litt anna profil enn dei områdespesifikke idrettsforeiningane. På slutten av 90- og byrjinga av 2000- talet, arrangerte denne klubben "Fargerik Fotballturnering" (eit turneringsinitiativ frå Norges Fotballforbund) på Furuset, med turnering og underhaldning for om lag 500 deltakarar. Foreininga har mellom anna gjennom dette vore synlege på Furuset, sjølv om foreininga også er nært knytt til andre stadar i Oslo aust. Også andre idrettsforeiningar har etablert seg på Furuset utan å vere med i Furuset IF: *Turk Genclik Fotballklubb* var ein klubb for tyrkiske gutar i Furuset-området, som starta opp i 1992. Som den første etnisk segregerte idrettsforeininga besto den likevel ikkje lenge, det vart snart ein klubb med medlemmar frå fleire ulike etniske grupper. I 2010 hadde foreininga tre lag, to herrelag og eit damelag, med deltakarar frå mange ulike etniske grupper.

Også andre uavhengige klubbar som ikkje dreiv med fotball kom etter kvart til. I 1996 starta Furuset Frisbeeklubb opp med trening i handballklubben på Furuset. Også denne foreininga stod utanfor Furuset IL. Foreininga samla frisbee-entusiastar til samla trening, for å gjere ein individuell idrett meir sosial. Den vart etter kvart flytta utandørs til Alnaparken, og hadde på det meste over 100 medlemmar. I 2004 skifta klubben namn til *Groruddalen Frisbeeklubb*. *Nedre Furuset Innebandyklubb* vart oppretta i 1997. *Furuset Panthers*, ein klubb for amerikansk fotball starta opp i 2000 (nedlagt) og i 2002, kom ein *landhockey-skule* som hadde håp om å vekse seg stor nok til å kome med i idrettsforeininga.¹³³ Denne førte fram til *Furuset sentrum landhockey*, som trena på IKEA- feltet (Stubberudmyra), og hadde eit juniorlag og eit seniorlag i 2010. I 2007 starta Alna Cricket-klubb opp. Denne foreininga hadde treningane sine på cricketbana på Rommen, men skreiv seg i følge leiargruppa til Furuset, sidan det var her deltakarane hovudsakleg kom frå.

Furuset skoles musikkorps (1946), Furuset Sanitetsforening (1948) og Furuset Pensjonistforening (1955) har dét til felles med nokre av dei førstnemnte idrettsforeiningane at dei vart stifta før 1970, men eksisterte gjennom eller i delar av perioden eg studerte. Furuset

¹³³Akers Avis Groruddalen 23.08.01

Musikkorps haldt framleis på i 2010, det same gjorde pensjonistforeininga, men Furuset sanitetsforening forsvann i løpet av siste halvdel av åttitalet, i takt med at kommunen utvida tenestetilbodet til å gjelde fleire oppgåver som frivillige sanitetsdamer tidlegare hadde stått for.

Omkring 1980 vaks, som vi har sett, det sosiale og kulturelle organisasjonslivet i kjølvatnet av innflyttinga i den nybygde drabantbyen. Fleire foreiningar vart stifta i perioden 1975 til 1985 enn i dei føregåande 70 åra. I samband med opninga av den nye Gran skule i 1978, kom Gran skoles musikkorps i 1979, og Gran skoles kor i 1981. Furuset hadde altså, opp til 2000-talet, to musikkorps i drabantbyen. Desse sleit seinare med rekrutteringa, og i 2010 var Furuset skolemusikkorps slått saman med eit korps på Lindeberg, medan både koret og korpset til Gran var nedlagt.

Lions Furuset kom til i 1978, Furuset Handicaplag i 1982. I 2009 vart Furuset handicaplag utvida til Alna handikaplag. I 1983 vart Furuset Hagelag starta opp, og i 1984 kom ein Selskapsklubb, som arrangerte dans og hyggekveldar for "godt voksne" på senteret, og fellesutflukter om sommaren. I 1986 kom Furuset Rotary. Med unntak av selskapsklubben fans alle desse foreiningane som dukka opp like etter utbygginga framleis i 2010.

På 90- talet var det, som vi såg i kapittel tre, moderat vekst i organisasjonslivet. Utanom innebandyklubben som vart stifta, vart det også etablert ei natteravn-gruppe og ei Røde Kors avdeling på Furuset. Det var først etter år 2000 at ein fekk ei ny bølge med organisasjonsetableringar. Blant desse var Venneforeningen for Furuset sykehjem og Gransdalen bo- og behandlingssenter (2000), Folkeakademiet Furuset (2003), samt fleire religiøse og etnisk baserte organisasjonar.

Det samsvarer med landsundersøkingane at organisasjonane som dukka opp på 2000-talet i stor grad var enkeltstående organisasjonar, utan paraplyorganisasjonar eller overbygning av nasjonal eller regional art. Riktignok vart både lokallag av Folkeakademiet (2003), Natteravnane og Røde Kors (1996) skipa, men ingen av desse var lenger i drift i 2010. Organisasjonane som vart stifta hadde også til dels eit spesifikt lokalt engasjement, (som til dømes Venneforeningen for Furuset sykehjem og Gransdalen bo- og behandlingshjem og fleire ulike innvandrарorganisasjonar) - slik Wollebæk m.fl peika på som ein sentral generelle trend i perioden 2000 til 2009.

Organisasjonane som forsvann frå organisasjonskartet i løpet av perioden, var til ei viss grad organisasjonar som ikkje fekk skikkelig "feste", som selskapsklubben (varte få år) og Røde Kors. Likevel var det ein tendens til at dei eldste foreiningane var blitt redusert i løpet av dei siste 40 åra. Korpsa og velforeininga var redusert og delvis avvikla, sanitetsforeininga var for lengst vekke. Idretten var framleis mest sentral for nærområdet, men det var ikkje dei eldste

allianseforeiningane innanfor Furuset IF som var mest sentrale (kanskje utanom fotball). Heller ikkje den kjente ishockeyforeininga var friteken rekrutteringsproblematikken, som vi skal sjå. Innanfor foreininga forsvann også aktivitetane ski og friidrett ved inngangen av 1980-åra.

Som synt innleiingsvis var idretten heilt dominerande i mediedekninga frå Furuset i perioden 1970-2005. Riktignok var det ei større spredning i type saker i perioden 2000-2005, men idretten sin plass i media var likevel suveren samanlikna med andre frivillige organisasjonar frå Furuset. Dette skulle tilseie at idrettsforeininga har ein særskilt posisjon for nettverksbygging og som identitetsmerke på Furuset.

Sjølv om Furuset idrettsforening starta opp med fotball, og har hatt stor oppslutnad om fleire aktivitetar, har ishockey utmerka seg som den viktigaste og mest suksessbringande idretten. Idrettsforeininga delte i 1993 organisasjonen opp i fire underorganisasjonar, og formaliserte dermed einsrettinga av aktivitetar som hadde oppslutnad og vart satsa på; *Furuset Ishockey Idrettsforening*, *Furuset Fotball Idrettsforening*, *Furuset Tennis Idrettsforening* og *Furuset Håndball Idrettsforening*. Desse organisasjonane vart kalla allianseorganisasjonar som saman utgjorde Furuset Idrettsforening. Ti år seinare vart ei femte allianseforeining etablert då *Furuset Allidrett* vart starta opp og teken med i idrettslaget. På grunn av idretten sin hegemoniske posisjon har eg i dette kapitlet lagt tyngdepunktet på to organisasjonar av denne typen, og intervjuar leiarane for dei to mest sentrale, Furuset Ishockey og Furuset Allidrett, samt snakka med leiaren for Furuset IL.

4.2 Ulvane frå Groruddalen

Av alle allianseforeiningane var Furuset Ishockey Idrettsforening den mest sentrale, om ein ser perioden under eitt. Den hadde den mest suksessrike historia, dei mest ihuga tilhengarane og dei største økonomiske rammene. Som ein leiar for ishockeyforeininga på Furuset gjennom fleire år sa: *"Jeg mener Furuset- Vålerenga på Jordal, det var 6000 mennesker. Folk kom ikke inn!(...) Det er klart det var jo stort."* Ishockeygruppa, og særskilt seniorlaget (som sidan 1990-talet har gått under kallenamnet «Ulvane fra Groruddalen»), sin posisjon i idrettsforeininga kjem klart fram i foreninga si historiebok som kom ut før tusenårsskiftet. Her har dei ulike allianseforeiningane (ishockey, fotball, handball og tennis), fått tildelt høvesvis 42, 13, 10 og 4 sider, og ishockeykapitlet har fått overskrifta: «Norges ledende ishockeyklubb gjennom tidene.»¹³⁴

¹³⁴ Noreng og Danielsen 2001, s. 78

Furuset ishockey hadde sin første glansperiode på 50-talet, med første NM-seier i 1949. Dei neste fem åra vann dei tittelen tre gongar til, og la grunnlaget for eit kjent namn og rykte i ishockey-Norge. Neste glansår var sesongen 1979-80 der eliteserien og norgesmesterskapet vart vunne av Furuset. Nokre gode sesongar fulgte, før siste høgdepunktet i klubben vart nådd med seier i seriemesterskapet og NM-gull i 1990. I 1994 rykka laget ned i 1.divisjon, men fekk ved å fusjonere med Maglerud/Star to sesongar i eliteserien under namnet "Spektrum Flyers". Etter to år var Furuset for seg sjølv igjen, og sank gradvis nedover på tabellen. I 2010 var laget i bunnsjiktet av 1.divisjon. Furuset Ishockey hadde i 2010 569 medlemmar i klubben.

Tilknytning til lokalmiljøet

Den formidable overvekta av saker om ishockey i Akers Avis Groruddalen si dekning frå Furuset, syner at foreininga hadde ein svært sentral posisjon i lokalsamfunnet. Dei sterke resultata og den lange historia (ishockeyklubben vart stifta same år som Norges ishockeyforbund), var med på å sette Furuset på kartet. Om ein ikkje var interessert i ishockey, var dette likevel noko som gav staden identitet. At det på Lindeberg er ein bustadveg dedikert til sporten, Hockeyveien, syner at idretten også var viktig for drabantbyane omkring Furuset.

Leiaren for Furuset Ishockey: Furuset har jo tradisjonelt sett, så lenge jeg kan huske tilbake, trukket til seg barn og ungdom fra langt andre bydeler enn akkurat der vi har holdt til, og det har noe med det renommeeet Furuset har hatt opp igjennom årene når det gjelder ishockey. Holdt på å si helt fra (...) begynnelsen av 50-tallet og oppover, og så hadde man vel da noen nedgangstider selvfølgelig, men på 70-tallet så var man da tilbake igjen (...) og det var rekrutteringer utav en annen verden (...) vi hadde ishockeyskoler som kanskje kunne være en 70-80 og 100 unger på (...) Vi hadde minst et lag i hver klasse på de aldersbestemte trinnene, og det var ikke bare ungdom fra Furuset.

Rekrutteringsgrunnlaget på Furuset har vore jamt bra sidan området tradisjonelt har hatt stor andel av bornefamiliar. Likevel er Furuset også kjenneteikna av stor flyttemobilitet som har gjort at born også forsvinn, mellom anna på grunn av kultur for bukarriere. I 1980 var svært mange nyankomne born og unge i målgruppa for rekruttering. Furuset IF kalla då inn distriktet sine nye bebuarar for å informere om tilbod og for å rekruttere born og vaksne- *"men like viktig er det for foreningen å få vite hva beboerne ønsker"*.¹³⁵ Foreininga skriv at dei i 1980 hadde stor leiarmangel. Dette var like gjeldande 30 år seinare. Furuset Ishockey rekrutterte i

¹³⁵ Akers Avis Groruddalen 06.02.80

2010 framleis frå områder omkring Furuset, men rekrutteringa var generelt på veg nedover, særskilt var den svak frå sjølve Furuset. Denne utviklinga uroa ishockeyleiaren:

vi har vel i dag en 5-6 lag i aldersbestemte klasser, og veldig mange av dem de kommer nok fra andre områder enn akkurat.. enn det som burde vært nær tilknytning her, de gjør nok det.

Leiaren for Furuset IL føyde til: Engasjement fra folk rundt denne foreningen det er ikke sammenlignbart med hva det var for 20 år sia. Men det er nok ikke særegent for Furuset. Det er nok desverre et tegn i tiden at frivillige organisasjoner, det er, slik jeg ser det i hvertfall, vanskeligere og vanskeligere å få, ja vi må jo nesten snakke foreldre- til å delta. Men det er ikke bare Furuset, og det er ikke bare idretten. Hva skal jeg kalle det, dugnadsånden i Norge, den har nok tapt på grunn av TV og dataspill.

Ishockey-leiaren meinte det var fleire faktorar enn at befolkningssamansetninga på Furuset ikkje lenger er som før, som gjorde at klubben møtte motgang. Kanskje måtte dei økonomiske høva ved klubben ta ein del av skulda, etter at klubben hamna i gjeldskrise etter spelarkjøp, og ikkje oppnådde resultat på 90-talet. Største problemet meinte han likevel låg «i tida» og at det ikkje er nokon foreldre «som trykker på.»

Dagleg leiar i Idrettsforeininga sa det slik: Men det også møte opp klokka fem, trene til klokka sju og liksom de og de faste dagene i uka, det er ikke alle som er interessert i. Men hvis vi kan komme innom på mandag en gang og så komme innom på fredag en gang og så videre, det passer dem mye bedre. Dette her med faste rutiner, fordi at da er de nødt til å ha hjelp hjemmefra, passe på at ungene kommer dit og dit og dit..

Ishockeysjefen: Vi ser utfordringene med dette her. Og vi er vel litt sånn på leit for å finne.. vi veit at det er andre idrettsforeninger eller organisasjoner andre steder i Norge som har slitt med akkurat det samme. Og vi skal bruke nå litt tid gjennom dette året her for å prøve å finne; hva har andre gjort for å tilpasse seg en ny verden for si det sånn, og det er vel prioritet hos oss nå gjennom denne vinteren her for å se hva kan vi gjøre, hva kan vi få av ideer og tanker, hva har andre gjort som de har lykket med. For vi har innsett at det må vi gjøre. Ikke bare fordi kanskje rekrutteringa går nedover, men vi har tross alt, som jeg ser det, et ansvar, enten du er norsk eller hva du er i denne bydelen her..

Ishockeyleiinga var villege til å gjere endringar som kunne appellere til befolkninga på Furuset, no som på åttitalet. Likevel kunne ein få inntrykk av at det baud på nye utfordringar å kome i møte den auka kulturbreidda. Som sitatet over syner, var dei i beit etter kva tiltak som kunne

betre situasjonen. Dei meinte også at det ikkje berre handla om å tilpasse seg andre kulturelle tradisjonar.

Dagleg leiar Furuset IL: Det er en del foreldre som sier det at vi må komme i gang med idretter som er positive i Pakistan, ikke sant, idretter som er fremtredende i andre land hvor det er mange som kommer fra, men det viser seg at det er foreldrene det, som vil at ungene sine skal spille cricket da, eller, ikke sant, ungene vil ikke. Det er så rart.

Leiaren for Furuset Ishockey, som var talsmann for den idretten som har falle frå den høgste trona i bydelen, er likevel klar på at organisasjonen hadde eit ansvar for å vere ei idrettsforeining først og fremst *for* lokalmiljøet.

Vi ligger jo her vi ligger, og som jeg ser det, vårt ansvar det er jo å lage et tilbud for barn og ungdom primært sett i nærområdene og i bydelene. Og som jeg har sagt, det er mulig at Furuset må tenke også litt annerledes, skal man kanskje prøve å gjøre noe med andre typer idretter som kan fange opp de som ikke, holder på å si, holder på med det vi tradisjonelt har gjort, det er mulig det.

At Furuset i 1998 fekk ny ishall har gjort at ishockey som tilbod i idrettslaget nok likevel vert ståande, sjølv om brukarane i aukande grad kjem frå andre delar av Oslo. Fasilitetane trekk til seg klubbar også frå andre delar av byen, til dømes starta OSI (Oslo skøiteklub) opp med skøyte- og kunstløptrening her i 2009. Denne klubben har til vanleg hovudstadion på Frogner. Vanlegvis er det ei kommunal oppgåve å bygge fotballbaner og idrettsanlegg, men på Furuset eig og driftar klubben sjølv sitt eige anlegg. Grunnen til at dette er mogleg er at klubben først vart donert ei tomt til idrett, kor dei med eigne midlar og dugnadsarbeid mellom anna hadde fått i stand isbane, fotballbane og frå 1934, eige klubbhus. Tomta vart seinare ettertrakta til forretningsbygg, og på 90-talet vart ein avtale med IKEA klar. IKEA overtok tomta til idrettslaget mot at dei sette opp ein ny ishall og laga nye fotballbaner til idrettslaget.¹³⁶ Dette gjorde at Furuset idrettsanlegg vart oppført, til ein verdi på nærmare 120 millionar kroner, utan kommunal kapital. Striden om å få støtte til drift, sjølv om anlegget ikkje er eigd av kommunen, har vore lang, og i 2009 stod framleis idrettslaget for hovuddelen av driftskostnadane. Dette finansierte dei gjennom utleigeinntekter, styrt gjennom eit eige ideelt aksjeselskap, der inntektene og eit eventuelt overskot gjekk tilbake til bygg, anlegg og aktivitetar. Leigeinntektene kom hovudsakelig frå deira eigne allianseforeiningar, noko som

¹³⁶ Striden om kven som skal eige det nye anlegget pågår fortsatt, sjå f.eks i Aftenposten Aften 06.04.11

gjorde at det var deltakarane som betalte for drifta gjennom kontingent. Dette gjorde at tilbodet på Furuset var noko dyrare enn klubbar i kommunale bygg.

Intervjuar: Er det dyrare å vere medlem i Furuset enn andre plassar?

Dagleg leiar Furuset IL: Ja. Det er det.

Intervjuar: Er det noko som er dyrare enn andre ting?

Dagleg leiar: Ja det er klart, tennis er jo en veldig dyr idrett egentlig. Ishockey, mye dyrt utstyr. Ishall.. Du kan si, det er noen anlegg som er dyrere å drifte enn andre, og bad og ishall- det er de dyreste anleggene å drifte.

Dagleg leiar i Furuset idrettsforeining meinte dette kunne forklare noko av problema med rekruttering. I tillegg la han vekt på at det var snakk om idrettsgreiner som var kostbare utstyrmessig. At foreininga hadde større kostnad knytt tenestetilbodet som følge av at dei sjølv eigde bygga var noko leiinga var opprørte over. Dei meinte det var urettferdig sidan dei skaffa eit stort og dyrt idrettsanlegg til bydelen og faktisk gav kommunen sine innbyggjarar eit tilbod på lik linje med kommunale anlegg.

Økonomisk stod det betre til med allianseforeininga Furuset Allidrett, som også har vore eit av satsningsområda lokalt i Groruddalssatsinga. Her var aktivitetane ofte tilnærma gratis, og hadde på grunn av utstrakt samarbeid med bydelen om aktivitetstilbod, nok økonomiske overføringar til stadig å kunne utvide tilbodet til barn, unge og vaksne med særskilte behov i regionen.

4.3 Furuset Allidrett

Furuset Allidrett vart starta opp i 2003. Målet med allidretten var å skipe ein organisasjon som skulle gje born, unge og vaksne eit annleis aktivitetstilbod enn dei tradisjonelle foreiningane gjorde, gjennom ein lausare organisasjonsstruktur. Foreininga hadde fleire ulike aktivitetstilbod for ulike målgrupper, kor fellesnemnaren var at det skulle dreie seg om lågterskeltilbod med målsetnad om å skape samhald og toleranse i lokalmiljøet. Dei fleste aktivitetane skjedde i kontaktflate med kommunale ansvarsområder, og vart difor støtta både med kompetanse og økonomi gjennom eit utstrakt samarbeid med bydelsadministrasjonen. Foreininga samarbeidde også breitt med andre organisasjonar i nærområdet.

Aktivitetar innanfor allidretten som retta seg mot vaksne, var stort sett tilbod om trim utan konkurranse-element. Gjennom lågterskeltilbod var aktivitetane tilrettelagt for brukarar som elles ikkje ville kome inn i ei idrettsforeining. *Mandagstrimmen* var eit samarbeid mellom Allidretten og Furuset kvalifiseringssenter, og gav trimtilbod til innvandrar kvinner.

Torsdagstrimmen var eit aktivitetstilbod til personar med psykiske problem, med ei målsetning

om å gje «et fleksibelt og brukervennlig tilbud til fysisk aktivitet»¹³⁷. Stavgang og trimaktiviteter tilbydde fellesturar, og anna trening for utrena personar. Tiltaket var meint som eit livsstilstilbod til personar som var i risikosona for diabetes type to.¹³⁸ *Sprett og Sprell* hadde deltakarar med fysisk/psykisk utviklingshemming på diverse aktivitetar og koordineringstrening ein gong i veka. Deltakarane her var bebuarar frå ulike bukollektiv i bydelen.

Aktive barn og foreldre var eit vekebasert arrangement på dagtid som samla om lag 100 born og foreldre til sang og leik. *Moro med leik* var eit tilbod til 11 SFO-grupper i samarbeid med tilsette i Stovner og Alna sine SFO-grupper. Fire dagar i veka kom nærmare 600 born for å delta i is og hall-leik og introduksjon i dei ulike idrettsgreinene på Furuset.

Unge fekk først eit utbreidd tilbod i 2005, då *Ung i Forum* kom i gang. Allidretten starta med tilbodet som ein reaksjon på utfordringar direkte knytt til tre tilhøve; sviktande rekruttering, aukande bråk i nærområdet og oppslag i media om dette, som igjen førte til at Furuset sitt rykte vart dårlegare. Tiltaket kom i stand i samarbeid med bydelen sitt ungdomsråd, Gran skole, Furuhuset og organisasjonane *Furuset supporterklubb* og *Fredsduene for ungdom*.¹³⁹ Tilbodet var ei blanding mellom ungdomsklubb, med diskotek og bortennis/biljard- tilbod på fredagskveldane, og lavterskel idrettsrekruttering med open hall laurdag og måndag, kor trampoline, ballspel og musikkaktivitet var ein del av tilbodet. Seinare kom også tilbodet om open hall kun for jenter, aktivitetar kalla *Moro med ball*, som gjorde organisasjonen meir attraktiv for muslimske jenter og deira foreldre. I 2008 starta allidretten også opp med *Alnaskolen*, som gav engasjerte unge deltakarar i Forum moglegheit for leiartrening. Målet med prosjektet var også ein strategi for vidareutvikling av miljøet:

Opplæringstilbudet kan også fungere som base for etablering av en lokal "kulturpatrulje", en slags pool av unge ledere som kan påta seg ulike kultur- og fritidsrelaterte oppgaver i lokalmiljøet på frivillig basis eller gjennom betalte oppdrag.¹⁴⁰

Furuset Allidrett markerte seg sterkt i lokalmiljøet utover på 2000- talet, og hadde i 2010, med sine 659 medlemmar, gått forbi ishockeyforeininga i medlemstal. I tillegg var det registrert omkring 500 brukarar av ikkje-medlemsbaserte aktivitetar, som open hall for ulike

¹³⁷ <http://www.ungiforum.no/torsdagstrimmen.html> lest 10.05.11

¹³⁸ <http://www.furuset.no/Arets-idrettslag-2006.458354-45.html> lest 10.05.11

¹³⁹ Foreininga Fredsduene for ungdom, står det meir om i kapittel 7, "Etnisk baserte og integreringsfokusererte organisasjonar".

¹⁴⁰ <http://www.ungiforum.no/alnaskolen.html> lest 10.05.11

aldersgrupper. Idrettsforeininga har fått ein god del merksemd for denne nysatsinga som utvida tilbodet gjennom 2000-talet, og vann mellom anna prisen "Årets idrettslag" - prisen til Oslo kommune i 2006, for sitt allsidige tilbod og det samfunnsmessige ansvaret foreininga tok.¹⁴¹

Allidretten og nærområdet

Sjølv om allidretten har samarbeidd med fleire institusjonar som er meir eller mindre byomfattande, har dei frie tilboda, ungdomsarrangementa og open hall, vore fokusert mot dei nære omgjevnadane. Leiaren for Furuset idrettsforeining var stolt av det organisasjonen hadde fått til gjennom allidretten sine tilbod:

Det som det burde og kunne vært mer fokusering rundt, det er nettopp det jeg nevnte med denne allidretten der, for den er etter min oppfatning ganske unik, og det er vel kanskje den alliansen som betyr mest for nærområdet per i dag hvertfall.

Som nemnt innleiingsvis kom organisasjonen også til dels som følgje av problemområder i nærmiljøet. Då Furuset bydel i 2001 ikkje lenger såg seg råd til å drive ungdomsklubb merka leiinga i idrettsforeininga at miljøet vart forsura, og samarbeidde som nemnt med fleire for å gjere noko med situasjonen.

Leiar for Furuset IL: For oss som holder til i denne bydelen hvor vi har kan du si en helt annen sammensetning i dag blant de som bor og tilhører Alna enn man hadde for la oss gå tilbake 10-15-20 år tilbake. Så du kan si, hele tiden så har man vært nødt til å tilpasse aktivitetene. Man har klart å videreført håndball, fotball, ishockey og tennis- som er veldig populære idretter selvfølgelig. Men samtidig har man fått en litt annen vinkling på dette gjennom Furuset Allidrett, som da er et tilbud som støttes (...) litt av både bydel og av Oslo idrettskrets som tiltak, ..aktivitet for litt andre barn og unge. Når ungdomsklubben her nede på Furuset ble lagt ned, så opplevde vi et problem her oppe for da kom ungdommen hit. Og da var det litt sånn, ja litt sånn småproblem, med litt støy og småhærverk og litt sånn, og så fant vi ut at dette må vi få gjort noe med. Og det var jo litt av grunnen til at vi kom i gang med det prosjektet, støtta økonomisk av bydelen, med det at vi har; hver fredag så har vi Ung i Forum i disse områdene som vi her sitter og ute der så er det alt fra 100-200 ungdommer som er her. Lørdagskvelder så har vi åpen hall, altså, det er jo da på helger kan du si, som gjør nå at ungdommen holder seg her i stedet for å dra ned i byn. Så vi bidrar veldig aktivt. Hadde vi vært en normal

¹⁴¹ <http://www.furuset.no/arets-idrettslag-2006.458354-45.html> lest 10.05.11

idrettsforening, så hadde vi ikke gjort det. Så vi har tatt et samfunnsansvar med den situasjonen for både barn og unge i bydelen og sammensetningen som er her oppe.

Då Trygve Lie- statua utanfor Furuset senter vart ramponert, var det fleire i organisasjonslivet som erkjente at noko måtte gjerast, fortalde leiaren for Furuset Allidrett. Mange av dei tiltaka som i vart iverksette har i etterkant blitt styrka av Groruddalssatsinga. Under satsingsområdet miljø og samhandling, har Furuset Allidrett vore sett på som ein ressurs det har vore verdt å satse på. Dette gjorde det mogleg for foreininga å betale instruktørar, som blant anna har vore rekruttert, ikkje frå foreldregenerasjonen, men blant dei unge gjennom leiarprogrammet i Alnaskolen (sjå under). Leiaren for Furuset Idrettsforeining er oppteken av samfunnsansvaret dei tek, og meiner også at det er her nøkkelen til vidare samfunnsbygging ligg:

Jeg tror Furuset har fått en veldig negativ status de siste åra. (...)jeg tror ikke stat/kommune kan gjøre noe med det, jeg tror det må være lokale organisasjoner, som idretten, som musikkorps, som masse frivillige organisasjoner. Jeg tror kanskje de evner mye mer å få stabilisert en bydel enn en kommune eller bydel kan gjøre sjøl. Det tror jeg faktisk.

Ishockeyklubben og allidretten syner to svært ulike måtar å bygge fellesskap på i lokalmiljøet. Sidan dei rekrutterte frå ulike segment opererte idrettslaga som komplementære organisasjonar i lokalmiljøet. Ishockeyforeininga samla folk frå Furuset og omegn og markerte staden gjennom ei suksesshistorie innanfor konkurranseidrett, som fremma stoltheit og tilhøyrslø. Innanfor allidretten har ein satsa på å "få med alle", og vere eit tilbod om ein møtestad særskilt for nærområdet Furuset. Medan ishockeyforeininga var sentral på grunn av posisjonen dei hadde opparbeidd seg gjennom gode resultat i konkurranseidrett, var allidretten sentral fordi den knytte til seg svært mange gjennom å tilby ei stor breidde av mindre konkurransefokuserte aktivitetar.

I høve til dei kvalitetane Putnam meiner er naudsynte for å skape sosial kapital, ser ein at den opnaste organisasjonen, allidrett, har hatt stor vekst og suksess i området. Alle organisasjonsleiarane eg snakka med haldt fram denne organisasjonen som av dei mest sentrale på Furuset. "Alnaskolen for unge ledere", som først kom til i 2008, kan sjåast som ei formalisering av dei sosialiserande og demokrati-opplærande funksjonane i organisasjonslivet har vorte halden for å vere. Satsing på opplæring av nye leiarar er då også eit strategisk grep i møte med det som vert omtala som problem "i tida". Organisasjonsleiarane eg snakka med, syntest at det var generelle problemstillingar som gjorde rekruttering vanskeleg, heller enn at det

skuldast endringane i befolkningssamansettinga. Likevel heldt dei fram at det var utfordringar knytt til å finne meir "riktige" aktivitetstilbod i høve til den samansette befolkninga. I eit intervju eg gjorde med ein tidlegare leiar for Furuset Høgre, kom det fram at han hadde trua på at det var lettare å drive organisasjonsarbeid i samtida enn tidlegare. *"Det kan jo være lettere i dag vet du. Inntrykk av at, en del av de innflytterne, innvanderne, de har nære kontakter, særlig pakistannerne og sånn"*¹⁴² At idretten også sleit med engasjement blant vaksne i 1980 kan også vere med å moderere biletet av at 'alt var lettare før.'

Idretten har synt seg imøtekommande med utfordringar knytt til endringar i befolkninga, både i møte med den omveltande innflyttinga i 1970-åra, og i møte med det auka etniske mangfaldet. Likevel har det etniske mangfaldet ført til ei utviding av idrettstilbodet utanfor Furuset IL, både i form av større breidde innanfor ei idrettsgrein, men også gjennom oppretting av nye idrettsgreiner. Lausare organiserte fotballklubbar som Oslo City Fotballklubb og Turk Genclik fotballklubb har fått oppslutnad.

Andre kulturelt og sosialt orienterte organisasjonar på Furuset, som til dømes korpsa, har tilsynelatande hatt større problem enn idretten med å imøtekomme endringane i befolkningsgrunnlaget. Kanskje skuldast dette at korpsa i større grad enn idretten er kulturelt bunde, og mindre tilgjengeleg for folk med annan kulturell bakgrunn. Generelt er biletet innanfor denne kategorien at dei eldste organisasjonane står svekka mot dei nyare foreiningane som ofte også er meir lokalt forankra og har ein meir fleksibel struktur.

Sosiale og kulturelle organisasjonar utgjer den største kategorien av organisasjonar på Furuset. Den nye folkesamansetninga gjer at religion har fått ei meir sentral rolle også for frilynte organisasjonar som idretten. Leiaren for allidretten var oppteken av å imøtekomme det faktum at ein på Furuset i dag finn mange som set trua og religionen høgt. Han har mellom anna foreslått å legge til rette for religions-utøving gjennom å bygge bønerom og avskjerma garderobesystem for jenter, dersom det skal byggast nye idrettsanlegg i Groruddalen. Dette vil kanskje også gjere organisasjonane "konkurransedyktige" ovanfor forsamlinger som driv idrett innanfor forsamlinga sine eigne organisasjonar. Slike organisasjonar og andre religiøse organisasjonar skal vi sjå meir på i neste kapittel.

¹⁴² Intervju med leiar for Høyre og kona, jmf. Kapittel 7, *"Etnisk baserte og intergreringsfokuserede organisasjonar"*.

5 Religiøse organisasjonar

Furuset har et godt nærmiljø som vi er stolte av. Her bor det folk fra hele verden med ulike tro og livssyn. Men vi er enige om at alle har samme rett til å være her. Vi vil bidra aktivt til at alle kan leve fredelig side om side i nærmiljøet, uavhengig av bl.a. etnisitet, hudfarge, religion og livssyn.¹⁴³

**Felles fråsegn, underskrive av bydelsdirektør,
bydelsutvalsleiar og muslimske leiarar 9. november 2009**

Den store endringa i den religiøse delen av organisasjonslandskapet på Furuset skjedde då skiljet ikkje lenger gjekk mellom om ein var kristen eller ikkje, men om ein var kristen, hindu, sikh, ahmadiyya-muslim, shia-muslim, sunni-muslim, eller noko heilt anna. Dette kan vere vanskeleg i eit lite lokalsamfunn, noko bydelen uttrykte eit ønske om å komme i møte då dei formulerte utsegnet over. Dei tre største muslimske forsamlingane, bydelsutvalet og bydelsdirektøren skreiv under på denne statuttten i 2009. I dette kapittelet skal eg framstille og diskutere nærare dei organisasjonane som har hatt eit religiøst grunnlag og sjå på deira plass i lokalmiljøet. Eg vil til slutt gå nærmare inn på to lokale religiøse organisasjonar; den lokale speidertroppen Furuset KFUK/KFUM speiderne, og Majlis Kuddam-ul-Ahmadiyya Norge (MKA)- ungdomsorganisasjonen for menn i Ahmadiyya-forsamlinga, basert på intervju med leiarane for desse.

5.1 Kristne organisasjonar på Furuset

Skiljet mellom ei religiøs foreining og eit trussamfunn er ikkje alltid like synleg. Dei fleste trussamfunn har aktivitetar utanom religiøse messer, enten det dreier seg om korantimar eller kor, men ikkje alle. I denne gjennomgangen er det naturleg å fokusere på aktivitetane som ikkje dreier seg om direkte religionsutøving, som søndagsskule, fredagsbøn eller gudsteneste, men som i tillegg til å vere underlagt trussamfunnet har særeigen aktivitet og eigne medlem, som religiøse kor og ungdomsforeiningar.

¹⁴³ <http://www.bydel-alna.oslo.kommune.no/article150736-1043.html> lest 10.05.11

I motsetning til utviklinga på landsbasis, har Furuset hatt ei auke i religiøse organisasjonar dei siste 40 åra. Både det kristne og det muslimske organisasjonslivet har vore relativt stabilt, utan dei heilt store endringane i tilbodet, sjølv om kyrkja har merka at medlemsgrunnlaget har vorte mindre. På byrjinga av 1970- talet besto dei organisasjonane på Furuset som hadde religiøse fundament, av fem foreiningar. Der var barneforeininga Solstrålen, Misjonsforeningen, KFUM Triangel gutteklubb og KFUK pikespeidere (sovande foreiningar), og Høybråten og Furuset Kr. Ungdomsklubb. Noko kyrkje fanst ikkje på Furuset før kyrkja vart bygd der i 1980 (det låg trulegvis ei kyrkje der i middelalderen).¹⁴⁴ Innbyggjarane på Furuset sokna til Østre Aker Kirke på Ulven. Likevel hadde ein også tidlegare gudstenester i bygda, enten på skulehuset eller i velhuset. I tillegg var det høve til å nytte tilboda i Høybråten kyrkjekrets.

Etter at kyrkja vart bygd og oppført som ei arbeidskyrkje, eit bygg for fleire bruksområde enn kun å vere eit kyrkjerom, kom det til fleire nye organisasjonar, som ei barnegospelgruppe og ein klubb for born mellom ti og 13 år.

Innanfor den kristne forsamlinga på Furuset hadde misjonsforeininga halde på gjennom heile perioden 1970 til 2010, det same gjalt søndagsskulen. *Misjonsforeininga* var også den eldste foreininga på Furuset, stifta allereie i 1869. *Speidergruppa* som vart stifta i 1945, låg stundom nede, men hadde sidan 1978 vore i jamn drift med både gute- og jentespeidargrupper, først separat, seinare samla. Barneforeininga *Solstrålen* kom truleg til om lag på same tid. Kyrkjelyden har hatt fleire ulike kor opp i gjennom perioden etter utbygginga på 70-talet. *Barnegospelkoret FuBaGo* og vaksenkoret *Løs Raffinade* var blant dei som hadde halde på lengst. *Løs Raffinade* gjekk inn i Furuset kammerkor mot slutten av 90-talet. Dette koret vart likevel kortvarig. Barnegospelkoret *Fubago* gjekk i 2010 inn i Ellingsrud familiekor.

Furuset kyrkje var med på eit initiativ til norskkurs for innvandrarar første gong i 1980, og samarbeidde med bydelen og Arbeidernes Opplysningsforbund (AOF Oslo) om drifta av denne. Kyrkja arrangerte i ei årrekkje også Internasjonal fest i kyrkja. *10-13 Klubb* var ein pizza- og aktivitetsskveld som vart arrangert ein gong i månaden. På slutten av 90- talet var dette ein populær aktivitet, med brei deltaking på tvers av etniske skiller. Om lag 150 born mellom 10 og 13 deltok på her i åra før tusenårsskifte. I 2008 vart denne foreininga knytta opp til sentralorganisasjonen KFUK/KFUM. *MSM- Musikk-Scene-Mening* var ei aktivitetsgruppe for born i alderen ti til 13, same aldersgruppe som for 10-13-klubb. Denne klubben kom til først i 2008, som ein del av kyrkja si satsing på eit trusopplæringsprosjekt. Kyrkja har også hatt

¹⁴⁴ Sjø f.eks Akers Avis Groruddalen 18.06.10

seniortreff på føremiddagane, og kvinnegrupper på mandagar, utan at dette var basert på faste medlem, men på å halde ope hus for interesserte.

5.2 Muslimske organisasjonar på Furuset

På Furuset var det i 2010 fem moskear, tre av desse var registrert hos Fylkesmannen i Oslo og Akershus som trussamfunn. Muslim Senter Furuset starta opp i 1999 under navnet Almuslim Senter og var ein sunnimuslimsk moské med eit pakistansk tyngepunkt. Ut i frå denne har det skote ut to andre fraksjonar, som har drive moské, men som ikkje var formelt registrerte, ikkje hadde tradisjonelle lokale, eller organisasjonsdrift utover bøn og forkynning. Desse moskeane hadde meir form av ei ad hoc-organisering som følge av ueinigheiter med Muslim Senter Furuset, og hadde heller ikkje formelle namn. Muslim Senter Furuset har forutan bønemøter hatt undervisning av born og unge i Koranen fire vekedagar, i tillegg til timar i urdu og islam i helgene.

Den afghanske moské var også sunnimuslimsk og mottok i likskap med Muslim Senter Furuset stønad gjennom «statsstøtte til tros- og livssynssamfunn», forvalta av Fylkesmannen i Oslo og Akershus. Moskeen starta opp i 2008, og har halde seg til tradisjoenll forkynning. Den siste offisielle moskéen på lista til fylkesmannen var Bait-un-Nasr, ein Ahmmaddiya-moské. Moskéen, som først i 2011 skulle opne opp på Furuset, har drive byggearbeid og vore til stades i lokalmiljøet i nærmare ti år gjennom ein problemfylt byggeprosess. Dette trussamfunnet hadde to underorganisasjonar, ein kvinneorganisasjon for kvinner i alle aldrar, og ein organisasjon for menn mellom 15 og 40 år. Begge organisasjonane heldt diskusjonsgrupper og seminar omkring trusspørsmål, men organisasjonen til mennene romma også idrettsgrupper, grupper som trena og dels konkurrerte i badminton og fotball.

I 2002 starta den muslimske stiftelsen Urtehagen oppatt ungdomsklubben på Furuset etter at kommunen ikkje hadde sett seg råd til å drive den lenger. Drifta varte likevel berre eit år før den på ny vart lagt ned.

Sjølv om sikhane sitt tempel, Gurduara Sri Guru Nanak Dev Ji, låg på Alnabru, synta det seg at også dei hadde tilknytning til Furuset gjennom idrett, med ballspel for born og unge på fotballbanene på Furuset i helgene. Men det var det muslimske og kristne miljøet som skipa organisasjonar som har hatt adresse Furuset, og difor har eg konsentrert med om desse, sjølv om befolkninga på Furuset speglar mange fleire retningar, med religiøse sentra utanfor drabantsentrumet.

Dei fleste organisasjonane innanfor det religiøst fokuserte organisasjonslivet stod i prinsippet for seg sjølv, utan tilknytning til sentrale eller regionale organisasjonsledd. (Unntaka her var speidergruppa (og etter kvart 10-13 klubb) og misjonsforeininga). Likevel var tilknytninga til forsamlinga så sterk at dei kan seiast å ha ein overbygning i denne. Felles for dei religiøse organisasjonane eg snakka med var at dei ikkje skilde sterkt mellom forsamlinga og foreininga. Leiaren for speidaren uttrykte det slik:

Noen steder så snakker man, hvis man skal være imøtekommende til speiderne, så sier de menigheten og speideren, men det sier man ikke her. Fordi, du ville aldri sagt menigheten og søndagsskolen, fordi søndagsskolen er en del av menigheten, men her er speideren også en del av menigheten.

5.3 Ahmadiyya-forsamlinga og tilhøvet til nærområdet

Majlis Kuddam-ul-Ahmadiyya Norge (heretter forkorta MKA) er ahmadiyyaforsamlinga sin ungdomsorganisasjon for gutar. For å vere deltakar i organisasjonen måtte ein vere ahmadiyya-muslim. Foreininga hadde i 2010 om lag 280 medlemmar, og hadde fleire ulike typar aktivitetar, laust organisert utan faste møtetidspunkt eller møtestadar:

..vi har koranklasser, vi har opplæringsklasser knyttet til, både til teologi og annet, vi har diskusjoner, vi har årsstemne (...) vi drar på hytteturer sammen, det gjorde vi nå for ikke så veldig lenge tilbake, et par måneder tilbake. Så har vi gjerne treningar. På vinteren så leier vi gjerne hall slik at ungdommer kan møtes, og enten sparke ball eller spille badminton eller noe sånt. Og om sommeren så er det mange som er allerede medlemmer av forskjellige cricketklubber, så de spiller da i de klubbene. Menigheten har sånn sett ingen egen klubb, heller ikke ungdomsorganisasjonen. Men vi har fått registrert en sånn fotballklubb innenfor det som kalles for innendørsfotball, futsal kalles det. Der har vi fått registrert et lag, og de spiller og de deltar både her i Oslo og også i Kristiansand. For vi har en avdeling i Kristiansand også, så vi besøker dem også hvert år, og de stiller opp med sitt lag og vi stiller med vårt, og sånn sett så er det to lag da som deltar på våre vegne. Så det er mange sånne aktiviteter som foregår da hele tiden.

MKA gav altså deltakarane eit breitt tilbod. Idrettstilbodet gjorde at medlemmane i stor grad kunne få sine aktivitetsønsker oppfylt innanfor forsamlinga sine rammer. Då moskéen enno ikkje var opna i 2011, har organisasjonen stort sett hatt samlingar andre stadar enn på Furuset, men organisasjonen har likevel vore aktivt til stades i lokalmiljøet i lang tid, mykje på grunn av

eit langvarig dugnadsarbeidet for å få moskéen ferdigstilt. Forsamlinga har også nytta skulelokala til Gran til store arrangement i vente på at moskéen skulle stå ferdig.

Her, imens moskeen har blitt bygget så har det blitt gjort masse dugnadsarbeid. Blant annet snørydding. Altså jeg husker, i fjor var det vel, når vi bare hadde strukturen og ikke taket var lagt på så det snødde noe enormt, så da var det jo, jeg tror det var to- tre uker at det var 10-12 personer som kom hver dag og jobba her. Så det er mye dugnadsarbeid og mye dugnadsånd blant oss, heldigvis, og det håper jeg fortsetter.

Nokre personar har gjeve uttrykk for at dei nye elementa som har følgt med den stadig meir multietniske befolkningsutviklinga på Furuset, har virka framandgjerande for dei.¹⁴⁵ Det største symbolet, i alle fall i utstrekning, har vore nettopp den nye ahmadiyyamoskéen med tradisjonell arabisk arkitektur, eit bygg på 3540 kvadratmeter sentralt på Furuset. Moskéen har blitt Nordens største, med plass til opp mot 5000 menneske, og har sett preg på sentrum av Furuset. Sidan trua til ahmadiyya-muslimane er kontroversiell innanfor sunni- og shia-islam er det også innanfor denne delen av befolkninga nokre som er skeptiske, som ein bebruar synleggjorde då han omtala moskéen som Nordens største tikkande bombe.

Noko av dugnadsarbeidet ungdomsforeininga har lagt ned, har vore vakthald på bygningsplassen for å hindre hærverk. Leiaren for MKA, som budde på Furuset frå 13- års alderen til han vart vaksen, trur at ei religiøs bevisstgjeriing i det meir etnisk mangfoldige Furuset ein no ser gradvis har vakse fram.

..det var ikke det religiøse som var det gjeldende for hvem man sparka ball med, så man tenkte ikke på det. I hverfall ikke da. Det er kanskje kommet litt mer i bevisstheten nå. Spesielt, jeg vet ikke, kanskje fordi vi har fått reist opp en moské her, kanskje derfor, men i hvertfall så har det dukket opp mer i, det er kommet mer i sinn nå da, eller dem tenker kanskje mer på det, i hvertfall så er det kanskje mer et samtaleemne hjemme, i de tusen hjem her borte. Om hvordan man skal forholde oss [seg] til sånne ahmadyyamuslimar.

MKA- leiaren peika her på at det var kome eit skilje mellom kven ein sparka fotball med og ikkje i nyare tid. Slik religiøs etnifisering av aktivitetar stod organisasjonen sjølv for gjennom tilbod til idrettsaktivitetar gjennom ungdomsforeininga. Sjølv om etnisk idretts-segregering hadde funne

¹⁴⁵ Jmf. Leiaren for sanitetsforeiningen i kapittel 6 "Politiske organisasjonar". Dette kom fram også på Folkemøte om integrering i Groruddalen på Rommen 12.10.10 og gjennom intervju med leiaren for Furuset Allidrett.

stad også tidlegare på Furuset, som vi har sett, var slik segregering basert på religiøs tilhøyrse var nytt. Sjølv om han peika på at det kunne ha noko med motstand mot moskéen å gjere, la han vekt på at motstanden hadde sine røter i blasfemilovene som kom på 80-talet i Pakistan. Dei lovfesta at ahmadyyamuslimane ikkje skulle ha rett til å kalle seg muslimar, og stempla dei som kjettarar. Trass i denne oppfattinga og at moskéen hadde vore utsett for gjentatte hærverks-episodar slik at dei periodevis måtte drive kontinuerlig vakthald på moskéen, la leiaren for MKA vekt på at dei ikkje anklaga nokre av dei andre moskéane for å tale i mot dei. Det dreidde seg, slik han såg det, om påverknad frå Pakistan. Han synta til godt samarbeid med bydelen. Forsamlinga har også vore oppteken av å bidra positivt i lokalsamfunnet på Furuset:

...menigheten har hatt et godt samarbeid med bydelen ganske lenge..det tror jeg, om jeg sier i ti år så vil ikke det være helt feil altså. Og det har da i forskjellige sammenhenger så har da vi kunne bidratt med, og det føler vi oss glade for, (...) hvor det har enten vært tiltak som bydelen har arrangert selv, eller hvor det har vært andre som i regi av bydelen har arrangert, altså der nevnte jeg jo blant annet Alna Mat- og Kulturfestival, der har vi bidratt blant annet som parkeringsvakter og vakthold. Nå denne sommeren her, så var det Furusetfestival, og der bidro vi med parkeringsvakter, så nå snart så vil det være Superrusken, og der deltar menigheten, så er det jo alltid sånn rusken på vårparten, i mai-tida, da deltar vi. Og så er det noe som vi kaller for nyttårsdugnad, det er noe bare vi gjennomfører da.

Nyttårsdugnaden gjekk ut på å rydde opp i parkområder rundt omkring i Oslo og på Furuset, etter rakettoppskyting og fest.

MKA- leiraren fortel også om dialog og samarbeid med nokre andre frivillige organisasjonar på Furuset. Då representantar frå ahmadyiaforsamlinga tok initiativ til ei veldedig lokal foreining, *Alna for alle*, som med aksjonar skulle samle inn pengar til idrettsutstyr til skulane i Alna, samarbeidde dei mellom anna med idrettsforeininga.¹⁴⁶ På spørsmål om kva organisasjonar han opplevde som synlege på Furuset, var svaret aktiviteten som foregår i Furuset Forum, og at han håpa hans eigen organisasjon kunne knyte sterkare band der i framtida.¹⁴⁷

Alnaskolen er jo en organisasjon som er ganske synlig. Altså de har mange positive prosjekter som de jobber med, de har mye samarbeid med Furuset Forum som også er et synlig lag. Vi vet jo foreløpig ikke hvordan det går, men jeg håper at vi i fremtiden, at vi kan sette i gang eller ha

¹⁴⁶ Akers Avis Groruddalen 04.02.10. Alna for alle vert omtala meir i kapittel 7: "Etnisk baserte og integreringsfokuserte organisasjonar".

¹⁴⁷ Furuset Forum er idrettsforeininga sine lokaler midt i Furuset sentrum, der også allidretten og Alnaskolen held til.

prosjekter som, hvor vi kan samarbeide da. Og det tror jeg nok kommer også, så det vil jeg tro. Vi har jo allerede vært i kontakt og samarbeida med dem i forbindelse med Gå for Alna- dagen, så jeg ser ikke bort i fra at vi også kan ha andre prosjekter hvor vi kan delta.¹⁴⁸

Religiøse organisasjonar hadde, som synt i kapittel tre, statistisk sett låge oppslagstal i lokale media. Berre i perioden 2000-2005 kom muslimske foreiningar i lokalavisa sitt søkelys. I denne perioden kom til gjengjeld Ahmadiyya- muslimane hyppig i avisa som følgje av stadige praktiske problem med bygginga av ein moskéen. Problema dreidde seg ikkje berre om hærverk, forsamlinga fekk også problem då entrepenøren for bygget gjekk konkurs. Byggeprosessen vart langvarig og konfliktfylt og vakte dermed media si interesse. Inntrykket ein sit att med frå media, er dermed eit bilde av ei forsamling som tidvis har vore hardt prøva, også frå nærområdet. Organisasjonsdrifta var elles lite dekkja hos ahmadiyyamuslimane. På spørsmål til ahmadiyyaforsamlinga sin mannlege ungdomsorganisasjon, MKA, om dei var fornøgd med media si dekning av forsamlinga og aktivitetane kring denne svarta leiaren slik:

Både óg. Altså selvfølgelig det, for å si det sånn da... media, hvis ikke vi informerer media så kan ikke media gjøre noe, ikke sant, så det har, enkelte ganger kan man si at det har blitt gjennomført tiltak som, hvor vi burde kanskje informert media, men vi ikke har vært så flinke til å informere media. Andre ganger så har vi informert media, og da har media vært til stede,(...) altså vi har få folk som vi klarer å fordele sånn sett, ikke sant, og da, vi trenger jo egentlig en sånn virkelig pressegruppe som kan jobbe ut mot media, hvis vi ønsker å satse på media, men det er jo ikke vært det som har vært hovedmålet hele tiden. Det som har vært greit er at når vi har gjort klar reportasje og sendt, så har media ofte trykket det.

MKA leiaren sa at dei brukte å melde i frå både til Akers Avis Groruddalen, og gratisavisa Lokalavisen. Men, han påpeika at om den eine avisa skulle trykke ei sak, så ville ikkje den andre vite av den og motsatt.

5.4 Speidargruppa KFUK/KFUM og lokalmiljøet

Speidargruppa på Furuset starta opp att etter fleire år som sovande foreining etter at ei speidarildsjel flytta til drabantbyen i 1978. I den tida hadde speidarleiarane i regionen store ambisjonar for Groruddalen:

¹⁴⁸ Gå for Alna-dagen var ein aksjonsdag arrangert av Alna for Alle.

Vi hadde som mål å opprette en ny speidergruppe for hver ny drabantby som ble bygget i Groruddalen.

Intervjuer: Ja, gikk det bra?

Speidarleiar: Ja, i første omgang gikk det bra. Nå er det ikke like mange av de som er aktive lenger, men vi hadde, for hver stasjon oppover, så hadde vi KFUM- speidergruppe, omtrent.

Speidargruppa på Furuset hadde i 2010 om lag 60 medlemmar, men leiaren påpeika at det hadde gått mykje opp og ned i medlemstal gjennom desse tredve åra. Speidargruppa var for born i aldersgruppa ni år og oppover, fordelt på tre sjikt. Småspeidarar var tredje- og fjerdeklassingar, femte- til tiande klassingar var speidarar. Dei som hadde fullført ungdomsskule, vart roverar, leiarar. Speidargruppa hadde samlingar ein gong i veka, i tillegg til utflukter i helger, og leirar i skuleferiar. Målsetnaden med arbeidet skildra leiaren slik:

Men altså min målsetning med speiderarbeidet det er at det skal, altså vi vil være en del av kirkens barne og ungdomsarbeid, vise hva kristendom i praksis er. Vi ønsker engasjement for naturen, eller skaperverket som noen så fint kaller det. Også ønsker vi at de blir sosialt bevisste slik at de kan ta ansvar. Det er vel de tre tingene som jeg syns er viktig. Også er vi veldig opptatte av kameratskap. Vi har den fordelene at vi må'kke være blant de elleve beste for å få være med. Og vi har også den fordelene syns jeg, er at vi har mange årsklasser sammen. Og dermed så driver vi ledertrening hele tiden. For de eldste i åttende, altså når du kommer på ungdomsskolen, så blir du patruljefører nedover. Også når du er ferdig der, så flytter du over, og så blir du leder.

Organisasjonen rekrutterte hovudsakeleg etnisk norske barn, utan at dette var ein målsetning, dei hadde også hatt deltakarar mellom anna frå sikhmiljøet. Det var også ein del som kom utanfrå Furuset for å delta på speideren, frå drabantbyar i området. På stands på bydelsdagane prøvde dei å nå ut til flest mogleg, men elles gjekk informasjonen om foreininga ut gjennom meinigheita, til dei som var registrert i statskyrkjelistene.

Nei altså, vi har få tospråklige. Fordi de fleste tospråklige, de er jo muslimer, og vi vil være en del av kirkas arbeid. Men så har jeg tenkt på det..., kanskje det er godt for innvandringen. Ikke det at det ikke, altså vi er åpne for alle. Hvis noen har lyst å være hos oss så er det bare hyggelig. Og vi har jo noen som, hatt noen som har en annen religion, som synes at speidern var greit likevel. Men jeg tenker som så, det som er det, noe av det viktigste vi gjør på Furuset det er å få norskættede til å bli boende (...) Og hvis vi kan klare, med det arbeidet vi gjør, å skape et miljø for at folk skal bli boende, så tror jeg vi gjør en god jobb i integreringen. For skal det integreres noen så må det være noen å integrere blant. (...) Altså problemet på Furuset e'kke at det er for mange

innvandrere, problemet på Furuset er at det er for få norske. Og kanskje har vi laget et galt fokus ved at vi skal gjøre alt mulig i forhold til innvandrere. Kanskje vi burde tenkt at, hva skal vi gjøre slik at innvandrerne får noen norske barn å leke med.

Organisasjonsleiaren sette med andre ord organisasjonen inn i eit omvendt integreringsperspektiv. Organisasjonen trengte slik han såg det, ikkje å vere oppteken av å vere breitt inkluderande, dersom det kunne virke integrerande at dei oppretthaldt den tradisjonelle forma. Med det utgjorde foreininga eit tilbod for den etnisk norske delen av befolkninga, som i størst grad var utflyttarar frå drabantbyen. Han var også oppteken av at ein ikkje berre måtte skape samhald mellom born og unge, han var oppteken av at vegen til integrering også gjekk ut på å skape nettverk mellom vaksne:

Ja. Det jeg også er kjempeopptatt av, det er å lage nettverk mellom de voksne. Fordi, jeg såg en familie nå som skulle flytte, men så fant de ut at ungene hadde så bra nettverk, og foreldrene hadde blitt kjent med mange foreldre, at de fant ut: nå blir vi likevel. Altså jeg tror fokuset har vært for lite på å legge til rette for de norske i lokalsamfunnet slik at de blir boende. For skal vi få integrert tospråklige elever, så må de ha noen å bli integrert blant. Så det er litt deprimerende når byrådslederen går ut og sier at dette kan vi ikke gjøre noe med. Folk får bo hvor de vil, det er ikke vårt bord.

Speidarleiaren meinte utflyttinga av etniske nordmenn bunna i eit ufortent dårlig rykte om staden:

..det som vi slåss med det er altså at Furuset har et dårlig rykte. Furusetskolen har et ufortjent dårlig rykte. Og dermed, alle de som bor her med småbarn, de flytter når de blir seks. Og ingen flytter til. I hvertfall svært få flytter til. Og det oppdager jeg, når jeg snakker med foreldre, jeg snakker jo mye med foreldre, at: Hva gjør vi nå, når vi er blitt bare én eller to i klassen bare, skal vi også flytte, eller skal vi bli?

Det han sjølv meinte kjenneteikna Furuset, var tvert i mot heilt ideelle høve for å etablere seg:

Det som kjennetegner,.. altså det er jo et vidunderlig sted å bo. Tett til marka. Vi har nordre Lindeberg gård liggende midt i området. Det er bilfrie miljø, altså alt ligger til rette, det er store leiligheter.

Likevel fortalde han at hans eigne born tykte utfordringane på Furuset vart for store i høve til sjølv å ville busette seg der.

Organisasjonen samarbeidde godt med andre organisasjonar og bydelen på ulike tiltak i nærmiljøet i tillegg til at dei samarbeidde med andre speidartroppar i Groruddalen. Leiaren trudde at dei fleste i lokalmiljøet kjente til speidartroppen, men at dei var minst kjent i det muslimske miljøet.

Ja altså, når det var noen arrangement på sletta og sånt, da ble vi invitert til å være med, og da blir vi med hvis vi kan. Det som desverre ofte skjer er at vi får beskjed så seint, fordi det så veldig mye er sentrert rundt det gode arbeidet som skjer i Forum. Så vi som er litt satelitter rundt, vi blir liksom trukket inn i neste omgang.

Det religiøse aspektet gjorde til ei viss grad desse foreiningane meir lukka i møte med lokalmiljøet. I ahmadiyya-forsamlinga sitt tilfelle var dette ei uttala sak, med krav om at ein måtte vere truande for å vere medlem i MKA. I speidarforeininga var det i prinsippet ope for alle, men dei retta seg hovudsakleg mot medlemmar av statskyrkja. Leiaren såg heller ikkje noko problem med at dei vart eit tilbod hovudsakleg for eiga etnisk gruppe. Tvert i mot såg han på dette som ein positiv integreringsfaktor i møte med utfordringa ovanfor problem med såkalla "white flight" frå Groruddalen.¹⁴⁹ Likevel var det også felles for dei to organisasjonane eg snakka med at dei var engasjert i den vidare utviklinga i lokalmiljøet sitt, som leiaren for MKA sa det: *"vi er med på å skape, og eventuelt fortære det samfunnet vi lever i"*. Ingen av foreiningane var avskjerma ovanfor lokalmiljøet og hadde heller ikkje noko ønske om å vere det. Tvert i mot uttrykte leiaren for MKA eit ønske om breiare samarbeid med aktivitetstilbodet i Furuset Forum. Speidarleiaren uttrykte også at dei vart litt "gløymt" sidan dei opererte utanfor episenteret av aktivitet som utspann seg nettopp på Forum.

Dei religiøse organisasjonane opererte likevel med hovudtilknytning inn mot forsamlinga sitt arbeid. Organisasjonane var dermed eit tilbod hovudsakleg mot eiga religiøs gruppe, og med idrettstilboda gjorde MKA det mogleg for medlemmane å få fleire interesser enn kun religionsutøvinga dekkja. Men begge organisasjonane opererte også delvis utover mot lokalmiljøet gjennom deltaking og dugnadsarbeid.

Størrelsen på ahmadiyyamoskéen og forsamlinga sin storleik innad på Furuset, stod ikkje i høve til kvarandre. Ahmadiyyamoskéen var meint å vere ein hovudmoské for alle ahmadiyya-muslimar i landet. Utsegn i lokalmiljøet og inntrykket av at ahmadiyyamoskéen var på tilbydar-sida i møte med omgjevnadane, syner at nokre spenningar mellom dei muslimske

¹⁴⁹ Sjå f.eks Aftenposten 14.09.08, Aftenposten 16.03.11, Aftenposten 23.03.11, Aftenposten 29.03.11

miljøa fanst under overflata. Likevel må det tilføyast at hærverk på moskéen føydde seg inn i ei rekke andre hærverk-saker i om lag same periode (med ein topp omkring 2005-2006), med ruteknusing på Gran skole, og vandaliseringa av Trygve Lie- statua i sentrum.¹⁵⁰

Det religiøse organisasjonslivet på Furuset var større enn normalen på landsbasis. Det har heller ikkje vore ein nedgang her, slik det har dei fleste andre stadar. Større breidde i religiøs tilhøyrse hjå bebuarane på Furuset står som forklaringa på auka i organisasjonslivet med religiøst grunnlag.

¹⁵⁰Sjå for eksempel Aftenposten Aften 08.08.06 og Aftenposten Aften 11.08.06

6

Politiske organisasjonar

-skal dette være en søppelplass eller et sted å bo? spør presten. Selv en 75-åring med høreapparat - Høyre-mann og tidligere leder av vel og bydelsutvalg- har vært på kurs om sivil ulydighet. En like gammel pensjonert politistasjonssjef og hans kone har også sagt seg villige til å begå sivil ulydighet. En 32 år gammel fembarnsmor fra Somalia bytter på å stå vakt med ektemannen. Her er soknepresten, halve menighetsrådet, FAU-representanter, skoleungdom, lærere, gamle raddiser, naturvernere, lokalpolitikere, og ei bikkje som har glefset til seg en demonstrasjonsplakat: «Nei til vei!». ¹⁵¹

I perioden 1996-2004 gjekk debatten om bygging av ei "sentergate" på Furuset. Gata var ein planlagt bilveg som skulle knytte Furuset Senter sterkare til vegnettet rundt Furuset og gjere handlesenteret meir attraktivt for nærområdet og omkringliggende drabantbyar. Byggeplanen var ein sentral del av prosjektet Kulturbydel Furuset, der det var stort fokus på å skape tilhøyrslle innanfor bydelen.

Reguleringsplanen for senteret innebærer at den planlagte bydelsveien som en trafikkert sentergate legges gjennom det til nå bilfrie området. Poenget er å bedre tilgjengeligheten til senteret fra de ulike delbydelene. Senteret og de nære arealer rundt lanseres som en positiv identitetsfaktor for bydelen. ¹⁵²

Planane skapte stor lokal motstandskamp. Då mange lesarbrev og 5000 underskrifter ikkje førte fram, og arbeidet med vegen skulle starte i 2001, toppa det seg. Folkemengda byrja å demonstrere og haldt det gåande med ulik intensitet i tre år. Rullestolbrukarar og ei mor med barnevogn som blokkerte for gravemaskina, vart halde fram i media som sterke symbol på sivil motstand. Elevane på Furuset skole måla eigne ønskemotiv frå sentergate-området på stolane sine. Blomstrete og grønne fargar pryda stolane som vart stilt ut på Deichmanske bibliotek, saman med ei utstilling om demonstrasjonane. Elevar frå både Gran og Furuset brukte store fri

¹⁵¹ Dagbladet 16.03.02

¹⁵² Brun 1996, s.102

til å demonstrere. Gravemassane vart fylt att om natta, og til slutt vart gravemaskina sett i fyr.¹⁵³ Saka vart ført oppover i det politiske systemet, og etter først å ha fått byggevedtak, vart det vedtak i bystyret om å stogge byggeplanane i 2004. Denne lokale saka, og andre kampsaker som har føregått på Furuset, som aksjonsgruppa som ønska seg grendehus i "Brakka" i 1980, og gruppa som arbeidde mot bygging av speedway-bane på Furuset (1994), har synt at det lokale politiske engasjementet har vore sterkt til stades. Politiske kampsaker som desse kan stå som døme på at lokalpolitikk kan ha ei sterk integrerande og samlande effekt på befolkninga.

Forskinga støttar som synt opp om at sivil engasjement i aukande grad har blitt desentralisert, foreiningslivet har blitt meir frittstående. Medan det lokale organisasjonslivet har vorte meir lokalt forankra, har det nasjonale og regionale rammeverket vorte svekka. *"Det synest ikkje lenger å vere nasjonen som er det sentrale referansepunkt for organisering, men tilrettelegging for meningsfullt lokalt liv"*, skriv Selle og Wollebæk.¹⁵⁴ Og medan Putnam ser på «community based organizations» som ei ideell form for demokratiforvaltning og ein arnested for sosial kapital, ser Selle og Wollebæk denne utviklinga som ei gradvis avpolitisering av samfunnet:

Blir desse utviklingsdraga dominerande, vil ikkje dei frivillige organisasjonane kunne spele den same rolla som struktur mellom individ og stat som dei har gjort til no. Dette svekkjer den politiske rolla til frivillig sektor og det sivile samfunnet og kanskje også det sivile samfunnet meir allment.¹⁵⁵

I saka om sentergata, vann folkeengasjementet fram. Om dette også hadde vore tilfelle utan politikarar, som innanfor sine kanalar og sine partistrukturar, kunne appellere til meir sentrale ledd og dermed få saka på dagsorden og omgjord vedtaket, på trass av at byplanleggarar og reguleringsplanar var på utbyggjar si side, er uvisst.

Samtidig som forkinga har synt at folk har vorte meir opptekne av engasjement i det lokale enn det sentrale, har dei politiske foreiningane synt same tendens som foreiningslivet generelt. Deltakinga har gått nedover. Dels kjem dette til synes gjennom at politiske parti har ein aldrande og minkande medlemsmasse. I perioden 1990- 2006 vart det samla medlemstalet i norske parti halvert.¹⁵⁶ Oppslutnad om val har også hatt ein negativ trend.¹⁵⁷ At folk har vorte

¹⁵³ For fleire eksempel på oppslag, sjå også Aftenposten Aften 25.02.03 og 24.06.09, VG 07.11.01, Aftenposten 08.03.02

¹⁵⁴ Selle og Wollebæk 2002, s. 16

¹⁵⁵ Selle og Wollebæk 2002, s. 17

¹⁵⁶ St.meld. nr. 39 (2006-2007), s. 166

meir lokalt orientert, har ikkje manifestert seg i auka valoppslutnad i lokale val; fylkes- og kommuneval har hatt ein jamn nedgong sidan 1980. I Groruddalen har folk synt lågare oppslutnad enn gjennomsnittet, valdeltakinga var til dømes åtte prosentpoeng lågare enn gjennomsnittet i Oslo ved stortingsvalet i 2009. Gran Skole hadde gjennomsnittleg nest lågast oppmøteprosent i Groruddalen.¹⁵⁸

Ved kommunevalet i 2007 møtte 53,2 prosent fram for å stemme i Alna bydel, medan talet for Oslo i alt var 61,5 prosent.¹⁵⁹ Dei svake tala har vore sett i samanheng med den samansette folkemassen. I 2008 fann Nadim at "[p]ersoner med pakistansk, somalisk eller srilankinsk bakgrunn oppgir i mye mindre grad enn andre personer at de har forsøkt å påvirke eller si sin mening om kommunale saker."¹⁶⁰

Sterkt engasjement i enkeltsaker og låg politisk oppslutnad gjev eit tvetydig bilete av den politiske organiseringa på Furuset. Vidare i dette kapittelet skal eg gjennomgå utviklinga i oppkomst og fråfall av politiske foreiningar på Furuset og analysere utviklinga i lys av intervju med tidlegare leiarar for Furuset Ap og Furuset Høyre.

6.1 Oppkomst og fråfall av politiske organisasjonar

Arbeidarpartimannen Trygve Lie og høgremannen Ole Reistad har begge fått sine statuar på Furuset. Dei levde samtidig og var sentrale for Furuset, ikkje berre i idrettsforeininga, men også i det politiske livet. Dei hamna på 30-talet i kvar si idrettsforeining då politikken vart kopla med idretten, og splitta arbeidarungdom og høgrevungdom i to ulike idrettsforeiningar. Desse to partia var også dei første som hadde lokallag på Furuset. Det første var Furuset kretsag av Det Norske Arbeiderparti (DNA). Det vart stifta 30. juni 1913. Likevel hadde Furuset opphavleg eit nokså sterkt borgarleg segment i befolkninga før dei sosioøkonomiske høva vart endra etter utbygginga av drabantbyen. Foreininga til Høgre kom truleg ikkje formelt i gong før etter andre verdskrig.

¹⁵⁷ Oppslutnaden om stortingsval var samla sett på 1970- og 80-talet gjennomsnittleg 82,25 prosent. På 1990-talet sank deltakinga til gjennomsnittleg 76,9 prosent. Dei to første stortingsvala etter år 2000 gav ein samla oppslutnad på 76,4 prosent.

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/smk/dok/regpubl/stmeld/20042005/stmeld-nr-17-2004-2005-/2/4/2.html?id=406419> lest 26.03.11

¹⁵⁸ <http://www.groruddalen.no/veitvet-fremdeles-paa-bunnplassering.4632276-139156.html> lest 25.03.11

¹⁵⁹ [http://www.utviklings-og-kompetanseetaten.oslo.kommune.no/getfile.php/utviklings-%20og%20kompetanseetaten%20\(UKE\)/Internett%20\(UKE\)/Dokumenter/Oslostatistikken/ARKIV/statistikk/Statistisk%20%C3%A5rbok%202009/Statistisk%20aarbok%20for%20Oslo%202009%20kap%2012.pdf](http://www.utviklings-og-kompetanseetaten.oslo.kommune.no/getfile.php/utviklings-%20og%20kompetanseetaten%20(UKE)/Internett%20(UKE)/Dokumenter/Oslostatistikken/ARKIV/statistikk/Statistisk%20%C3%A5rbok%202009/Statistisk%20aarbok%20for%20Oslo%202009%20kap%2012.pdf) lest 26.03.11

¹⁶⁰ Nadim 2008, s. 60

Furuset Ap hadde nokre år på eigne bein før det, på grunn av mangel på eigna lokale, slo seg i hop med Grorud Arbeiderparti i 1915. Ti år seinare vart dei igjen sjølvstendige då dei fekk drive møteverksemd i den nybygde Furusetheimen, Furuset Vel sitt forsamlingslokale.

Organisasjonen hadde ein periode tre avleggarar, i Furuset AUF, stifta i slutten av 20-åra, Furuset og Grorud AIL, eit arbeidaridrettslag danna i 1929 av avhoppingar frå Furuset og Grorud IL og ei kvinnegruppe, danna omkring 1930.¹⁶¹ Alle arbeidarparti-organisasjonane har vore ustabile. Furuset Arbeiderforening låg som andre partilag nede under andre verdskrig og kom ikkje skikkeleg i gang att før omkring midten av 50-talet. I 1977 vart Lindeberg Arbeiderpartilag starta og Furuset kretslag miste ein del av kretsen sin. Ein vervekampanje førte likevel medlemstalet opp i 50, og styret vedtok i 1979 å endre namn til Furuset Arbeiderlag. AUF var kortlevd, og låg nede i mange tiår før det i 1986 på nytt vart stifta eit AUF-lag på Furuset. Heller ikkje denne gongen fekk foreininga lang levetid og ho låg nede nokre få år seinare.

Kvinneforeininga vart også ei foreining som ikkje overlevde krigen. I 1979 var det oppe til vurdering å stifte ei ny arbeidarkvinneforeining, men no vart det vedteke å ikkje skilje mellom kjønna i laget. Eit framlag har også periodevis hatt aktivitet på Furuset. Etter bydelsreforma i 2004 vart Furuset Arbeiderlag ein del av Alna Arbeiderparti, som også bestod av lokallaga i Ellingsrud, Lindeberg og Hellerud.

Furuset Høyre hadde godt feste i folkemassen før den store utbygginga frå 1970-talet. Utbygginga av einebustadane på Furuset omkring 1920 gjorde at området skilte seg ut sosioøkonomisk i høve til for eksempel Grorud, der det var fleire arbeidarbustadar som gjorde at arbeidarklassen hadde større nedslagsfelt. Skiljet mellom dei to bygdene kom til syne under splittinga av idrettslaga. Medan det vart vedteke at Furuset IL ikkje skulle melde seg ut av idrettsforbundet og inn i arbeidaridrettslaget, vart Grorud idrettsforeining såpass redusert etter at arbeidarpartifolk melde seg ut av foreininga og inn i den nystifta Furuset og Grorud AIL, at dei bukka under og gjekk inn i AIL. Furuset hadde eit rykte for å vere litt «fintfolk», og arbeiderpartikjeldene fortel at det var stil over dei like antrekka Furuset idrettslag stilte i på medlemsmøta på Grorud togstasjon. Sjølv om partiet hadde feste i befolkninga, dreiv partiverksemda ikkje særleg aktivt før bydelsutvalsordninga kom i gang i 1973. Det dreidde seg før dette meir om sentral politikk enn lokalpolitikk. Det var Furuset Vel som hadde den tyngste politiske høyring- og talerøyrfunksjonen før bydelsutvalsordninga kom i stand. Furuset Høyre fekk allereie i 1966 eige samlingslokale i Groruddalen. Høyres Hus låg på Kalbakken og vart

¹⁶¹ Lajord (red.) 2003, s. 11-12

fungerande møtelokale for Furuset Høyre og dei andre høgreforeiningane i Groruddalen. Omkring 1973 hadde foreininga mellom 20-30 medlemmar.

I kjølvatnet av bydelsutvalsordninga kom også lokallag i dei resterande større partia. På byrjinga av 80- talet vart Furuset Akp-ml starta opp, og mot midten av 80- talet overtok Rød Valgallianse. Kristeleg Folkeparti kom i 1984, og i 1985 kom lokallag av Fremskrittspartiet til bydelen. Venstre hadde foreining i nabobydelen Hellerud, som vart utvida til Furuset etter at bydelane vart slått saman i 2004.

Furuset fekk på 1970-talet også ei økonomisk foreining; Furuset Fagforeining. Etter at Furuset Senter vart bygd i 1979, har dessutan ulike klubbar og fagforeiningsfraksjonar følgt med arbeidsplassane på senteret. Kjeldegrunnlaget bakover i tid var her avgrensa, difor har desse foreiningane ikkje vorte prioritert i dette prosjektet.

I 2003 fekk Furuset eit parti som spegla noko av det etniske mangfaldet. Ein fraksjon av det afghanske partiet Peoples Democratic Party of Afghanistan (PDPA), Hizb e milli Afghanistan (HMA), (på norsk direkte oversett til Parti nasjonal Afghanistan (PNA)), starta opp politisk organisering frå Norge. Bakgrunnen for at det vart knytta til Furuset var at ein av leiarane- ein tidlegare ambassadør for landet under kommunist-tida, hadde busett seg der, samtidig som den nystarta afghanske moskéen tente som møtestad. Tilknytninga til Furuset er med andre ord nokså tilfeldig. Partiet var heller ikkje kjent i miljøet, eller i bydelsadministrasjonen. Organisasjonen gjekk i 2010 saman med ein mindre partifraksjon og hadde om lag 30 medlemmar. Organisasjonen har likevel brukt å leige lokaler også andre stadar på austlandet i samband med val av styre og forsamlingsmøte, og har ein meir tilfeldig tilknytning til Furuset. Partiet har ikkje ambisjonar om å vere lokalpolitisk eller sentralpolitisk aktive enno, dagsorden dreier seg utelukkande om situasjonen i Afghanistan. Dei meinte i 2011 at det framleis var for tidleg å uttale seg frå Norge i politiske saker om Afghanistan, som til dømes krigføringa mot Taliban. Foreininga var i stor grad samansett av utdanna sivile og militære tenestemenn eller etterkomarar av desse, som måtte flykte frå landet i samband med eigen politisk tilknytning.

Dei tidlegare leiarane av Ap og Høgre på Furuset var fødd før andre verdskrig og representerte i stor grad same generasjon. Likevel kom dei frå to ulike «organisasjonsgenerasjonar» på Furuset, høgreleiaren var frå det etablerte organisasjonslivet før utbygginga i 1975, medan Ap-leiaren kom til Furuset i 1978 og kom inn i styret få år seinare.

Felles for dei politiske leiarane eg snakka med var at dei hadde vore svært aktive i organisasjonslivet. Leiaren for Høgre hadde i lang tid også leiarverv i Furuset Vel. Kona til Høgreleiaren, ein mangeårig leiar for Furuset Sanitetsforeining, involverte seg i intervjuet, difor

vart også ho talsperson for dei to i nokre tema. Leiaren i Furuset arbeiderlag hadde mange ulike verv i eldreråd, skulestyre og Venneforeningen for Furuset sykehjem. Felles for intervjuet med desse er at dei drar veksling på organisasjonserfaringa og fortel like mykje om desse organisasjonane som dei politiske organisasjonane eg i utgangspunktet kontakta dei om. Ein av leiarane i PDPA hadde også leiarverv i lokallaget til Venstre i ein av nabokommunane, og den yngste av partiinformantane var svært aktiv i aktivitetane på Furuset Forum. Det er med andre ord eit trekk at dei politiske leiarane involverte seg breitt i lokalsamfunnet.

6.2 Furuset Ap og Furuset Høgre- to ulike historier om lokalmiljøet

Leiaren for Furuset Høgre og kona hadde lang fartstid på Furuset. Ho kom flyttande frå Grorud med foreldra på begynnelsen av 1920-talet og hadde budd der frå ho var kun få månadar gamal. Mannen flytta inn til dei i 1961. Dei opna med å fortelle at den lange butida hadde gjeve sterk tilhøyrsløse: «hun kom her når hun bare var noen måneder gammel, så hun har bodd her bestandig. Så hun har veldig tilknytning her. Ja.» Likevel kom det fram at paret, og særskilt kona, som hadde budd der lengst, ikkje lenger kjende seg heime i drabantbyen. Dei heldt likevel fram at dei hadde trivdes på Furuset.

Intervjuar: Men dåkke har trivdes å bu her eller?

Kona: Ja, vi har jo det. Vi.. det er jo flere som tenker på at vi skal selge hus og flytte på leilighet med..

Mannen: Vi er jo såpass gamle at vi..

Kona: Vi kanke bynne med å pakke et hus og flytte altså..når jeg ser hvor mye vi har. Vi bor jo i hele huset, og så har vi det lille huset der..

Mannen: Samler på all verdens rare ting. Masse papirer og..

Intervjuar: Men dåkke..viss dåkke skulle flytte ville dåkke fortsatt.. ville dåkke kjøpt leilighet her på Furuset då?

Kona: Å langt i fra. Flytter jeg fra Furuset så skal jeg aldri sette mine ben her mer. [...] Jeg har en venninde som bor i seksogtredve, ja hun har bodd her litt kortere tid, men jeg tror [hun] var to år jeg, da hun kom hit. Det var i niogssøtti. Hun bor alene i en svær villa da, en generasjonsbolig så absolutt. [...] Hun har jo tanke for å selge, men det e'kke bare å flytte fra barndomshjemmet sitt. Så sier hun det; det er det som er problemet vet du [...], jeg kommer aldri til å kunne komme å besøke deg. Nei, for hun kommer ikke til å orke å [...] komme til Furuset. Og det er jeg enig med [henne] i, det kunne jeg ikke tenke meg heller. Så.. sånn er det

Mannen: Nei, det skjønner jeg på en måte da

Det store etniske mangfaldet, og særskilt utflyttinga av kvite nordmenn var bakgrunnen for at venninna til sanitetsforeiningsleiaren ikkje kunne tenke seg å kome på besøk att til Furuset dersom ho først flytte ut. Ulikskapen mellom dette paret og Ap-leiaren er veldig stor her:

Intervjuar: Og vil du sei noko om korleis det har vore å bu her?

Ap-leiaren: Det er et veldig fint sted å bo. Fordi at da mannen min døde så skulle jeg flytte fra rekkehus for det blir jo litt stort for en..

Intervjuar: Ja..

Ap-leiaren: Og da søkte jeg på ledige leiligheter på Finn.no, og var rundt og så på noen steder, men så kom jeg til at jeg kan ikke bo på noe annet sted enn Furuset, for det er der jeg hører hjemme, der kjenner jeg alle som er interessert i det samme som meg

Organisasjonsdrifta har vore ein sentral del av livet til begge desse partileiarane. Store delar av tida gjekk med til organisasjonsverksemd. Mange timar har vore lagt ned. Likevel er det tydeleg at det har vore meiningsberande aktivitetar for dei. Sjølv om partitilhøyrsla var sentral i deira engasjement, var det tydeleg at dei også var opptekne av dei lokale sakene.

Leiar Furuset Ap: Ja, altså grunnlaget er jo arbeiderpartiets politikk. Og hva man da får ut av det i liksom dagens spørsmål, det er jo alltid aktuelle saker. Noe som jeg er veldig stolt av det er jo at det er arbeiderpartiets grupper som har sørget for at vi har fått gjenreist Nordre Lindeberg Gård. Fordi at den var jo da i ferd med, vi fikk jo ikke lov å komme på den og det var snakk om at den var så dårlig stand at ingen måtte komme på gården. Og så var det da snakk om man skulle få erstatning, tilskudd fra Oslo kommune, men det tilsvarte ikke det beløpet som det ville koste å sette gården i stand. Og da ble det nedsatt en gruppe i bydelsutvalget hvor Lajord fra arbeiderpartiet var leder, og jeg var sekretær. Og da fant, på den tiden så var det jo stor arbeidsledighet, så man hadde diverse kommunale aktiviteter hvor man kunne få jobb og så få støtte. På den måten så ble gården bygd opp slik den står i dag. Det har vi skrevet om her og. Det er jeg veldig stolt av.

Begge kunne likevel fortelle at borna ikkje hadde følgd opp deira interesse for foreiningslivet i same grad. Dette kan vere med å syne at noko endra seg frå ein generasjon til den neste:

Kona: Så da får du det litt oppi her da skjønner du (gjer teikn til halsen, signaliserer at «dei har fått nok»). Våre barn sier det, om de hadde fortsatt å bo på Furuset- da had'dikke meldt seg inn i Furuset Vel. Nei, de sier det.

Intervjuaren: Har ungane dine vore med i noken organisasjonar her?

Leiaren i Furuset Ap: Nei. De syns det er nok at mamma er det.

Organisasjonsleiarane sitt nettverk kjem fram gjennom spørsmål om kva organisasjonar dei ser som sentrale eller synlege på Furuset. Det er minst tre ulike måtar organisasjonane kan vere synlege, eller markere seg på. Ein kan for det første rett og slett vere tydeleg til stades i bybildet - gjennom synleg rekruttering eller oppvising av det ein driv med, eller på andre måtar vere i

direkte kontakt med lokalbefolkninga. Det er også mogleg å vere synleg gjennom media. Invitasjonar til media nådde ofte fram, meinte dei organisasjonsleiarane eg var i kontakt med på Furuset. Det var stort sett Akers Avis Groruddalen dei refererte til som media. Dei var stort sett nøgde med avisa:

Leiare for Høgre: Jada, men Akers Avis de tar jo opp de sakene som man kommer til de med da, men det e'kke alt de finner frem til, det syns jeg da. Men stort sett så er de flinke.

Leiare for Ap: De er veldig flinke til å følge opp det som foregår her i bydelen, det skal de ha ros for.

For det tredje vert ein gjerne meir bevisst og klar over organisasjonar der ein kjenner nokon, enten gjennom personlege nettverk, eller gjennom organisasjonssamarbeid. Gjennom å få organisasjonsleiarane til å uttale seg om organisasjonane i området kan ein få innblikk i nettverks-linkar, og inntrykk av om det er nokre som har innbyrdes lojalitet til kvarandre gjennom kjennskap. På spørsmål om kva organisasjonar dei meinte var dei mest sentrale på Furuset svara dei slik:

Leiar Høgre: Det er jo, det er jo bydelsutvalget nå vet du, og der er jo flere politiske foreninger med. Så det er jo disse som gjør seg merkbare. Også er det da Furuset Vel. Også har du jo idrettslaget, det har jo, og de har jo vært fra..

Kona: Ja, men det har vært, det var jo, jeg vet ikke, men det var speiderforening her en gang, jeg vet ikke om det [er] fortsatt jeg?

Intervjuar: Musikk, kultur, sånne ting, har dåkke nåkke...?

Leiar Høgre: Naa—ja. Akkurat nå i det siste så har det vært en, noen som har drevet, hatt litt musikkinteresse av innvandrene som har leid på vellet, men nå hørte jeg akkurat at de hadde sagt opp..

Kona: Det er ikke sikkert de får det til å gå vettu. Jeg tror ikke det er så veldig mye interesse for sånne

Leiar Høgre: Nei det var jo, det var jo skolekorps her.

Leiar Ap: Altså, det drives jo veldig god virksomhet på Furuset Forum med (leder for Allidretten), han er helt fabelaktig, for han... Jeg kaller han kongen av Furuset jeg, for han er altså så flink. Og har hele tiden øye for at vi må ha virksomheter som passer for barn og unge, for det er jo ikke alltid så veldig lett da. Ungdomsklubber det er jo nedlagt her også, det er jo det. Men nå har vi ganske god virksomhet. Det er jo arbeiderpartiet som har flertall i bydelsutvalget, og der har vi veldig dyktig leder [...] og veldig dyktig gruppeleder [...]. Jeg tenker stadig på den kjempejobben de gjør altså, for samfunnet her og for arbeiderpartiet. Det er jeg stolt av... Altså det er jo fenomenalt mange organisasjoner her. Det vil jeg... det syns jeg er flott altså. Korpsene gjør jo en god jobb. I det hele tatt virksomheter for barn og unge, det, jeg syns det er masse som er fint. Og så skjer det jo mye med Gran åpen skole da.

Utanom Allidrett som held til i Furuset Forum vart dei politiske partia og dei eldre organisasjonane, Furuset Vel og skulemusikkorpsa, trukke fram som sentrale. Dei etnisk baserte organisasjonane, integreringsfokuserte eller nyare kulturpluralistiske organisasjonar kom ikkje fram i desse intervju. Det kan kome av at desse organisasjonane grovt sett vart stifta på 2000-talet, medan desse tidlegare leiarane var godt oppi åra, og hadde tyngdepunktet i organisasjonslivet i dei to føregåande tiåra. Det kan også komme av at nettverka ikkje kryssar kvarandre, men eksisterer parallelt. Det også kan tolkast som eit signal på at innvandrorganisasjonane er ukjente for denne delen av befolkninga. Likevel er det ikkje nødvendigvis eit signal på at dei er lukka. Dei held fram dei dei syns er mest sentrale, medan fleire ulike foreiningar fell utanfor denne remsa.

Omkring den demografiske utviklinga på Furuset, og den auka etniske og kulturelle variasjonen såg informantane utfordringar, men hadde likevel svært ulik oppfatning av kva som var problematisk med denne utviklinga.

Intervjuar: Men er det vanskelig å rekruttere folk med ikkje-etnisk norsk bakgrunn, eller er det ikkje et problem?

Leiar Furuset Ap: Altså, i Furuset Arbeiderlag så har vi hvertfall en tredjedel innvandermedlemmer, og nå har vi en leder som er fra Ghana.

Men ho framheld at det også var vanskar knytt til velgargruppa i området:

For det er jo ikke helt enkelt at det nå er så mange etnisk norske som har flytta her i fra. For Furuset er jo en av de bydelene hvor det liksom etterhvert har blitt veldig mange innvandrere. Men det er jo ikke innvandrere sin skyld at det blir problemer, det er det politiske systemet som har gjort at det har kommet så mange hit, det er jo det. Det blir liksom en sånn skeiv fordeling. Det gjør det. (...) Og arbeiderpartiet har jo stor tilslutning her ved valg. Det har du jo sikkert også sett.. at vi er.. ved valg så gjør vi det veldig bra. Men dårlig frammøte det er det. (...) Det er veldig vanskelig. Og det er jo da, så vidt jeg har skjønnet da, innvanderene som svikter, som ikke vet hva valg går ut på, det er ikke lett for dem å forstå. (...) Ja, du vet, når vi har 138 forskjellige nasjoner så kan du tenke deg at det er ikke noe lett oppgave å informere dem alle sammen om hva valget betyr for dem.

Kona til høgreleiaren hadde som nemnt problem med å kjenne seg heime i den samansette befolkninga, og meinte at samansetninga i seg sjølv var eit problem.

Og de vil ikke bu på Furuset altså (om barna)

Intervjuar: Dei vil ikkje det?

Kona: Nei. Det skjønner jeg godt. Jeg hadde ikke flyttet til Furuset i dag

Intervjuar: Du hadde ikkje det?

Kona: Ne-he-hei

Intervjuar: [er d]et er på grunn av den kult..

Kona: Det er altfor, altfor mye blanding her av utlendinger. Hvis du går bort på senteret så treffer du ikke et hvitt fjes. Og det er helt galt. Så sann er det. Ja, (lederen for Furuset Allidrett) har også en datter som er tilbydd å bo der, hun vi'kke bo på Furuset. Hun ble født på Furuset.

Paret brukte heller ikkje det lokale Furuset senter som handlesenter. I høve til å skape tverrkulturelle møteplassar er handlesenter å rekne som ein lågterskel- møtestad. Det er likevel tydeleg at paret ikkje kjenner seg heime der:

Kona: å nei.. Bruker ikke senteret i det hele tatt. Bruker t-banen

Mannen: Neida, så vi handler, ..når vi skal gjøre sann dagligvare og sant no så handler vi bortpå Grorud

Kona: Meny på Kalbakken. Nei jeg bruker ikke senteret. Kanskje hvis jeg må innom på apoteket eller sant'no, men jeg bruker ikke senteret.

Leiinga i dei politiske foreiningane eg snakka med såg utflyttinga av den kvite befolkninga som eit problem. For det eine ekteparet eg snakka med førte problemet til ei framandgjering i lokalmiljøet, medan det for leiaren av Furuset Ap dreidde seg om ei bekymring for sosial skeivheit i samfunnet, og var knytt til kommunikative problem knytt til velgarmassa i lokalmiljøet. Det kan tenkast at ulikskapane skuldast at paret som kjende seg framandgjord også på intervjutidspunktet var gått ut av organisasjonslivet og meir satt utanfor miljøet dei skildra, medan Ap-leiaren stadig var delaktig i ulike verv. Desse to intervjuar gjev likevel ikkje grunnlag for å seie noko klart om dette.

Politiske organisasjonar skil seg noko frå dei andre organisasjonstypene fordi dei har ein relativt klar agenda. Dei kan tenkjast å vere integrerande gjennom sak og engasjement, og kan vere både brbyggande og splittande i eit lokalmiljø. Dei politiske organisasjonane på Furuset vart mest sentrale etter at bydelsutvalsordninga kom til. Før dette var velforeininga eit politisk hovudorgan for nærmiljøet. Velforeininga hadde for det meste bestått av innbyggjarar i den eldre busetninga på Furuset, noko som tilsa at det etter utbygginga skjedde eit politisk maktskifte då bydelutvalsordninga førte med seg ein ny politisk struktur og oppkomsten av nye lokallag.¹⁶² Dei politiske foreiningane har hatt ulik oppkomst, Furuset Ap og Høgre var tilstades før utbygginga omkring 1975, dei andre kom til i kjølvatnet av innflyttinga og bydelsutvalsordninga.

¹⁶² Intervju med tidlegare leiar for Furuset Høyre, januar 2011

7

Etnisk baserte og integreringsfokuserte organisasjonar

Organisasjonar som er innretta etter medlemskap basert på lik bakgrunn, det vere seg av nasjonal, kulturell, etnisk eller ikkje-kristen religiøs art, vart først danna i Alna bydel i 1983. Då kom sikhane sitt tempel på Alnabru, og den religiøse organisasjonen *Sikh Center & Guardara Organization* (kallar seg også *Gurduara Sri Guru Nanak Dev Ji*). I Alna bydel si organisasjonsoversikt var det i 2010 oppført 21 ulike organisasjonar som vart klassifisert som «innvandrersorganisasjoner».¹⁶³ Til samanlikning hadde Bergen kommune same år tre organisasjonar oppført under same kategori.¹⁶⁴ I dette kapittelet skal eg sjå nærmare på dei av desse organisasjonane som *held til* på Furuset. Spesielt fokus har eg lagt på to organisasjonar, *Pakistansk familienettverk* og *Ghanaian Woman's Association in Norway*. Basert på intervju med leiinga i desse organisasjonane, samt media og andre organisasjonar sine ytringar, skal eg sjå kva aktivitetar som har stått i fokus i dei ulike organisasjonane og undersøke korleis dei to foreiningane opplever tilhøvet til nærmiljøet og media. Basert på dei innleiande teoriane om generasjonshypotesa, vil det vere naturleg å sjå etter kva som kjenneteikner desse organisasjonane. Eg skal sjå dei i høve til debatten om etnisk baserte organisasjonar er ei barriere for tilhøyrslse, som Robert Putnam finn i USA, eller om slike organisasjonar er identitets- og tilhøyrslseforsterkande, som Jeffrey Reitz finn i Canada.¹⁶⁵

7.1 Oppkomst og fråfall av etnisk- og integreringsfokuserte foreininger

Jørgen Melve har skrive om norske innvandrersorganisasjonar i ein fellesnordisk gjennomgang. Han definerer innvandrersorganisasjonar både som organisasjonar som "arbeider for innvandreres interesser" (ikkje nødvendigvis drive av innvandrarakar) i tillegg til "organisasjoner med et eksplisitt etnisk, etnokulturelt, nasjonalt eller regionalt grunnlag".¹⁶⁶ I bydel Alna si

¹⁶³For full oversikt over organisasjonar sjå vedlegg s.121

¹⁶⁴ Basert på tal frå 2010 henta frå katalogane for aktivitetstilbod frå Arna og Åsane kulturkontor, Bergenshus og Årstad kulturkontor, Fana og Ytrebygda kulturkontor og Fyllingsdalen og Laksevåg kulturkontor på: <https://www.bergen.kommune.no/tjenestetilbud/kultur-og-fritid/fritid/lag-og-foreninger> lest 10.05.11

¹⁶⁵ Putnam 2000, Ritz et.al 2009

¹⁶⁶ Melve i Mikkelsen (red.) 2003, s. 174

oversikt er det mykje som tyder på at det er om lag same definisjon som vert nytta. "Innvandrerorganisasjonane" i bydelen sine oversikter har ofte namn som startar med nasjonalitetskjennerke, som Somali kvinneklubb, Norsk marokkansk foreining eller Pakistansk familienettverk. Det er også nokre som har eit namn som syner at dei er retta mot ei etnisk eller kulturell gruppe, som den indiskdrivne organisasjonen Sivaanjali Narthanalaya og den aserbajdanske foreininga Bashkimi Birlik. Men her fins også foreiningar som ein ikkje klart kan definere som etnisk eller kulturelt baserte, men likevel hamnar under innvandrarkategorien, slik som Oslo Kultur- og Utdanningsforening og Alna kvinnegruppe. Dette er organisasjonar som har eit interkulturelt og integrerende formål, og kan slik sett seiast å arbeide for innvandrarakse sine rettår, som Melve vektla i sin definisjon. I denne oppgåva har eg nytta kategorien «etnisk baserte og integreringsfokuserte organisasjonar» om organisasjonar som enten har einsretta medlemsmasse basert på etnisitet og kultur, eller er kryssnasjonale lokale foreiningar med fokus på å knyte band og arbeide for integrasjon på tvers av etno-kulturelle skiljelinjer.

Bydelsadministrasjonen sin kategori "innvandrerorganisasjoner" er i stor grad basert på organisasjonar som har søkt støtte under denne kategorien, og er dermed ikkje alltid like treffande. Nokre av organisasjonane dreidde seg i realiteten om religiøse organisasjonar. Difor har eg i denne gjennomgangen ikkje følgt desse retningslinjene fullstendig, men arbeidd for å plassere organisasjonane riktig ut frå føremål og aktivitetar. For å gjere gjennomgangen meir oversiktleg har eg difor i dette kapittelet i større grad enn dei føregåande gått gjennom organisasjonane tematisk, heller enn kronologisk, sidan namn i denne organisasjonskategorien kan vere mindre kjent, og dermed vanskeligare å orientere seg etter.

Somali kvinneklubb (1991), Ghanaian Women's Association in Norway (2001), Rabea kvinneforening (2006), og Alna kvinnegruppe (2009) er alle *kvinnegrupper* lokalisert på Furuset. Sistnemnte var ei foreining med medlemsmasse på tvers av etnisk bakgrunn, men med eit særskilt fokus på minoritetskvinner. Dei tre siste har orientert seg hovudsakleg etter nasjonal bakgrunn. Rabea kvinneforening og Alna kvinnegruppe var ikkje reine kvinneforeiningar, men var opne for kvinner og barn, slik at det tidvis har vore fleire born enn kvinner til stades på arrangementa. Foreininga Rabea hadde stort sett medlem med bakgrunn frå Pakistan, men også kvinner frå andre nasjonalitetar var representert under aktivitetar som til dømes kvinnetrimmen, som vart arrangert to gongar i veka. Forutan å vere eit sosialt forum for kvinner med meir eller mindre lik bakgrunn, har alle foreiningane hatt eit ønske om å drive informasjonsarbeid, og/eller støttearbeid, særskilt retta mot kvinner og barn. Den største og nyaste gruppa, Alna Kvinnegruppe, hadde i 2010 om lag 250 medlemmar frå 13 forskjellige

land. Dei har samarbeidd tett med bydelen om ulike integreringstiltak for kvinner og barn, mellom anna gjennom å halde datakurs og drive leksehjelp. Somali kvinneklubb har hatt arbeid mot kjønnslemlesting som ei langvarig kjernesak.

Liknande foreiningar med nokolunde same fokus på informasjon og deltaking, samtidig som det dreier seg om kulturelle aktivitetar, er dei *familieorienterte* foreiningane, Pakistansk familienettverk (1999) og People's Contact Forum (2008). Den første er for familiar med pakistansk bakgrunn, medan People's Contact Forum har fokus på å famne alle folkegruppene i bydelen. Begge organisasjonane blandar tradisjonelle kulturelle aktivitetar med informasjonsarbeid om ulike generelle samfunnsmessige og helsemessige seminar og debattar, og ønskjer å vere religiøst og politisk uavhengige. Eksempel på aktivitetar er basår, sommerfestar og festkveldar med innleiande foredrag etterfulgt av kulturelle innslag og måltid basert på eit matspleiselag. Andre familieorienterte foreiningar er organisasjonen Somaliske foreldre i bydel Alna, som også held til på Furuset. Denne gruppa har vore oppteken av å mediere og bygge bruar mellom eiga folkegruppe og skulen.

Fleire organisasjonar har hatt som mål å støtte opp om ulike grupper og å nå ideelle mål. Nokre grupper er meir reindyrka *humanitære* enn andre. Internasjonal Organisasjon for Iranske flyktningar i Norge vart lagt ned i 2007, og vart erstatta av Senter for forsvar for iranske flyktningar, som hadde same fokus, men som ikkje baserte seg på aktivitetar, men på å stå til disposisjon for iranske flyktningar. Klub Stari Most var ein bosnisk humanitær organisasjon, den vart nedlagt i 2008, men dreiv hovudsakleg pengeinnsamling gjennom kulturkveldar og liknande til støtte for barn og unge i Mostar-regionen i Bosnia. Gruppa Alna for Alle vart initiert av sentrale medlem i ahmadiyyamenigheten i 2008, og var eit initiativ for å gjere seg gjeldande som ei deltakande og bidragande kraft i lokalmiljøet i forkant av at forsamlinga sin moské skulle stå ferdig på Furuset. Dei har samla inn pengar til skulane i området gjennom aksjonsdagar, for å gje tilbake til barn og unge i form av idrettsutstyr, med målsetning om å arbeide for "*velferd for barn, mangfold og helse*".

Meir fokus på særskilt *kulturelle aktivitetar*, hovudsakleg dans, har kulturforeininga Sivjaanjali Narthanalaya hatt. Kultur uten grenser er ei aksjonsgruppe som sidan 1995 har arrangert matfestivalar, konsertar og andre kulturelle arrangement på Furuset. Organisasjonen kom til som del av det nemnte satsingsprosjektet Kulturbydel Furuset, som gjennom kulturell mobilisering skulle utvikle nettverk og bygge fellesskap. Organisasjonen har også etter prosjektet var ferdig samarbeidd tett med bydelen og andre kulturelle foreiningar i regionen, opp i mot det som på Furuset etter kvart har blitt store og kjente arrangement, med deltakarar og målgrupper som har spunne utanfor bydelsgrensene. I 2005 starta ungdomsorganisasjonen

Fredsduene opp som ein reaksjon mot dei problema ein opplevde i nærområda på Furuset. Organisasjonen har fokus på å bygge bruer og arbeide forebyggjande mot vald og kriminalitet. Dei deler mellom anna ut *fredsballen* til personar som utmerkar seg som brubyggjarar. Organisasjonen har samarbeidd om fleire ulike arrangement på, og utanfor Furuset sidan den starta opp og baserer noko av drifta på samarbeid med andre organisasjonar.

Vi er en gruppe flerkulturelle ungdommer og voksne som ser på utviklingen av vold, mobbing, fattigdom og rasisme med stor besymring. En folkebevegelse har reist seg opp og talt handligens sak. Slike holdninger og handlinger aksepteres ikke i vårt samfunn. Vi er svært mange som er villige til å la oss mobiliserer for å markere dette på en måte som gjør at ingen er i tvil. Nå er det nok! Vi må handle nå, samle alle våre krefter og samarbeide med de som ønsker å ha en rolig og trygg tilværelse i Oslo, Norge og resten av verden. Vi i Fredsduene for Ungdom vil videreutvikle eller hjelpe til i arbeidet som mange organisasjoner, politiske partier og folkegrupper allerede er i gang med.¹⁶⁷

Skilnaden på dei etnisk baserte og integreringsfokuserte organisasjonane, samanlikna med foreiningane i dei andre kapittela, er at dei i større grad stod for seg sjølve, utan tilknytning til eit sentrallidd av hovud- eller fellesorganisasjonar. Som synt tidlegare har desse organisasjonane vore haldne for å vere mindre viktige som maktregulerande og interessefremmande foreiningar, særskilt av norske organisasjonsforskarar. Synet på slike organisasjonar var likevel ulikt i høve til kva rolle dei spela som samlande element i lokalmiljøet, sidan dei i sterk grad vender seg til ei einsretta etnisk gruppe. Som skal vi sjå nedanfor er organisasjonane eg snakka med likevel dømme på at desse foreiningane også kan ha eit tosidig fokus, eitt mot eiga gruppe, og eitt mot lokal- og storsamfunnet.

7.2. Pakistansk familienettverk, GWAN og lokal tilknytning

Pakistansk familienettverk starta som ein klubb for 11 familiar i 1999, og utvikla seg etter kvart til å bli ein av Oslo sine største pakistanske foreiningar. To år seinare vart den andre organisasjonen eg har intervjuar leiinga i, Ghanaian Women's Association in Norway (GWAN), stifta. Begge organisasjonane er i dag forankra på Furuset, ved at medlemsaktiviteten foregår her. Begge organisasjonane har som mål å vere eit tilbod for landsmenn og deira barn, for å møtast og ivareta eigen kulturarv, i tillegg til at dei er opptekne av å gje informasjon og hjelp til folk i møte

¹⁶⁷ http://www.fredsduene.no/?page_id=22 lest 10.05.11

med Norge, vere eit forklarande bindeledd for dei nyankomne, og å ta opp relevant og vidaregåande kunnskap om Norge for folk som har vore her lenger.

Leiar GWAN: Vi jobber også med å bygge opp identitet, og når jeg sier identitet, så [for det første] identitet i forhold til historisk sett hvor vi i første generasjon kommer fra, og to, identitet i forhold til det å være på en måte på en ny sted og å være en del av det nye stedet. For vi mener at uten ha noe fotfeste fra det ene, så er det vanskelig å lære det nye. For har man en solid identitet sjøl, så er det gjerne lettere, forhåpentligvis, å lære noen nye ting og se med andre øyne hvordan det fungerer. Eller så blir man liksom mellom to stoler, det vet vi jo er et problem.

Aktivitetmessig heldt begge foreiningane seminar og arrangement som dei meinte var nyttig informasjon for medlemmane om det norske samfunnet; om institusjonar som barnevern og NAV, om organisasjonar som LO, om aktuelle problemstillingar for den spesifikke medlemsmassen, som tvangsekteskap og tropemedisin, men også meir generelle problemstillingar som samlivsspørsmål, rus, helse og skulegang. I tillegg til denne informasjonssatsinga hadde foreiningane ei sosial side der kulturell bakgrunn stod meir i fokus. For Pakistansk familienettverk sin del besto denne delen av underhaldning med dans og musikk og eit måltid der alle hadde med seg ein matrett kvar.

Sjølv om desse organisasjonane var opptekne av å informere om det norske samfunnet generelt, var det også felles for desse organisasjonane at dei likevel ikkje såg på foreininga som lokale først og fremst. Dei trakk til seg deltakarar og medlem frå heile Oslo og omegn, og tenkte større enn sitt lokalmiljø omkring rekruttering. Foreiningane hadde fokus på å auke forståing mellom kulturane norsk/ pakistansk, norsk/ghanesisk generelt, ikkje å vere ein lokal aktør. Likevel meinte leiar for pakistansk familienettverk at dette var ei ønskjeleg retning å gå.

Leiar Pakistansk familienettverk: “På grunn av det med plassmangel og sånn.. så vi ønsker det blir forskjellig steder, så det er lett for nærmiljøene, for eksempel de som bor på Holmlia.. så hvis det skjer et eller anna på Holmlia, (..) der bor veldig mye pakistanere i Holmlia, så da dem kan delta på den lokale(t). Og de problemene dem har i Holmlia, dem kjenner lokalproblemene.. Så da dem kan diskutere der. Så det er ikke vits om folk som bor her (i) Alna dem går å se på hva det er.”

Intervjuer: Så [de] prøver å få det litt meir konkret for dei (det gjeld)?

Leiar Pakistansk familienettverk: Ja, også blir lokalmiljøene kjent med lokalmiljøet, når de inviterer lokale fagfolk og eksperter og sånn..

Leiaren for GWAN fortalde at over 60% av deira medlemmar budde i Groruddalen, men samtidig kom det folk også frå områder utanfor Oslo, mellom anna Asker. Pakistansk familienettverk hadde medlemmar som reiste frå Drammen og Fredrikstad for å delta.

Det at medlemsmassen ikkje var henta direkte frå lokalmiljøet, var likevel ikkje nødvendigvis til hinder for at organisasjonane gjorde seg gjeldande som viktige for lokalmiljøet, eller kjende seg knytt til staden der dei hadde sine samlingar. Begge organisasjonane sa at dei deltok aktivt på fleire av dei arrangementa som føregjekk på Furuset, til dømes hadde begge delteke på den årlege matfestivalen.

Leiar GWAN: Vi var med å lage noe ghanesisk mat. Jeg synes det er veldig positiv [med] matfestival, det er en sånn profilering, i en organisasjon må man gjøre ganske forskjellige, masse ting for å få medlemmene til å være aktiv, har jeg skjönt.[...] Matfestivalen er veldig veldig positiv.

Sjølv om Pakistansk familienettverk ikkje rekna seg for å vere ein rein lokalorganisasjon var dei opptekne av problemstillingar som gjaldt deira nærmiljø. Då ungdomsklubben på Furuset vart nedlagd og det som nemnt blussa opp bråk og kriminalitet i ungdomsmiljøet på Furuset, kjende Pakistansk familienettverk eit ansvar for å gjere noko ut i mot den pakistanske delen av dette miljøet:

Leder Pakistansk familienettverk: Ja, vi har gjort flere ting, forskjellige ting, for eksempel, vi tenkte her når det [er] mye vold og sånn, blant de ungdommene som bor her på Furuset så da vi tenkte hvorfor det er sånn og sånn. Så da vi merket med de ungdommene, særlig med pakistansk bakgrunn, dem har ikke noe valg her. Enten dem går på moské, eller rusle her og der, og så det er ikke noen fritidsklubber eller sånn. Men nå [er] det. Så vi begynte å tenke hva, hva kan vi gjøre. Så vi begynte å snakke med familier, engasjere dem med Furuset Forum og idrettslagene, startet sånn kulturtilbud, sang og musikkundervisning her i bydelen. Pakistansk og norsk musikkundervisning. Så der dem har mulighet til å lære forskjellige instrumenter, pakistansk og norsk sangteknikk og sånn. Så det går en del ungdommer og lærer sånt forskjellig. Også vi tenkte også hva mer vi gjør? Kanskje, vi begynner med sånn leksehjelp også. [...]

Intervjuar: Dårke har vært opptatt av det då, å få ungdommen vekk, eller skape tilbud?

Leiar Pakistansk familienettverk: Ja, også vekk fra volden og sånn, eller gjengmiljø og sånn. Så det vi mener vi har vært vellykket med de(t) arbeidet. Nå (er det) flere pakistansk(e) families barn (som) går på Furuset Forum og sånn, og [...de] andre idrettslagene. Og det er, vi sprer veldig mye informasjon til foreldrene hvilken tilbud de har i nærmiljøene. Så vi mener foreldrene må også ta aktiv del i nærmiljø,prosjekter og sånn. Også vi jobber med mer små ting, for eksempel da hvis

det er dugnader i borettslagene og sånn, bli kjent med hverandre [...] Også skape en trygg og bedre miljø[...] Så det er sånn vi jobber med.

Sidan Pakistansk familienettverk i 2008 starta opp musikkundervisninga, har elevane også opptrådt på bydelsdagane på Furuset. Organisasjonen markerar også FN-dagen, som på Furuset har ein sentral plass i kalenderen.

I tråd med det Nyhagen Predelli fann ut då ho i 2006 gjorde ei kvantitativ undersøking blant innvandraranorganisasjonar i Norge, er kulturtiltak ein sentral del av aktivitetane til organisasjonane eg snakka med. Pakistansk familienettverk er ein mykje større organisasjon enn kvinneforeininga. Medan familienettverket hadde over 100 familiar på medlemslista i 2010, hadde Ghanesisk kvinneforening omlag 30 medlemmar. Dette kan vere noko av bakgrunnen til at dei to organisasjonane på nokre felt også er nokså ulike. Medan Pakistansk familienettverk hadde økonomisk støtte frå fleire hald og har forsamling i bydelssalen fire til seks gongar i året, haldt GWAN til i Gran kafé, kor det var gratis å vere. Foreininga søkte difor heller ikkje støtte frå kommunen om det ikkje var særskilte arrangement dei skulle gjennomføre. På Gran kafé traff dei kvarandre på laurdagar, og medlemmane var opptekne av at det skulle vere ein uformell og sosial møtestad. Styret i GWAN spurte i 2006 medlemmane i foreininga kva dei helst ønska å få ut av organisasjonen:

Leiaren for GWAN: Om man ønsker å bruke organisasjonen som bare en sånn syklubb, hvor folk kommer og prater om alt mulig, og snakker og har det, ja, et sted du bare snakker om alt mellom himmel og jord, og så er man ferdig[...] eller er man villige til å bruke organisasjonen på forskjellige fronter, altså forskjellige plattformer? Og da kom jo det fram at det så ut som de fleste ønsker en fellesskap der det skal være mer kulturelle aktiviteter.

Leiar GWAN: Så ser det ut for meg at bare generelt organisasjonsarbeid, hvor det er akkurat som AMU- møter og møter der bank, bank, så går man gjennom referater og lalala og sånn, det får man ikke medlemmer med på altså.[...] Altså vi kan gjøre samme ting, [kunnskapsutveksling og kulturutveksling og integrering] uten at det *bare* er papirarbeid.

At foreininga møtast hyppig med ein slik uformell profil, er i tråd med det Nyhagen Predelli fann i si undersøking. Dei hyppigaste samværsformene blant innvandraranorganisasjonane generelt var dei uformelle samankomstane. Kvinneforeininga hadde også med markeringar som var av religiøs art. I samband med gravferd og konfirmasjon var medlemmane aktive og stelte til fest. Desse markeringane var begge festprega, og var ikkje berre reservert for familie.

Pakistansk familienettverk var på si side opptekne av at organisasjonen skulle vere uavhengig, og eit alternativ for alle, uavhengig av religiøs tilknytning.

Leiar Pakistansk familienettverk: Noen har høy utdanning [...] noen har veldig lav utdanning, noen har yrkesmessig også [...] stor klasseforskjell og, men det, når vi sitter der og diskuterer, så vi diskuterer mest det er de samfunnsrelaterte spørsmålene [...] ikke sant, så da vi snakker ikke om religion, vi snakker ikke om politisk, vi snakker ikke om... det er helt sånn. Det fungerer bra. Og så samtidig når [vi har det] vi kaller one-dish party, alle familier lager en rett- så dem viser sitt engasjement, ikke sant. Dem betaler medlemskontingent, pluss dem hver gang kommer med en rett. Også det er en sånn engasjement, der dem føler: Det er min forening, det er mi[tt] nettverk.

At ein organisasjon på denne storleiken ønskjer å halde organisasjonen uavhengig for å famne alle, er like naturleg som at ei mindre gruppe kor ein kjenner til at alle delar same livssyn også tek dette med inn i aktivitetar og organisasjonslivet.

Begge gruppene la tydeleg vekt på den tosidige oppgåva dei såg organisasjonen hadde, og såg foreininga både som ein del av opprinnelsesland og kultur, og ein del av det nye samfunnet dei også var ein del av. Men sjølv om det dreidde seg om nasjonalt samfunnsfokus, meir enn fokus mot den lokale arenaen, uttrykte begge organisasjonsleiarane at dei hadde eit godt samarbeid med bydelen, og at dei opplevde at dei har støtte her. (Det synt seg i etterkant at begge også var tilknytt bydelen formelt gjennom deltaking i bydelen sitt internasjonale råd.)

Alle organisasjonsleiarane eg intervjuar, både innanfor politiske, sosiale/kulturelle, etnisk- integreringsforkuserte og religiøse organisasjonar, blei spurt om kva organisasjonar dei såg på som særskilt synlege og/eller viktige på Furuset. Ingen av desse svara at nokon av dei etnisk baserte organisasjonane på Furuset var mest synlege. Som vi såg i kapittel tre hamna heller ingen organisasjonar innanfor denne kategorien i media sitt søkelys i dei årgangane eg undersøkte. På spørsmål om kva tilhøve dei hadde til media svara likevel begge at dei hadde gode relasjonar. Leiaren for GWAN sa dei ikkje profilerte seg noko særleg, men hadde ved eit høve eller to vore i avisa. Då eg spurde kva media dei brukte og hadde fått saka si presentert hos, svara begge først at det var gjennom gratisavisa Lokalavisen. Akers Avis Groruddalen hadde også vore innom nokre gongar hjå Pakistansk familienettverk. Likevel er det tydeleg at representantane for organisasjonane som eg var i kontakt med, orienterer seg utover egne medlemsrekker, og er opptekne av å vere nettopp ein brubyggjar mellom befolkningsgrupper med felles etnisk opphav og det norske samfunnet. Sjølv om dei såg dette som ein generell samfunnsmessig målsetnad, var dei likevel ikkje framande for organisasjonar og institusjonar som fans i lokalmiljøet. Pakistansk familienettverk har som det kom fram ovanfor, oppfordra

til pakistansk deltaking i Furuset Forum. Dei har også vorte nytta som modell og forbilde for andre organisasjonar, der leiinga har vore i møte med kulturelle forum i andre bydelar og drabantbyar, og fortalt om kva oppbyggnad og aktivitetstilbod dei har hatt.

GWAN hadde faktisk tilknytning til to sentralorganisasjonar, i motsetnad til fleire av dei andre lokale etnisk baserte organisasjonane. Dei var både knytt til organisasjonen Ghanaians in Norway, og kvinneorganisasjonen Pan African Women Association (PAWA). I tillegg samarbeidde dei med liknande organisasjonar andre stadar i byen. Dei har hatt erfaringsutveksling med ei tyrkisk kvinnegruppe og ei foreining for kvinner frå Sri Lanka, som heldt til andre stadar i Groruddalen.

Sjølv om organisasjonane som er organisert etter etnisk/ kulturelle skiljelinjer ikkje vert haldne for å vere blant dei mest synlige blant dei eg har snakka med, er dei openbart heller ikkje usynlige. Organisasjonane uttrykte også ønske om å få høve til å bli meir synlege, og ha betre møtestadar i form av eigna lokale. Både organisasjonane Ghanaian Women's Association in Norway og Pakistansk familienettverk uttrykte i intervjuet at det var, og hadde vore problemfylt å finne eigna lokale, samt skaffe finansiering av leigeutgifter. Leiaren av GWAN meinte at ein nærmast måtte vere jurist for å manøvrere seg gjennom EMI sine søknadssystem for støtte. Denne organisasjonen enda som nemnt opp med å møtast på kaféen knytt til frivillighetssentralen og seniorsenteret, Gran Kafé, sidan ein då slapp å skaffe finansiering til leigeutgifter. Leiaren meinte det ville ha vore stor hjelp i å ha eit lokale som fleire innvandrарorganisasjonar kunne dele. Då ville ein også bli kjent med kvarandre, meinte ho. Eit kafélokale, eller møterom var greit om det var styremøter ein skulle halde, men når det kom til kulturelle aktivitetar som var populære og ønska, var lokale eit problem. Pakistansk familienettverk hadde på si side eit eigna lokale i bydelssalen i Furuset Senter, men hadde vakse seg så store at dei fekk problem dersom alle medlemmane som stod på lista, møtte opp.

At det var stor mobilitet mellom delar av byen både med omsyn til møtestad og deltakarar, gjaldt store delar av organisasjonslivet på Furuset, men det verka vere særskilt sant når det gjaldt etnisk baserte organisasjonar. Om ein har ei spesifikk og lita rekrutteringsgruppe, som foreininga for ghanesiske kvinner, er ikkje rart at det lokale grunnlaget ikkje er stort nok for ei foreining med reint lokal tilknytning. Organisasjonane har difor i ulik grad tilknytning til drabantbyen Furuset. Eit premiss for at ein organisasjon i nærmiljøet skal kjenne og skape lokal identitet og tilhøyrse er kanskje at organisasjonen kjenner lokalmiljøet og har nokre røter der. Når innvandrарorganisasjonane vert klandra for å vere lukka og for å vere brubbyggande innover og ikkje utover, er dette truleg meir sansynleg dersom ein ikkje bur i

lokalmiljøet, er flyktig innom ulike lokalmiljø ut i frå kor ein finn hensiktsmessige lokale. Sjølv om den eine gruppa eg snakka med kunne kallast tilfeldig plassert på Furuset, og hadde andre lokaler andre stadar i byen som møtestad tidlegare (GWAN), kom det fram at gruppa, trass dette, var deltakande på aktivitetar i bydelen. Organisasjonen ønskte seg også breiare kontaktflater i form av å dele hensiktsmessige lokaler og på den måten komme i kontakt med dei andre organisasjonane i miljøet.

Samværet innad i organisasjonane eg snakka med, omfatta to former, dels at dei diskuterte aktuelle og relevante tema, og dels var det ei uformell samling som høvde som ein sosial møteplass for folk med felles etnokulturell kulturarv. På same måte som samfunnsforskaren Reitz i Canada fann at dei som hamna mellom to stolar og ikkje slo rot verken i eigne etniske organisasjonar eller i fleirtalsetniske, viste svakast tilhøyrsløse til nasjonalstaten, svara leiaren for den ghanesiske kvinneforeininga at dei ønskte å vidareføre kulturell ballast til neste generasjon, nettopp for å unngå at dei skulle verte rotlause, og ikkje kjenne seg heime i nokre av dei kulturelle miljøa.

8

Samanfattande diskusjon og konklusjon

Ambisjonen med denne oppgåva har vore å sjå utviklinga i organisasjonslivet på Furuset, i lys av dei befolkningsmessige endringsprosessane som har funne stad i lokalmiljøet i perioden 1970-2010. I dette oppsummerande kapittelet ønskjer eg å trekke saman funna i analysen, det teoretiske bakteppet og forskingsspørsmåla eg stilte innleiingsvis:

Korleis har utviklinga i organisasjonslivet på Furuset vore i perioden 1970 til 2010- i takt eller utakt med dei demografiske endringane som har føregått der? Under dette spørsmålet fokuserte eg i oppgåva på hovudsakleg to element: organisasjonstettleik i lokalmiljøet, storleiken på tilbodet til innbyggjarane, og om organisasjonslivet var prega av brudd eller kontinuitet i høve til den demografiske utviklinga.

Under andre del av problemstillinga, *kva rolle spela organisasjonane hadde som bindeledd for samhald og tilhøyrse i lokalmiljøet*, fokuserte eg på tre element. I kva grad var organisasjonane knytt til lokalmiljøet? I kva grad var etnisk einsretta organisasjonar (det vere seg i majoritet- eller minoritetsbefolkninga) opne og brubyggande ovanfor lokalmiljøet? Og var det vanskeligare å skape sosial kapital i eit slikt samansett samfunn?

8.1 Utviklinga i organisasjonslivet – brudd og kontinuitet

Organisasjonstilbodet på Furuset har utvida seg år for år sidan 1970. Tal på organisasjonar har gått i same retning som folketalet, det har stige markant. Folketalskurva og organisasjonskurva har ikkje stige synkront, organisasjonstilbodet vaks litt i etterslep av den store innflyttinga på 1970- talet. Den største veksten i foreiningsbiletet fekk ein først på 2000- talet, ein periode der også folketalet vaks, men ikkje i same grad som organisasjonslivet. Dei siste 15 åra av perioden har befolkninga på Furuset også gått i retning av å vere stadig meir etnisk samansett.

Organisasjonslivet har dermed stige saman med utviklinga mot eit multietnisk nærmiljø.

Organisasjonslivet kan dermed ikkje seiast å vere sett tilbake av heterogeniseringa av lokalmiljøet. Tvert i mot står organisasjonar med eit integreringsfokus eller basert på nettverksbygging innanfor innvandarmiljøet for mange av dei nyskipa foreiningane, særskilt etter år 2000.

Ut i frå det biletet avisundersøkinga og kartleggingsprosessen synte, kan ein på Furuset sjå ein nokså klar generasjonseffekt i organisasjonslivet på Furuset der dei tradisjonelle organisasjonane vart mindre sentrale, medan nye og gjerne lausare organiserte foreiningar vart fleire og meir populære. Det at ikkje alle organisasjonar endrar seg, men at dei nye som kjem til følgjer ein anna formel, syner at dette er generasjonseffektar, heller enn periodeeffektar, som ville ført til endringar meir uavhengig i høve til kva tidsrom organisasjonane vart skipa i.

Av organisasjonane som fans på Furuset før 1970, organisasjonar skipa etter tradisjonelt mønster, var det fleire som sleit med rekrutteringa og enten forsvann, eller måtte utvide rekrutteringsområde for å kunne oppretthalde tilbodet. Til dømes vart skulemusikkorps slått saman på tvers av drabantbytilknytning. Ishockey- foreininga, den heilt sentrale organisasjonen sett i lys av mediedekning, rekrutterte i siste del av perioden i stadig større grad frå andre områder enn det heilt lokale. Organisasjonar som opererte med sentrallledd og stor lokal spreiding av lokallag rundt om i landet, som Røde Kors og Folkeakademiet dukka opp, men fekk ikkje feste i lokalmiljøet. Nokre organisasjonar fusjonerte med foreiningar i andre drabantbyar som svar på nedgangen i nærområdet, og flytte aktiviteten ut. Andre foreiningar miste eksistensgrunnlaget nærmast på landsbasis, noko sanitetskvinnene opplevde med det utvida velferdstilbodet i kommunane. Dersom organisasjonen ikkje fann andre satsingsområde, forsvann dei i takt med nedgangen i etterspurnaden. Nokre foreiningar mista rett og slett interesse. Innanfor idretten forsvann både ski- og friidrettstilbodet på 1980-talet, då det ikkje vart nok oppslutnad om desse. Mangel på profilering kan også spele inn, enten ein ikkje har sterke nok leiarar til å drive foreininga framover, eller ein manglar dei kommunikative kanalane for å nå ut, til dømes gjennom media.

Nokre organisasjonar kom også *til* som følge av strukturelle endringar. Omlegginga i kommunal organisering som førte til opprettinga av bydelsutval, var døme på det. Med oppkomsten av desse dukka det opp fleire lokale politiske partilag, som representerte det politiske landskapet i nærmast full breidde. Frå før fanst berre Ap og Høgre som politiske organisasjonstilbod i området.

8.2 Organisasjonane si rolle i lokalmiljøet – produsentar av sosial kapital?

Furuset ishockey har hatt ei særeiga rolle for lokalmiljøet på Furuset, då den har vore med å sette staden på kartet. Foreininga har, med suksessen på isen, skapa ei referanseramme som mange fleire enn dei involverte kunne nytte seg av. Organisasjonen var med på å gje staden

Furuset ein identitet. Organisasjonen hadde likevel vore nede i ein lengre bølgedal då eg intervjuar leiaren for denne i 2009, på grunn av sviktande resultat og oppslutnad, og at det var ein dyr idrett, som hadde gjort at organisasjonen sleit med rekruttering i nærområdet. Avisoppslaga synte at idretten i lang tid hadde hatt ein nærmast hegemonisk posisjon i lokalmiljøet. Med både symjehall, ishall, handballhall, tennis- og fotballbaner har idretten hatt stor betyding for nærområdet, og har knytt foreiningsverksemd til seg også frå heilt andre stadar i byen. Dei gode tilhøva for idretten har gjennom romslege ressursar generert kontaktnett og aktivitet. Dei gode føresetnadane var også det som hadde knytt ein del av dei lausare organiserte, etnisk baserte organisasjonane til staden. Likevel var høvelege lokale også noko som vart etterspurt, og sett som ein moglegheit for å skape større kontakt mellom grupper som nytta Furuset som møtestad.

Det at organisasjonane kjenner til kvarandre, uavhengig av aktivitets- eller medlemsfokus, kan generere store tryggleiksnettverk som kan takle utfordringar i samfunnet. Dette såg ein då fleire organisasjonsleiarar påpeika at dei kjente ansvar for å handle då området fekk ei bølge av problem knytt til ungdomskriminalitet i nærområdet. Fleire organisasjonar iversette då tiltak. Dette kan på den eine sida sjåast som at konflikten i seg sjølv genererte motstand som bygde bruer og opna for samhandling. Samtidig kan den mobiliseringa som oppstod på tvers av organisasjonstilhøyrsløse; idrettslaget, pakistansk familienettverk, fredsduene og supporterforeininga, også sjåast som avkastning av sosial kapital som låg i nærområdet, forvalta gjennom organisasjonane. Nettverka synte seg handlekraftige i møte med asosiale element, kriminalitetstendensane i området. Det politiske og administrative institusjonane har også til ei viss grad teke ei koordinerande rolle ovanfor dei mest sentrale organisasjonane, noko som har virka forsterkande for nettverksskaping i nærmiljøet.

Konflikt kan også virke samlande innad, slik tilfellet var med sentergata- konflikten. Saka genererte brei oppslutnad i lokalmiljøet, med sivilistar, organisasjonsleiarar og politikarar saman på barrikadane mot ein reguleringsplan, som gjekk ut på å skape større trafikk til handlesenteret i drabantbyen. Mykje tyder likevel på at enkeltsakene ikkje var representative for oppslutnad om generell lokal- og nasjonalpolitikk. Vegen frå oppslutnad om sak til aktiv deltaking i partisystemet er ikkje openbar. Det å vere aktiv i politikken kan ikkje seiast å vere noko organisasjonsmessig lågterskeltilbod. Aktiv deltaking krev at ein allereie har lært seg ein del spelereglar, altså at ein allereie har vorten «sosialisert», og har demokrati-læra inne. (Sosialisering og demokrati-opplæring er rekna for å vere eit av dei viktigast individuelle og samfunnsmessige utbytta ein får gjennom høg deltaking i organisasjonslivet.) Intervju med

organisasjonsleiarane innanfor dei politiske partia forsterka dette biletet sidan det synte seg at dette var ressurspersonar i miljøet som gjerne hadde leiarverv i fleire ulike organisasjonar i tillegg til engasjement der dei hadde si politiske forankring. Dette gjaldt også for organisasjonsleiarar i andre organisasjonar. Dei politiske partia har likevel vore ein stad der menneske med innvandringsbakgrunn (som har vore i Noreg i ei tid og kjenner til systema), og norskætta innbyggjarar har kunne møtast på likefot. At ein tredel av Ap sine medlemmar i Alna hadde innvandrarbakgrunn, syner dette.

Sidan deltaking i slike organisasjonar krev god kunnskap om samfunnshøve og strukturar, og aktiv deltaking dermed var mindre tilgjengeleg for innvandrarak utan lang opphaldstid i landet, har det vore satsa på å plukke opp leiartalent i den yngre generasjonen i lokalmiljøet gjennom den nyskipa *Alnaskolen for unge ledere*. Dette var eit døme på at allidretten, støtta av Groruddals- satsinga og bydelen, framheva den opplærande funksjonen organisasjonsliv er rekna for ha, og formaliserte det inn mot «undervisning», og ansvarsoverføring mot ungdom i nærområdet. Dette vart sett på som ein strategi for bærekraftig utvikling av lokalmiljøet. Ut i frå generasjonshypotesa, som sa at nye haldningar og verdisyn festar seg betre hos unge enn eldre, og at unge flest (til ei kvar tid) vil ta desse verdiane med seg vidare i det vaksne livet, gjev dette tiltaket også grunn til optimisme for grunnlaget for sosial kapital-omsetjing i nærområdet i framtida, sidan opplæringa kan bere frukt gjennom heile levetida til denne generasjonen av unge leiarar.

Opne og lukka foreiningar

Teoriane om sosial kapital, som ligg som premiss for koplinga mellom lokal tilhøyrslø og lokale organisasjonar, skil mellom opne og lukka, innoverretta og utoverretta organisasjonar. På Furuset var det fleire religiøse og etnisk fundamenterte organisasjonar som gav tilbod kun for eigne medlemmar. Pakistansk familienettverk var til for pakistanarar og deira etterkommarar, og Ghanaian Women's Association in Norway for kvinner med opphav i Ghana.

Organisasjonane hadde slik sett eit innoverretta medlemsfokus. Line Nyhagen Predelli fann i si undersøking av lokale innvandrarakorganisasjonar at desse i halvparten av tilfella var apolitiske, og oftast dreiv med uformelle samankomstar med kulturelle innslag. Organisasjonane i denne kategorien eg var i kontakt med på Furuset, hadde også ein slik agenda. Foreiningane hadde eit by- og regionomfattande omfang, men var knytt til Furuset ved at det var her foreiningane hadde sine samlingar. Tilknyttinga til lokalmiljøet kunne i så måte seiast å vere laus og meir eller mindre tilfeldig.

Dei religiøse organisasjonane var på same måte retta mot medlemmar av forsamlinga, og hadde si tilknytning til lokalmiljøet gjennom denne. For ungdomsorganisasjonen til ahmadiyyamuslimane, Majlis Kuddam-ul-Ahmadiyya, var det eit formelt krav at deltakarane i foreininga tilhørde denne religiøse retninga. For den kristne speidargruppa på Furuset var det ikkje noko krav om tilhøyrse til kyrkja. Men det vart tolka som positivt dersom det at gruppa stod som eit tilbod for eiga etnisk gruppe (norsk), skapte eit nettverk som gjorde Furuset meir attraktiv for denne gruppa. Ut i frå intervjuet med både dei religiøse og etnisk baserte organisasjonane er det likevel ikkje riktig å konkludere med at desse var lukka, og med det ikkje sosial- kapital- skapande i lokalmiljøet. Sjølv om organisasjonane var introverte i medlemssamanheng, var dei også orientert mot samfunnet utanfor, både samfunnsutvikling generelt og mot hendingar og arrangement i nærområdet. Dei etnisk baserte organisasjonane hadde ein nærmast programfesta dualitet i arrangementa sine, med seminar- og diskusjonstema som hadde eit breitt samfunnsfokus, saman med kulturelt spesifikke aktivitetar. Ingen av organisasjonane framsto med eit ønske om å vere isolerte. Tvert imot kom alle fire organisasjonsleiarane innanfor religions- og etnisitetssegmentet med utsegner om at dei ønskte å bli betre kjend med nærmiljøet, eller at dei håpa på meir samarbeid mellom foreiningar i lokalmiljøet. Dei fleste foreiningane opererte heller ikkje innanfor eit eige vakuum, men hadde vore i kontakt med, og samarbeidd med foreiningar innanfor same felt, om ikkje på Furuset, så gjerne i Groruddalen, eller andre byar.

Samanlikna med ein del norske foreiningar som gjerne er tett kulturelt bundne opp til norsk/vestlig tradisjon, som kanskje korpsa, eller skiforeininga, er ikkje ”innvandrarforeiningane” i særskilt større grad kulturelt ekskluderande, sjølv om dei er det meir eksplisitt. I realiteten gjev dei eit tilbod til ein del av befolkninga som er underrepresentert i tradisjonelle organisasjonar og gjev grobunn for identitet og tilknytning gjennom denne. For mange er ikkje dette ein konkurrerende arena for deltaking i organisasjonslivet i høve til dei tradisjonelle fritids- og interesseorganisasjonane i Noreg, men det einaste reelle høve for nettverkstilknytning utanfor (evnt.) familie. Dette gjeld særskilt for nyankomne utan kunnskap i norsk og kulturelle forståingsrammer for norsk samfunnsliv. Som sosialiseringsinstitusjon og forvaltarar av sosial kapital er dei etnisk baserte organisasjonane i dette perspektivet kanskje endå viktigare enn i etnisk norske fora, der ein gjennom familie har kjennskap til tradisjonar og tilhøyrse til det norske samfunnet. Som leiaren av GWAN la vekt på, var det viktigare å kjenne seg heime i ei etnisk gruppe, enn å hamne i limbo mellom to, og ikkje kjenne seg heime i nokon av dei. Inntrykket frå samtalar med desse organisasjonsleiarane

var dermed at tilbodet dei etnisk baserte organisasjonane var komplementært til tradisjonelt norsk organisasjonsliv.

Potensiale for etnifisert konkurranse kunne ein derimot sjå element av innanfor religiøse og etnisk baserte idrettsklubbar. Desse kunne potensielt virke undergravande for ein samlande idrettsklubb i nærområdet. Tendensen var likevel svak, utsegnen frå ahmadiyya-leiaren om det han opplevde som auka skepsis til å sparke ball med ”sånne ahmadiyya-muslimer”, var det einaste utsegnen som peika i denne retninga.¹⁶⁸

Dei mest opne organisasjonane i lokalmiljøet var organisasjonar som styresmaktene også har valt å støtte mest opp om i lokalmiljøet. Furuset allidrett var den kanskje viktigaste av desse, men også den nyskipa Alna kvinnegruppe, hadde med sine 250 medlemmar ei viktig rolle, som møtestadtilbod til innvandrarkvinner på tvers av etnisk og kulturell tilhøyrslse. Begge desse foreiningane hadde satsa på lågterskeltilbod. Allidretten ønska å famne breitt, heller enn å drive tradisjonell konkurranseidrett. Foreininga låg, med det utstrakte samarbeidet med bydelen tett opptil tradisjonell kommunale verksemd med til dømes driftinga av *Ung i Forum* som i form likna ein ungdomsklubb. Nettopp det at organisasjonen var eit tilbod som famna breitt hadde gjort organisasjonen synleg på Furuset, noko som viste igjen i intervjuet. Alle organisasjonsleiarane eg snakka med nemnte aktiviteten i Furuset Forum som sentral for lokalmiljøet. Også andre idrettsklubbar, som Oslo City Fotballklubb har hatt suksess med å tilby billeg og uforpliktande fotballtilbod, på sida av dei tradisjonelle hovudorganisasjonane i nærområdet.

Var det vanskeligare å skape sosial kapital i eit multietnisk lokalmiljø?

Organisasjonsleiarane eg snakka med (utanom dei etnisk fokuserte), uttrykte at det var utfordringar knytt til den auka etniske samansetninga. For nokre var hovudproblema knytt til kommunikasjon og formidling, medan andre var uroa over utflyttinga av etniske nordmenn med born i skulealder. For det eine partet, som også stod utanfor organisasjonslivet på tidspunktet for intervjuet, hadde utviklinga ført til at dei kjende seg mindre heime i lokalmiljøet.

Fleire organisasjonar har truleg fått rekrutteringsproblem fordi tilboda dei gjev ikkje er kjent i, eller kulturelt tilgjengeleg for innbyggjarar med innvandrarbakgrunn. Likevel var det ingenting som tyda på at organisasjonslivet var på veg ned. Det ein heller såg var eit skifte i organisasjonstypar, som brukte andre strategiar for å knyte folk saman enn det dei

¹⁶⁸ Sjå fullt sitat s. 79

tradisjonelle foreiningane tidlegare hadde samla befolkninga med. Breidde i organisasjonslivet svara til den kulturelle variasjonen ein hadde i lokalmiljøet. Likevel synte organisasjonar som satsa breitt, som til dømes allidretten, at dette ikkje trengte å bety mindre generering av sosial kapital. Både politi og organisasjonsleiarar opplevde det slik at mobiliseringa i lokalmiljøet hadde hatt effekt.¹⁶⁹ Dette kan sjølvstyk skuldast at ein generasjon med problemungdom var blitt vaksne, og enten lagt det av seg eller gått vidare frå lokalt hærverk till ei kriminalitetskarriere utanfor Furuset. Men det er også truleg at det også er ein reell effekt av kapitalavkastning, når organisasjonsleiarane opplever at tiltaka bærer frukter. Det er også truleg at aktiviteten verkar førebyggjande ovanfor komande generasjonar.

Organisasjonsleiarane eg snakka med, hadde jamt over stor tru på moglegheitene for å skape gode miljø gjennom aktiviteten dei dreiv. Til og med paret som ønska seg tilbake til Furuset i fordums tid, og kjende seg framandgjort i «det nye Furuset», hadde trua på at det var god kontakt mellom organisasjonslivet og befolkninga, særskilt innanfor det pakistanske miljøet. Rolla til organisasjonane var med andre ord synleg samlande. Uroa nokre organisasjonsleiarar hadde, knytte seg heller til at etnisk nordmenn forsvann, og at det her trengdes å bygge nettverk for å få dei til å verte buande.

8.3 Konklusjon

Organisasjonssamfunnet på Furuset har til dels hatt eit meir utfordrande segment å bygge sosial kapital i enn mange andre lokalområder. Riktig nok var ideane som låg bak drabantbyutbygginga på Furuset på 1970- talet at området skulle ha romsleg med møtestadar, og ligge såpass avskjerma til at folk bygde bruer og kjende seg heime i lokalmiljøet - også utanfor leilegheita sine fire veggjar. Drabantbyen var konstruert for å legge til rette for sosiale band mellom innbyggjarane, og har, særskilt innanfor idrettverksemd, hatt gode rammevilkår i form av eit breitt tilbod av idrettshallar- og baner. Likevel knyt det seg utfordringar til at gruppa sosioøkonomisk, i likskap med andre delar av Groruddalen, er svakare stilt enn Oslo sett under eitt. Ei sentral problemstilling er at området óg har hatt høg flyttmobilitet, som kan hindre sosiale relasjonar i å slå rot. Med den auka innflyttinga av menneske med innvandrarbakgrunn kom det også utfordringar i høve til kommunikasjon, og i høve til å vere kulturelt og sosialt tilgjengelige ovanfor kvarandre på tvers av etnisitet og religiøs tilhøyrse. Drabantbyane har dessutan måtte tåle hard medfart i media- og i akademia, som på 70-talet

¹⁶⁹ Også talmessig stadfesta av politiet: <http://www.groruddalen.no/mindre-kriminalitet-paa-furuset.4906477.html> lest 10.05.11

framheva at dei monotone bumiljøa virka framandgjerande, og fokusert på sosiale problem og auka innvandranderand på skulane.

Denne undersøkinga syner likevel at organisasjonslivet på Furuset har utvikla seg i takt med dei demografiske endringane. Foreiningstilbodet har stige, vorte meir etnisk samansett og differensiert. Det var ikkje dei same organisasjonane som samla befolkninga på Furuset i 2010 som i 1970. Men sjølv om organisasjonslandskapet endra seg og, dei nyaste generasjonane av organisasjonar tok ei anna form enn den tradisjonelle modellen, og til trass at organisasjonslivet til dels vart meir fraksjonert, var det lite som peika i retning av at organisasjonslivet hadde mista si rolle som bindeledd mellom menneska i lokalmiljøet og forvaltarar av sosial kapital.

KJELDER

Trykte Kjelder

Danielsen, Arne og Vidar H. Nordeng, *Furuset og takk for det*. Utgitt av Furuset Idrettsforening 2001

deVibe, Ellen og Petter Daae-Slipher, *Kulturaktiviteter i Groruddalen. Strategier for arbeidet*. Oslo, Plan og bygningsetaten 2004

NOU 1988: 17, *Frivillige organisasjoner*

[Oslo kommune Informasjonssenteret](#), *Furuset : ny by i byen*, Oslo 1978

Statistisk sentralbyrå, *Folke- og bolig telling 1990. 16 Furuset*. Oslo/Kongsvinger 1992

St.meld. nr. 17 (2005-2006) *2008 som markeringsår for kulturelt mangfold*

St.meld. nr. 39 (2006-2007) *Frivillighet for alle*

Aviser

Akers Avis Groruddalen, 1971-1975, 1980-1986, 1991-1995, 2001-2005

Aftenposten Aften, 12.05.95 "3,1 mill. til idrett i Oslo øst"

Aftenposten, 08.03.2002 "Engasjerte mennesker i hardt presset bydel. Hvorfor er alle på Furuset så sinte?"

Aftenposten Aften, 25.02.2003 "Tett på by'n Maler stoler mot kampen mot ny Sentergate på Furuset"

Aftenposten Aften, 08.08.2006: "Pøbler herjer på Gran skole"

Aftenposten Aften, 11.08.2006: "Ber om "NOKAS-aksjon" på Furuset"

Aftenposten, 14.09.08 "Vi har tatt støyten for integreringen", "På Furuset er de etnisk norske i mindretall"

Aftenposten Aften, 24.06.2009 "Grasrota vant kampen om parken"

Aftenposten Aften, 25.08.2010 "Fremtidens Furuset"

Aftenposten Aften, 19.01.2011 "Hvem vinner Furuset?"

Aftenposten Aften, 06.04.2011 "Full Ikea-strid - Hvem skal eie fotballhallen og stadionet?"

Aftenposten Aften, 16.03.2011 "Søker seg vekk fra minoritetsskoler"

Aftenposten, 23.03.2011 "Det er vanskelig å være etnisk norsk her"

Aftenposten, 29.03.2011 "Advarer mot terror fra Groruddalen"

Dagbladet, 16.03.2002 "Kamp mot veien. Hard asfalt"

VG, 07.11.2001, "Unge og gamle vil bli rampete"

<http://www.groruddalen.no/veitvet-fremdeles-paa-bunnplassing.4632276-139156.html> lest 25.03.11

<http://www.groruddalen.no/furuset-inn-i-fremtiden.4755389-77747.html> lest 20.04.11

<http://www.groruddalen.no/avisens-historie.19216.no.html> lest 09.05.11

<http://www.groruddalen.no/mindre-kriminalitet-paa-furuset.4906477.html> lest 10.05.11

Utrykte kjelder

Lajord, Jan, *Historie. 90 års jubileum Furuset Arbeiderlag* 2003

Ruud, Marit Ekne, *Forberedende arbeid til stedsanalyse for Bydel Alna: Furuset- Gransdalen*.

Internt notat, 2008. Oslo, Norsk Institutt for by- og regionforskning.

e-post, Leiar i Furuset Fotball IF 23.04.10

Byarkivet

Sosialrådmannens arkiv- boks A-20185

Innvandreretatens arkiv- boks A-10402

Munnlege kjelder:

Intervju, sitjande leiar for Furuset Allidrett, oktober 2009

Intervju, sitjande leiar for Pakistansk familienettverk, mai 2010

Intervju, sitjande leiar for KFUK/KFUM speiderene Furuset, juni 2010

Intervju, sitjande leiar for Ghanaian Women's Association in Norway, august 2010

Intervju, sitjande leiar for Majlis Kuddam-ul-Ahmadiyya Norge, september 2010

Intervju, tidlegare leiar for Furuset Arbeiderlag , oktober 2010

Intervju, sitjande leiar for Furuset ishockey og Furuset Idrettsforening, oktober 2010

Intervju, tidlegare leiar for Furuset Høgre/ Furuset Vel og kona, tidlegare leiar for Furuset Sanitetsforening, januar 2011

Intervju, tre sitjande leiarar for Hizb e milli Afghanistan, mars 2011

Intervju, Enhetsleder for Kultur og lokalsamfunn ,Halvor Voldstad 21.01.11

Informasjonssamtale, Seniorrådgiver Grünerløkka bydel (Enhet for mangfold og integrering), Elisabeth Appa Beveney 30.03.09

Nettressurser:

Alna-prosjektet: <http://www.sv.uio.no/sai/forskning/prosjekter/alna/> lest 20.04.11

Bergen kommune: <https://www.bergen.kommune.no/tjenestetilbud/kultur-og-fritid/fritid/lag-og-foreninger> lest 10.05.11

Byarkivet: http://www.google.no/url?sa=t&source=web&cd=5&ved=oCDcQFjAE&url=http%3A%2F%2Fwww.byarkivet.oslo.kommune.no%2Fgetfile.php%2Fbyarkivet%2FInternett%2FBilder%2Fbefolkning%2520MTE%2FODY3MzQ3OTIwNzIzNjIuNj.rtf&rct=j&q=folketall%20oslo&ei=p6yATcDmFtSUsAaPuYwF&usg=AFQjCNGdVsehMcCz73_2MlcUu_zwwLwsQ&cad=rja lest 16.03.11

Fredsduene: http://www.fredsduene.no/?page_id=22 lest 10.05.11

Furuset Idrettslag: <http://www.ungiforum.no/torsdagstrimmen.html> lest 10.05.11

Furuset Idrettslag: <http://www.furuset.no/Arets-idrettslag-2006.458354-45.html> lest 10.05.11

Furuset Idrettslag: <http://www.ungiforum.no/alnaskolen.html> lest 10.05.11

Furuset Idrettslag: <http://www.furuset.no/arets-idrettslag-2006.458354-45.html> lest 10.05.11

IMDI:

http://www.imdi.no/Documents/BrosjyrerHefterHaandbok/Retningslinjer_2010_August.pdf lest 10.05.11

Oslo kommune: [http://www.bydel-alna.oslo.kommune.no/getfile.php/bydel%20alna%20\(BAL\)/Internett%20\(BAL\)/Dokumenter%20Bydel%20Alna/Komiteer%20-%20or%C3%A5d%20-%20utvalg/Politiske%20saker%20-%20protokoller/2007/Handlingsplan%202009.pdf](http://www.bydel-alna.oslo.kommune.no/getfile.php/bydel%20alna%20(BAL)/Internett%20(BAL)/Dokumenter%20Bydel%20Alna/Komiteer%20-%20or%C3%A5d%20-%20utvalg/Politiske%20saker%20-%20protokoller/2007/Handlingsplan%202009.pdf) s. 3, lest 16.03.11

Oslo kommune: <http://www.bydel-grunerlokka.oslo.kommune.no/getfile.php/bydel%20ogr%C3%BCnerl%C3%B8kka%20%28BGA%29/Internett%20%28BGA%29/EMI/Vedtak%20ofrivillig%20virke%202010.pdf> lest 10.05.11

Oslo kommune: <http://www.bydel-alna.oslo.kommune.no/article162796-1043.html> lest 10.05.11

Oslo kommune: <http://www.bydel-alna.oslo.kommune.no/article150736-1043.html> lest 10.05.11

Oslo kommune: <http://www.regjeringen.no/nb/dep/smk/dok/regpubl/stmeld/20042005/stmeld-nr-17-2004-2005-/2/4/2.html?id=406419> lest 26.03.11

Oslo kommune: [http://www.utviklings-og-kompetanseetaten.oslo.kommune.no/getfile.php/utviklings-%20og%20kompetanseetaten%20\(UKE\)/Internett%20\(UKE\)/Dokumenter/Oslostatistikken/A RKIV/statistikk/Statistisk%20%C3%A5rbok%202009/Statistisk%20aarbok%20for%20Oslo%202009%20kap%2012.pdf](http://www.utviklings-og-kompetanseetaten.oslo.kommune.no/getfile.php/utviklings-%20og%20kompetanseetaten%20(UKE)/Internett%20(UKE)/Dokumenter/Oslostatistikken/A RKIV/statistikk/Statistisk%20%C3%A5rbok%202009/Statistisk%20aarbok%20for%20Oslo%202009%20kap%2012.pdf) lest 26.03.11

Regjeringen: <http://www.regjeringen.no/nb/dep/smk/dok/regpubl/stmeld/20042005/stmeld-nr-17-2004-2005-/2/4/2.html?id=406419> lest 26.03.11

Statistisk Sentralbyrå: <http://www.ssb.no/vis/magasinet/analyse/art-2002-09-04-01.html> lest 09.05.11

LITTERATUR

Aalandslid, Vebjørn, *Innvandrerers demografi og levekår i Groruddalen og SøndreNordstrand*. Oslo: Statistisk Sentralbyrå 2009: 22

Alsvik, Bård, "Men navnene lever videre... Fra bygd til drabantby", *Fremtid for fortiden*, 3, 2002

Anundskaas, Gro og Berit Nordahl, *Ungdommens fritidsbruk på Furuset. Bilag til Byplankontorets arbeidsrapport nr 3/80*, Mellomfagsoppgave i sosiologi 1979

Bakke, Håvard Astrup et.al. *Hvor føler du deg hjemme?" : en studie av stedsidentitet i Groruddalen, Nittedal og Lørenskog*. Rapport fra Humanistisk prosjektsemester, Universitetet i Oslo 2001

Barmen, Hilde og Leidulf Mydland (red.), *Groruddalen kulturminneatlas*, Oslo : Byantikvaren i Oslo 2004

Benum, Edgeir, "Bind 12. Overflod og fremtidsfrykt: 1970-1997" i Knut Helle (red.) *s Norges Historie*, Oslo: Aschehoug (1998) 2005

Benum, Edgeir, "Bind 5. Byråkratienes by : fra 1948 til våre dager" i Sivert Langholm, Edgeir Benum og Knut Helle (red.), *Oslo bys historie*. Oslo: Cappelen 1994

Brochmann, Grete "Bind 3: I globaliseringens tid. (Del 2. 1975-2000)", i Knut Kjeldstadli (red.) *Norsk innvandringshistorie*, Oslo: Pax Forlag 2003

Brun, Jørgen, *Mangfoldig planlegging eller planlagt mangfold. En analyse av planlegging for sosialt nærmiljø i by- nasjonale rammer og bydelsprosjektene Miljøbyen Gamle Oslo og Kulturbydel Furuset*. Hovudoppgave i samfunnsgeografi. Universitetet i Oslo 1996

Eimhjellen, Ivar og Signe Bock Seggaard, *Etniske minoriteter og frivillige organisasjoner*. Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor. Bergen/Oslo: Rapport 2010: 8.

Enjolras, Bernard og Dag Wollebæk, *Frivillig organisasjoner, sosial utjevning og inkludering*. Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor, Oslo 2010: 2

Friberg, Jon Horgen og Heidi Gautun, *Inkludering av etniske minoriteter i frivillige organisasjoner og fotballag for barn og ungdom i Oslo*, Fafo-rapport 2007: 16

Gjerde, J. "Boundaries and Linkages: Norwegian Immigrants, the United States and Norway" i *Interpreting the Promise of America. Essays in honor of Odd Sverre Lovoll*. Minnesota: Norwegian-American Historical Association 2002

Gulbrandsen, Trygve og Guro Ødegård, *Frivillige organisasjoner i en ny tid. Utfordringer og endringsprosesser i en ny tid* Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor, Oslo/Bergen 2011: 1

Hagelund, Anniken og Jill Loga, *Frivillighet, Innvandring, Integrering. En kunnskapsoversikt*. Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor, Oslo 2009

Hansen, Torbjørn og Anne Sæterdal, *Ammerud 1 : planlegging av en ny bydel*, Norges byggforskningsinstitutt 1969: 58

Hansen, Tore og Trond Tjerbo, *Politisk engasjement, borgerroller og sosial kapital*, Oslo: Makt- og demokratiutredningen 2003: 62

Henriksen, Lars Skov og Bjarte Ibsen (red.), *Frivillighedens udfordringer – nordisk forskning om frivilligt arbejde og frivillige organisationer*. Odense: Odense Universitetsforlag 2001

Hjære, Mette og Flemming Mikkelsen, *Den frivillige sektors bidrag til integration af flyktninge og indvandrere i Norden*, København: Nordisk Ministerråd ANP 2003: 705

Hofstad, Marius Bjørnson (red.), *Drabantbyen kommer!*, Oslo 2008

Holen, Øyvind, *Groruddalen. En reiseskildring*. Oslo: Cappelen 2007

Kavli, Hanne C., *En felles fritid? Livet etter skoletid blant barn og unge i Oslo*. Oslo: Fafo-rapport 2007: 22

Kjeldstadli, Knut, *Fortida er ikke hva den var*. Oslo: Universitetsforlaget 2003

Kjeldstadli, "Bind 2: I nasjonalstatens tid. 1814-1940", i Knut Kjeldstadli (red.) *Norsk innvandringshistorie*, Oslo: Pax Forlag 2003

Kjeldstadli, Knut, *Sammensatte samfunn. Innvandring og inkludering*. Oslo: Pax Forlag 2008
Lorentzen, Håkon, *Statlige tilskudd til frivillige organisasjoner. En empirisk kartlegging*. Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor. Oslo: 2010: 4

Melve, Jørgen, "Innvandrerorganisasjoner i Norge" i Flemming Mikkelsen (red.) *Indvandrerorganisationer i Norden*. København: Nordisk ministerråd 2003

Mikkelsen, Flemming et.al (red.), *Indvandrerorganisationer i Norden*. København: Nordisk ministerråd 2003

Nadim, Marjan, *Levekår i Groruddalen*. Oslo: Fafo-rapport 2008: 27

Predelli, Line Nyhagen, *Innvandrerorganisasjoner i Norge: utforming, aktiviteter og politisk leiing*. Oslo: NIBR 2006: 14

Putnam, Robert D. (ed.), *Making democracy work, civic traditions in modern Italy*. New Jersey: Princeton University Press 1993

Putnam, Robert D., *Bowling alone. The Collapse and Revival of American Community*. New York: Simon & Schuster 2000

Reisæter, Ingunn Larsen, *Min dal, din dal, vårt felles hjemsted. En studie av nordmenns respons på endringsprosesser i Groruddalen*. Masteroppgave i samfunnsgeografi, Universitetet i Oslo 2009

Reitz, Jeffrey G., "Behavioural Precepts of Multiculturalism: Empirical Validity and Policy Implications" i Jeffrey G. Reitz et.al. *Multiculturalism and Social Cohesion : Potentials and Challenges of Diversity*. Dordrecht : Springer 2009

Rogstad, Jon, *Demokratisk fellesskap. Politisk inkludering og etnisk mobilisering*. Oslo: Universitetsforlaget 2007

Ruud, Marit Ekne, Ingar Brattbakk, Lene Schmidt, Jon Guttu og Ivar Brevik, *Utvikling av drabantbyer. Annotert bibliografi*. Oslo: NIBR 2006: 13

Selle, Per og Dag Wollebæk, *Det nye organisasjonssamfunnet. Demokrati i omforming*. Bergen: Fagbokforlaget Vigmostad og Bjørke 2002

Sjølie, Mette, [Gunda](#) Bakken og Bitten Hopstock [Bergersen](#), *Furuset-undersøkelsen, etterundersøkelse av et nytt boligområde*, Oslo: OBOS og Oslo byplankontor 1980

Stavnes, Lykke Elisabeth, *Survival of the fittest in multi-ethnic Oslo: The role of 'diversity' in the process of local attachment and developing identity*. Independent Reaserch Project under Department of Social Anthropology, University of St. Andrews 2009

Stinchcombe, Arthur L., "Social structure and organizations" i James G. March (ed.) *Handbook of organizations*, Chicago: Rand McNally & Company 1965

Stovnerrapporten, "Barn i krise" , *Sinnets helse*, 5, 1975

Tjelmeland, Hallvard, " Bind 3: I globaliseringens tid. (Del 1. 1940-1975)" i Knut Kjeldstadli (red.) *Norsk innvandringshistorie*, Oslo: Pax Forlag 2003

Wollebæk, Dag og Karl Henrik Sivesind, *Fra folkebevegelse til filantropi? Frivillig innsats i Norge 1997-2009*. Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor. Oslo 2010: 3

Ødegård, Guro, *Foreningsliv i et flerkulturelt lokalsamfunn. En studie om integrasjon og sosial kapital*. Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor. Oslo 2010: 6

Foreining	Årstal oppstart	Årstal Nedlegging
Misjonsforening	1869	
Furuset Vel	1912	
Furuset Arbeiderlag	1913	
Furuset IF /fotball	1914	
Friidrett	1916	1982
Ski	1917	1981
Varg	1923	
Boksing	1927	1936
Orientering	1932	1962
Ishockey	1934	
Furuset skoles musikkorps	1946	
Furuset sanitetsforening	1948	198-
Barneforeningen Solstrålen	195-	199-
Furuset menighets gutteklubb	195-	197-
Furuset Høyre	195-	
Furuset pensjonistforening	1955	
Furuset Blindesaksforening	196-	
"Miniklubben" Barnesanitetsforeining	1975	1976
Samurai karateklubb	1976	
Furuset Tennis	1977	
Furuset Lions	1978	
Furuset Håndball	1978	

KFUK/KFUM Speidere	1978	
Furuset Supporterklubb/ supporters	1978	
Norsk kurs for innvandrere (F.kirke)	1979/1980	
Furuset Framlag	1980	
Grendehuset "Brakka"	1980	1991
Furuset AKP-ml	1980/81	198-
Gran skoles kor	1981	
Furuset handicaplag	1982	
Furuset Hagelag	1983	
Furuset SV	198-	
Furuset RV	198-	
Furuset Krf.	1984	
Furuset selskapsklubb	1984	198-
FuBaGo- barnegospel	198-	
Furuset Frp	1985	
Rotary	1986	
AUF	1986/(1929)	198-
Koret "Løs raffinade"	198-	
(Oslo city fotballklubb)	1987	
Somali kvinneklubb	1991	
Natteravner Furuset	1992	
Internasjonal fest (Furuset kirke)	1992	
Turc Genclik fotballklubb	1992	
Furuset Røde kors	1993	
10-13 klubb	199-	
Kultur uten grenser	1995	

Furuset Frisbeeklubb/ Groruddalen Frisbeeklubb	2001	
Nedre Furuset innebandyklubb	1997	
Somaliske foreldre i Bydel Alna	1997	
Pakistansk familienettverk	1999	
Almuslim senter/Muslim senter Furuset	1999	
Gran kultursenter	1999/2000	2004/2005
Venneforeningen for sykehjem om behandlingshjem på Furuset/Haugen	2000	
Ghanesisk kvinneforening	2001	
Furuset Panthers	2001	200-
Stiftelsen Urtehagen (ungdomsklubb)	2002	2003
Furuset innebandy	2002	
Furuset sentrum Landhockey	2002	
Internasjonal Organisasjon for Iranske flyktninger i Norge	2002/3	2007
Allidrett	2003	
Mudoinstituttet	2003	
Folkeakademiet Furuset	2003	
Hizb e milli Afghanistan	2003	
Norsk Marokkansk venneforening	2004	
Ahmaddiyya-menighetens aktiviteter	2004	
Sivaanjali Narthanalaya Malathy Yogendran	2004	
Alna Venstre	2004	
Fredsduene	2005	
Klubb Stari Most	2005/6	2008
Rabea kvinneforening	2006	
Alna Cricket klubb	2007/2008	

MSM- Musikk Scene Mening	2007/2008	
Peoples Contact Forum	2008	
Furuset Allidrett	2008	
Alna Kvinnegruppe	2009	
(Oslo skøiteklub)	2009/2010	

1. Organisasjonar i parentes har ikkje vore med i oversikta sidan dei ikkje er sterkt knytt til staden.
2. Bindestrek tyder at foreininga forsvann dette tiåret, men at eg ikkje har klart å spore eksagt årstal.